

**Hermanni Hamelmanni, S. S. Theol. Licent. & dum viveret
Superint. Oldenburgici, Opera Genealogico-Historica, De
Westphalia & Saxonia Inferiori**

Hamelmann, Hermann

Lemgoviae, 1711

VD18 11397225

Lib. I. agit de Altenburg/ Barby/ Bentheim/ Berga/ Blanckenburg/
Brunckhorst/ Brock/ Delmenhorst/ Diepholtz/ Eberstein/ Gemme/ Honstein/
Jsenborch/ Jhever/ Lenep/ Limburg/ Lingen/ Lippe/ Magdeburg/ ...

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56092)

GENEALOGIÆ

ET

FAMILIÆ,

ILLUSTRUM ET NOBILISSIMORUM

COMITUM, BARONUM
& DOMINORUM,

Qui adhuc cum suis titulis existunt, & suas veteres
ditiones possident in INFERIORI SAXONIA,
ANGRIVARIA & WESTPHALIA.

Autore

HERMANNO HAMELMANNO, Licent.
& modo Superintendente Ecclesiarum in Comitatu
Aldenburgico.

AUTOR LECTORI :

*Hoc labore fruatur tantisper lector, donec adhuc de eadem materiâ quinque
libros dederit, in quibus quidnam tractatum sit, videbit huic libro in
fine adjectum, & ibidem latius explicatum.*

Anno 1582.

P R Æ F A T I O

In librum illustrium GENEALOGIARUM instituta
ad Potentiss. Sereniss. & Inclytum Monarcham ac Dominum,

Dominum FRIDERICUM II.

Daniæ, Norwegiæ, Gothorum & Vandalorum Regem,
Schleswici, Holsatiæ, Stormariæ & Dithmarsiæ Ducem Illustrissimum
& Comitem Aldenburgicum & Delmenhorstanum, Principem
magnificentissimum ac Regem longe clementissimum.

Cur ego peregrinus homuncio, Regia Majestati vestra, Potentissime Monarcha, & Rex longe clementissime, hunc nostrum librum inscribam dum potius subsequenter, de Principum in inferiori Saxonia & Westphalia existentium Genealogiis librum, V. Ser. R. M. inscribere deberem, non est quod quisquam miretur, sed certo sibi persuasum habeat, me ad eam commocionis audaciam, certis & justis aliquorrationibus quas, nemo, qui candidus est, improbare poterit. Primo dum V. S. R. M. per multos annos, contra hostes bello feliciter gesserit & res praclaras terra marique cum optato successu & jucunda progressu, augustissime perfecit, non erit quod dubitem, de hoc, quasi tantus Monarcha, qualem V. S. R. M. se jam dudum prestitit & re ipsa prestat ac exhibet, non delectaretur lectione historiarum & illustrium familiarum serie cognitione? Qui enim ex monarchis extiterit, vel quinam celebres Reges fuerit, qui non historiarum consideratione & magnorum exemplis Heroum excitatis, maxima quaque peregerunt? quomodo enim res magnas ad optatum finem perducere possent, si illustriū Principū familias, exempla, & res gestas non novissent?

Secundo, quod ego canus in avitis V. Ser. Reg. Maj. illustrium Proavum & Majorum Regionibus, sub patrocinio illustris & Inclyti Comitis ac Herou V. R. M. propinqui & fidelis alumni, Domini JOANNIS, Comitis Aldenburgici & Delmenhorstani, Domini in Jever / Domini mei Clementissimi Superintendentem Ecclesiarum agam, ubi vestri Majores magnalia perpetrarunt & latas Regiones obtinuerunt fortiterque cum hostibus suis dimicaverunt. Plus est enim quam notorium, THEODORICUM, Comitem Aldenburgensem & Delmenhorstanum, ex Heilwiga Ducissa Schleswicensi, sorore D. Gerhardi & Adolphi fratrum & Ducum, tres filios & fratres genuisse videlicet CHRISTIANUM electum Regem Daniæ, Ducem Schleswici Holsatiæ, Stormariæ & Dithmarsiæ, Comitem Aldenburgensem & Delmenhorstanum, V. Ser. Reg. Maj. proavum, & GERHARDUM, Comitem Alden-

aldenburgensem & Delmenhorstanum, qui fuit horum modernorum Comitum nostrorum D. Joannis & D. Antonii fratrum, Comitum vere illustrium & præstantissimorum, Dominorum mihi reverenter colendorum quoque proavus atque Mauritium tertium fratrem.

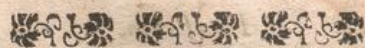
Tertio, cum hunc librum historicum, qui etiam de Regum Danicorum & sua, Serenissime Rex, stirpe Regia, origine, stemmate antiquo, in ipso initio per epitomen aliquid tradit, in his vestris & meorum prædictorum Heroum locis ac ditionibus ex diversis meis collectaneis, longo usu & assidua indagatione in diversis Regionibus observatis, in ordinem redegerim, spero hunc nostrum laborem, V. Ser. Reg. Maj. qua ex vetustissima Comitum Aldenburgensium familia vere illustri, suum masculum stemma & Regiam familiam atque Ducalem progeniem trahit & sibi propterea etiam utriusque Comitatus titulum ac insignia usurpat, non ingratum fore.

Quarto mihi plane persuadeo, V. Ser. Reg. Maj. jucundum cognitu futurum, si hic breviter tanquam in summa vel in compendio legere & considerare clementissime possit, quam vetus & illustris sit Aldenburgensium Comitum progenies, & quomodo ea antiqua & illustris familia ordine per certam seriem deducta, & per ordinariam & veram in mascula linea successionem usque ad hæc tempora ex gratia filii Dei perstiterit & duraverit.

Quem meum Conatum sic diversis de causis submissime à me ad V. Ser. Rev. Maj. destinatum, ut equi bonique consulat supplex V. R. M. oro: quod mihi plane persuadeo ex hoc, quod V. Ser. Reg. Maj. habeat in Regia aula Cancellarium amplissimum & vere magnificum Heroam, ac Nobilem Dominum, Dn. Nicolaum Kaas, patronum omnium Theologorum, ac Doctorum virorum: qui pro suo Augusto (ut Dn. D. Chytræi verbis utar) & perenni Heroica bonitatis & beneficentiæ sue fronte finit rivulos uberes in omnes doctos & antiquitatis ac pietatis studiosos emanare, & erga istos se semper humanum ac benevolum pro sua gratia & clementia ostendit, & re ipsa declarat. Ideo spero ejus amplitudinem, de hoc libro & labore nostro, cum ab ipsa perlectus erit, copiosum ut etiam de nostro instituto atque opere, testimonium coram V. Ser. Reg. Majestate daturam esse, & candide de hoc scripto judicaturum. Quod superest V. R. Maj. ejusque Reginam Serenissimam, & deinde Regiam prolem filio Dei Christo Jesu, vero Emanueli, meis precibus commendo, & subjectissime V. R. M. oro, ut clementissime hos meos labores suscipiat & meum conatum sibi placere sinat: Eadem in Christo duntisimè valeat. Datum Oldenburgi in die Bartholomæi Apostoli anno à nato Christo 1582.

V. Ser. Reg. Majest.

devotissimus & subjectissimus servulus
HERMANNUS HAMELMANNUS, Licent. Theol.

CATALOGUS

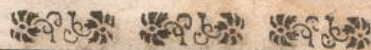
Comitum, Baronum & Dominorum,

Qui per ordinem *Alphabeticum* in hoc libro
recensentur cum suis ditionibus.

A.	I.	R.
Aldenburg.	Ifenburg,	Regenstein,
B.	Jever.	Ritberg,
Barby,	L.	Rhede,
Benthem,	Lenep,	Ratzeburg,
Berga,	Limborg,	Rostochium.
Blanckenburg,	Lingen,	S.
Brunckhorst,	Lippe.	Schowenborg,
Broick,	M.	Sverinum,
C. <i>nihil.</i>	Magdeburgum,	Spiegelberg,
D.	Mörse.	Stenfurth,
Delmenhorst,	N. <i>nihil.</i>	Sterneberg.
Deipholtium.	O.	T.
E.	Oistfriesland, vel	Tecklenborg.
Eberstein,	Orientalis Phri-	V. <i>nihil.</i>
Efens.	sia, ubi reperi-	W.
F. <i>nihil.</i>	tur descriptio	Waldech,
G.	Phrisiæ totius.	Waerberg,
Gemme.	P.	Wisch,
H.	Pyrmonth.	Witmunde.
Hoinstein.	Q. <i>nihil.</i>	X. <i>nihil.</i>
		Z.
		Zutphania.

Autores, ex quibus hunc, & quos adhuc daturus est
HAMELMANNUS libros de eadem Materia,
collegit & contexuit.

- A** Nnales ex archivis Comitum Aldenburgenſium.
Annales ex archivis Comitum Hojenſium.
Annales urbis Lemgovienſis.
Andreae Hoppenrodi *Stammbuch* gedruckt.
Alberti Crantii Saxonia & Metropolis edita.
Antonii Corvini epiftoła de rebus Weſtphalicis ad Georgium Spalatinum data, & edita.
Annales civitatis Aldenburgenſis.
Affindienſis collegii Illuſtris Canonaniſarū aliquot catalogus.
Bernhardus Witten, Lippienſis, monachus in *Leſberen* Chronicon de Comitibus de Lippia.
Cornelii Taciti libri editi.
Coſmodromium Gobelini perſona, primo Decani Biſefeldenſis & deinde monachi in *Bodeſen*.
Chronicon Monaſterienſe.
Chronicon Bremenſe.
Chronicon Mindenſe.
Chronici Mansfeldicorum Comitum pars I. edita à Cyriaco Spangenbergio.
Corbejenſium Abbatū Catalogus.
Chronicon Colonienſe ante annos 92. in folio editum germanice.
Caſpari Peucerī in additione & auctione Chronici Carionis Philippi edita.
Chronicon Saxoniae vetus ante annos 90. editum in folio, & aliud Rithmicum quoque evulgatum.
Calendaria aliquot historica & edita.
Erthwini Erthmans, Conſulis Oſnaburgenſis, Chronicon de Episcopis Oſnaburgenſibus, & de eorum rebus geſtis.
Erneſtus Brotauff in Chronico Anholdino & Chronico Merſpurgenſi ſimul edito.
Epitaphia Heroum in collegiis & canobis parietibus vel ſepulchralibus monumentis inſcripta hinc inde.
Franciſcus Irenicus in exegeſi deſcriptionis Germaniae edita.
Franciſcus Fabritius, Marcoduranus; in commentariis editis ſuper Tacitum.
Georgii Fabritii, Kemnicenſis, Chronicon Miſnenſe & de Electoribus Saxoniae & Marchionibus Miſniae editum.
Gandershemienſium Abbatiffarum catalogus.
Gerhardi Noviomagi ſcriptum de
Du-

- Ducius Geldriae & Comitibus Sutphaniae, & ejusdem catalogus Episcoporum Trajectensium, omnia edita.
- Helmoldi Chronicon editum.
- Hermanni à Kerfenbroch annotata quaedam de Westphalia.
- Hermanni à Leerbecke/ monachi, Chronicon de Comitibus Schowenbergicis & eorum gestis.
- Hermanni de Hervordia manuscripta commentaria de rebus Westphaliae.
- Henrici de Assindia manuscripta commentaria de rebus Westphaliae.
- Henrici Pantaleonis. *Hesden-Buch*.
- Justinus Lippiensis in suo *Lippi-florio*, quod ante annos 400. scripsit in Comitatu & civitate Lippia.
- Joannes Schiffhowerus, Mepensis, terminarius Oldenburgi nomine Augustinensium Osnaburgensium in Chronico Aldenburgensium Comitum.
- Joannes Peterfen in Chronico Holsatiae edito.
- Jeverense manuscriptum Chronicon.
- Levoldus de Northoff/ Canonicus Leadiensis, in Chronico de Comitibus de Marcka.
- Lambertus à Bevesen/ Canonicus Cathedralis Osnaburgensis, Praepositus ad S. Joannem, & officialis Mindensis, in additione, augmento & correctione Chronici Hermanni à Leerbecke de Schowenberg. Comitibus.
- Monasterii ad S. Michaëlem in urbe Hildesia Chronicon.
- Monumenta Sepulchrorum in diversis templis, canoniis, collegiis reperta.
- Missalia quaedam, in quibus multa historica reperta sunt.
- Otto Beckmannus, Warpurgensis, in carmine de Westphalia edito.
- Orthwinus Gratus in revisione & additione libri Wernerii Rolevingii de Westphalia, hoc est, antiquae Saxoniae laudibus, editi Coloniae.
- Paterculus antiquus scriptor editus.
- Paderbornensium Episcoporum catalogus partim manuscriptus, partim editus ab Hermanno à Kerfenbroch.
- Philippus Melancthon in Chronico Charionis edito.
- Ringelemensis Monasterii Chronicon.
- Sebastiani Munsterii Cosmographia edita.
- Stedesburgensis Cænobii annales manuscripti.
- Wernerii Rolevingii, Carthusiani, scriptum de laudibus antiquae Saxoniae, hoc est, Westphaliae editum ante annos centum.

Sequitur DEDICATORIA EPISTOLA ad eos
COMITES HEROAS & DOMINOS,
Quorum in hoc libro Genealogia & res gestae traduntur.

*Illustribus Inclytis & Generosissimis Comitibus & Heroibus
magnanimis, ac Dominis excellentibus,*

Domino JOANNI & Domino ANTONIO,
Comitibus in Altenburg & Delmenhorst/ Dominis in Jever.

Domino SIMONI, Comiti in Lippia & Ritberg/
Domino in Esens/ Stedesdorff & Witmunde.

Domino ARNOLDO, Comiti in Bentheim/
Tecklenborg & Steinfurt/ Domino in Bevelinckhove/
Eingen & Rheden.

Dn. GUNTHERO, Dn. FRANCISCO & Dn. JOSIAE,
Comitibus in Waldeck.

Domino FRIDERICO, Comiti in Deipholt &
Brunckhorst/ Domino in Borchleo.

Domino PHILIPPO, Comiti in LIPPIA &
in Spiegelberg ac Pyrmunth.

Domino ENNONI, Comiti Orientalis Phrisiae
ac in Ritberg/ Domino in Esens/ Stedesdorff ac Witmunde.

Suis Dominis & Comitibus clementissimis & submisse colendis.

H. H. L. sal. in Christo dicit.

Cum tandem, illustres Comites, Heroes Inclyti & Domini generosissimi,
atque clementissimi, hunc laborem, mihi sumptuosum & sane magnum,
ad honorem communis Patriae nostrae Saxoniae & Westphaliae, post tot curas ad
felicem exitum & finem perduxerim, & diu hac mea collectanea hactenus pres-
serim, ecce jam multoties rogatus ab amicis, ante meam mortem volui hunc
librum & sequentes, quos adhuc daturus sum, evulgare & publici juris facere,
& spero V. Cels. meos sudores ac lucubraciones, longa & mediocri industria, per
X X
ali-

aliquot annos conquiritas, fore non ingratos. Vestram antiquam Genealogiam INCLYTI COMITES ALDENBURGICI fratres in ipso initio considerare potestis, sed quasi per epitomen & in brevi compendio, quia in Germanico nostro Chronico de Aldenburgenfibus Comitibus, quod hifce annis pertexui & congeffi, omnia de veftris laudatiffimis Majoribus prolixius tractavi, & res praeclare gefas Antecessorum & proavorum V. Celf. diligenter explicui. Habet etiam V. Cl. hic genealogiam proaviae, quae erat Teutoburgica, item Ataviae veftrae, quae Honfteniana comitifia erat, & Trauvia, quae erat Deipholtiana, pulchre depictam: non hic fed alibi refertur Genealogiam Abaviae, quae Duciffa Schlefwicenfis erat, noravia, quae Anholdina erat Principiffa, non matris, quae Duciffa erat Saxoniae, de quibus agam, quando de familiis Principum Saxoniae & Weftphaliae Angriae que daturus fum proprium librum. Inftitui etiam hic Narrationem brevem de Dominio in Jever, & de comitatu Delmenhorftano. Ideo volui quae meorum laborum, quos in V. Celf. dirione fub veftra protectione pertexui, partem deftinare ad vos fratres, ut meam & gratitudinem & fynceri animi obfervantiam erga V. Celf. declararem, & publice teftarer, quod vos, tanquam multo Clementiffimos Dominos ac Heroes Inclytos ac pios, reverenter obfervem & colam, nec dubito id V. Celf. fore moleftum, fi aliquando eadem cum veftra Cl. confiliariis, ut confultiffimis & magnificis atque eximiiis viris, Domino Joanne ab Halle, J. U. D. & V. Cl. Cancellario L. Burchardo Bowero, M. Henrico Tilingio & Joanne Bufchmanno, de hoc noftro labore fermonem inftituant, ut iudicia explorent de me & meo libro, qui vobis vel imprimis debetur, quibus ad annos novem inferviivi. Tandem ad fratres nobiles Generofos Comites Lippienfes, quibus etiam merito hic nofter labor infcribitur, ita dabo. Nam Inclyti Comites, Dn. SIMON & Dn. PHILIPPE, Domini Clementiffimi in veftra urbe Lemgovia ad annos 14. integros Ecclefaften egi, offero vobis etiam veftri antiqui ftemmatis Genealogiam & hiftoriam, quam fub protectione veftrorum Excellentium Parentum, magno ftudio & multo etiam labore hoc inde, tum etiam ex fepulchralibus monumentis diligenter conquifivi: & hoc plane de V. Celf. perfuadeo, quod gratiofo animo & hilari vultu eam amplecti velint. Habes etiam hic Domine SIMON & maternam, hoc eft, Comitum de Waldech familiam, diligenter defcriptam, habes etiam Inclytarum conjugis familiam tam maternam quam paternam, hoc eft, Comitum Ritbergicorum, & deinde Benthemenfium & Stenvordienfium, ftemma veftrum, ordine defcriptum, unde ifti prodierint & quam nobilem profapiam habeant; Videbit etiam hic V. Celf. Dominorum Efenfium & Witmundenfium

fium aliquam seriem: Similiter Domine PHILIPPE Comes, habebit V. Cl. hic & maternum, hoc est, Comitum Spiegelbergenſium & Pyrmonthanorum ſtemma, de quibus vetuli, quantum invenire potui: deinde vos Inchyti Comites Lipptaci ſimul invenietis hic familiam proavia, qua erat Schwenbergica, ſicut etiam alibi (libro 4.) Tritavia, qua erat Hoyenſis, item atavia, qua erat Mörſenſis. Oro igitur V. Cl. ut omnia boni conſulant & ſpero utriuſque Cancellarios eximios ac Juris aequitatisque peritos, viros ac Jureconſultos celebres, D. L. Henricum Kirchmannum & Mag. Juſtum Schneidewind/ hanc meam diligentiam non improbaturos.

Ad tuam quoque Cl. & Gratiam, Inclite Domine ARNOLDE, Comes Benthemenſis & Tecklenburgenſis dirigo jam ſermonem: Quoniam in hoc libro ſtirps paternæ veſtra familia generoſiſſima, hoc eſt, Benthemenſium & Stenvordienſium Comitum, Genealogia extat, extat etiam hic & veſtrum vetus maternum, hoc eſt Comitum Tecklenburgenſium, ſtemma ordine deſcriptum, habebit etiam V. Celf. hic aliquid de Dominiis veſtris, Emgen & Rheden/ atque obiter de Dominio Wevelinckhoſe/ poterit hic quoque aliquid V. G. legere: Quod ſi etiam veſtra Nobiliſſima conjugis ſtemma paternum & maternum vobis placeret cognoſcere, poſſet hic facile invenire aliquid certi de Comitibus de Limborg & Mörſe/ & de Dominio de Lenep. Habet etiam V. Celf. hic proavia materna genealogiam elegantem, hoc eſt, Comitum Ritbergicorum ſtemma deſcriptum, ideo omnium maxime decuit meam perſonam, ut hunc librum etiam V. Celf. imprimis deſtinarem, quem ſpero eidem fore gratum.

Vento ad vos cognati & Comites Waldephiani, Domini gratioſi & clementes: praterierunt jam anni triginta & unus, cum FRANCISCO Episcopo Monaſterienſi, adminiſtratori Osnaburgenſi & Mindenſi, nato Comiti Waldechiano, habendis ſynodalibus orationibus inſervirem, & jam abierunt 26. anni, quando etiam fratres Comites Waldechiani D. Volradus, doctiſſimus Heros, atque Dn. Joannes piſſimus Dominus, veſtri Dn. Francisce & Dn. Joſia parentes optimi, me ad ſynodum & viſitationem Eccleſiarum ſuarum in Comitatum ſuum Waldechianum, ex civitate Comitatus Lippia Lemgovia clementer vocarent: ideo debui etiam & V. Celf. Majorum ſuorum Genealogiam diligenter à me conſcriptam, (ubi etiam Dn. Francisce Comes habes & materna Genealogia, qua eſt Comitum de Lippia, deſcriptionem) reverenter & officioſe offerre, quam ut boni conſulatis reverenter oro.

Nec quoque bona conſcientia T. Cl. Inclite Comes Deipholtiane Dn. FREDERICE praterire potui, qui & Comitibus meis illuſtribus & vici-

nus & amicus es, & sunt multa rationes, cur merito ad tuam Generositatem hunc librum mittam, primo quod hic legere poterit V. G. non solum vestrum paternum genus per ordinem ad se usque deductum, sed quoque celebre maternum stemma alibi daturus sum: (vidz libro 4.) poterit etiam hic Cels. V. legere Genealogiam conjugis vestrae Nobilissimae D. Anastasiae, Comitissae de Waldech paternam, & ejusdem maternam hoc est Lippiensium Comitum veterem originem: habes etiam hic Comes illustris, aviae tuae hoc est Regensteiniensis, proaviae, quae fuit Lippiensis, Abaviae, quae erat Brunckstianae & Ataviae, quae erat Aldenburgica, stemma excellens probe descriptum, ideo meam diligentiam in istis resensendis quae ad V. G. familiae hujus splendorem pertinent, boni consulat.

Nec quoque te praeterire potero Generosissime Comes Dn. ENNO, postquam & tuae Cl. paternum genus & Nobilissima conjugis stemma ac Genealogiam paternam & maternam probe hic considerare poterit V. Cels. sicut etiam in Esensium Dominorum origine similiter aliquid leget, & vestra avia ac proavia celebrem progeniem hic quoque subjectam habebit: Itaque bono & clementi animo sinat sibi placere meam diligentiam, quod etiam dum viveret comprobavit Eximius V. Cels. Cancellarius D. Justus Wetterus, & ut spero non improbabit spectatissimus & ornatissimus vir, Dominus Hermannus Prunckenus V. Cels. Consiliarius & ditionalis Judex in Dominis Esensibus & Witmundensibus, amicus & popularis meus.

Ego omnes vos Inclitos Heroes & vestrae Cels. conthorales & Illustris conjugis Christo commendo. Oldenburgi in festo Joannis anno Domini 1516.

V. Inclitae Cels. subjectissimus clientulus

HERMANNUS HAMELMANNUS,
Licentiatus.

ALTENBORG.

ALTENBORG antiquissimus Comitatus, cujus dominium se olim latè per Phrisiam extendit: modo vero est contiguus ditionibus, Bremensi, Monasteriensi, & vicinus Orientali Phrisiæ: Etsi olim diminutus sit & decreverit hostium injuria, tamen sub annis *centum & quadraginta* proximis mirifice crevit & amplificatus est, sicut à nobis in integro & absoluto aliquo *Chronico Illustrum Comitum Aldenburghensium*, quod *Germanicè* conscriptissimus, demonstratum est, deinde extant horum Inclytorum Comitum multæ res præclare gestæ, & semper ad annos *septingentos* extitere in illa Generosissima familia præstantissimi Heroes, qui res magnas singulis temporibus gesserunt, de quibus prolixè in prædicto Aldenburghensium Comitum Chronico disserui. *Albertus Crantzius* libro 2. cap. 30. *Metropolis* dicit, unum ex filiis *Wedekindi* fuisse Comitem Aldenburghicum, & libro 3. cap. 25. ait sic: Certum est illum Comitatum esse ex omnibus vetustissimum. Idem dicit & scribit in *Vandalia* sua libro 3. quod anno D. 1040, vixerit GOTSCALCUS, *Princeps Aldenburghicus* inter Vandalos, magnus primò persecutor Christianorum, & postea cum conversus esset, magnus eorum fautor & patronus factus est sub *Henrico 3.* atque existimat, non obscure referens, inde descendere Reges *Daniæ*, Comites *Hollatiæ* & *Altenburghicos*. Sunt in eadem sententia *Munsterus*, *Henricus Pantaleon* & *Casparus Pencerus*, existimantes eos ex uno stemmate *Schowenburgicorum* Comitum descendere: in quare errant. *Pantaleon* refert esse quatuor Imperii *Hergravis*, ut *Flandrensem*, *Tyrollensem*, *Altenburghensem* & *Ferrariensem*, quam hoc alii referant ad eum veterem Comitatum, qui deficiente vera linea pervenit ad Landgravios *Thuringiæ*, & modo paret Principibus *Frederico Wilhelmo* & *Joanni* fratribus ac filiis Illustriss. Principis *Joannis Wilhelmi* in *Thuringia*: ejus sunt *Insignia Rosa*. Ego hic subjiciam breviter primo, quæ in diversis Monasteriis observavi de horum Illustrum Comitum linea: postea ipse ea asseribam, quæ ex *Chronico Joannis Schiffhoweri*, & ex *Romeri Sedichii*, *Quæstoris Jeverensis*, & *Antonii Blomen* collectaneis, & ex *Commentariis Laurentii Michaëlis*, *Altediani Jeverensis Historici*, & deinde quæ cum exactis, archivis & Sigillatis literis Illustrum meorum Comitum & Collegii atque Canoniorum

biorum & aliquot Parochiarum, tum etiam ex quibusdam Missalibus congeffi: sed omnia ea hic interim compendiosè per epitomen dabo, remittens lectorem ad totum illustrium meorum Heroum Chronicon à me jam absolutum.

Sic legitur in libro *fundationis & privilegiorum Canobii in Rastede*. Hi sunt Comites in Aldenborg/ patroni nostri Monasterii.

HUNO Comes & *Willa* Comitissa, FREDERICUS eorum filius, Dominus ELIMARUS, LUCKA uxor ejus, HENRICUS Comes, SALOME Comitissa, HENRICUS JUNIOR, ejus AGNEZA Comitissa, qui Henricus Comes moritur in expeditione Hierosolymitana, Otto Præpositus Bremensis, CHRISTIANUS Comes & JUTTA ejus uxor Comitissa, sepulta in Rastede/ & istorum filius CHRISTIANUS à suis innocenter occisus: *Christianus*, item Dominus *Henricus* & Dn. *Barthardus* fratres, Comites in expeditione Stedingensium interempti. *Foannes* Comes, *Elisabeth*, *Christianus* Comes, *Metta* Comitissa, *Foannes* Comes & *Conradus* Comes. Hæc ibi. Item in libro *fundationis & Privilegiorum canobii Vestalium in Blanckenburg* sic legitur: Hæc sunt nomina Comitum de Aldenborg / Comes *Christianus* & uxor ejus Domina *Jutta*, Comes *Foannes* & uxor ejus Domina *Elisabeth*, & Domina *Hedewigis*, Domicellus *Christianus* & uxor ejus Domina *Jutta*, Comes *Foannes* & uxor ejus Domina *Mechtildis*, Comes *Christianus* & uxor istius *Hedewigis*, sepulta apud nos (in Blanckenburg) Comes *Conradus* & uxor illius *Ingeburgis*, Lutgardis Comitissa sepulta in Etôtel/ Comes *Foannes* de Aldenborg/ Domicellus *Wilhelmus* de Aldenborg/ Dominus *Mauritius* Comes, Decanus Bremensis, *Christianus* & *Gerhardus* Domicelli de Aldenborg/ *Foannes* Domicellus de Aldenborg/ *Conradus* Comes de Aldenborg/ Dominus *Christianus* de Aldenborg/ uxor ipsius, Domina *Agnes*, Domicellus *Mauritius* de Aldenborg/ uxor ejus Domina *Elisabeth*, Domicellus *Christianus* de Aldenborg/ Domicellus *Johannes* de Aldenborg/ uxor ejus Domina *Heylwigis*, Domicellus *Christianus*, Domicellus *Mauritius*, ejus uxor *Catharina* (in Delmenhorst) *Gerhardus* Comes in Aldenborg/ & Domina *Alheidis* uxor ejus, & filii Domicelli ut *Adolphus*, *Christianus* & *Otto*. Hæc ibi.

Hactenus recensui catalogum Comitum meorum Aldenburgensium, quem in canobiis reperi: jam alium subjeciam, quem ego ex *Alberti Crantzii*, *Foannis Schiffhoweri*, *Romeri*, *Sedichii*, *Antonii Blomen* & *Laurentii Michaëlis* scriptis, Chronicis & collectaneis at que aliunde magna

magna diligentia conquisivi, sed ero hic brevior, & oro lectorem, si prolixiorum Genealogiam illustrium Comitum Aldenburgensium petat, & celebres res illorum gestas & quae olim Dominia, Regiones, arces & ditiones habuerint, cognoscere cupiat, ut nostrum Aldenburgicum Chronicon consulere dignetur. Est autem vera haec Genealogia In-clytorum Comitum:

WEDEKINDUS primo *Dux*, deinde *Rex Saxonum & Westphalorum*, habitans in Enger, quae multis praeliis opposuit *Carolo Magno*, ex GENA Danica genuit ut multos liberos, ita & WIBERTUM, qui sedem habuit in Wildeshausen & potenter per Phrisiam dominabatur, quia *Odratam* unicam alicujus Principis Phrisiorum filiam habuit conjugem, & genuit BRUNONEM, Ducem Saxoniae, & WALBERTUM possessorem harum Regionum, absolventem novum collegium, quod pater in Wildeshausen inceperat: is filiam Comitum in Lesmona (hodie pagus Lesunb oder Lesmen) *Alburgam*, in cujus honorem arcem *Alzburg* extruxit, sibi assumpsit uxorem, & genuit MEYNERUM, Comitem in Ringel-lem, patrem SIBOLDI (cujus liberi fuere, *Wedekindus*, *Imodus* & *Ringelbertus*, & ex eo Comitatu IMODUS demortuis fratribus fecit coenobium) DEITERICUM & ULRICUM se scribentes Comites in *Alsternborg*: Comes ULRICUS periit in campo equestri *Magdeburgi* anno Domini 939. DEITERICUS ut Comes in *Ringel-lem* & *Alsternborg* dedit HENRICO *Aucupi* Caesari ejus nominis primo filiam *Mechtildim*, & genuit ex Phrisica Domina SIBOLDUM, consentientem, ut ejus fratruelis *Imothy* ex arce *Ringel-lem* erigeret coenobium, & cum affine Henrico Caesare fortiter pugnante contra *Vandalos* & *Ungaros* stetit in acie Siboldus. Ex Suevica vel Suevica produxit OTTONEM, Comitem in *Alsternborg* Dominum *Rustringiae*, *Ammerlandiae*, *Broickmariae*, late in his terris dominantem, SIFFRIDUM Comitem in *Brochshausen* qui & ipse fortiter pugnavit contra suos hostes. OTTO dum certaret & ageret in castris Ottonis magni & ejus filii Ottonis II. ex Saxonia delegit sibi conjugem *Mechtildim*, filiam Comitum de *Alvesleben* quae peperit ei JOANNEM, Comitem harum Regionum, & CONRADUM Comitem in *Alvesleben*; *Joannes* Comes egit in castris Henrici secundi Caesaris pugnantis contra *Hunos* & *Ungaros*, atque ducta conjugem *Rixam*, Comitum *Stadensis* *Siffredi* sorore, genuit *Rixam*, elocatum *Hajoni* Domino alicujus partis in *Phrisia*, & HUNONEM Comitem. Hic JOANNES & sui antecessores habuerunt *Arcem & munitiorem in*

Maré

Mari dictam Mellum, & arcem ad *Fadam* flumen vel stagnum dictam *Fadale* vel *Fedale*, & ex eis sibi omnes fere Phrisios per Orientalem Phrisiam subegerant, & ad Groningenses sua dominatione progressi erant; sed ea potentia deiecit in *Hunone* Comite, quando ipsius tempore vis maris abriperet & dirueret arcem Mellum, & tunc ab eo omnes fere Phrisii deficerent.

HUNO Comes gloriosus (sic vocatur in Diplomatum Papalibus) duxit uxorem *Comitis Vechtenfis Dudonis* filiam *Guillam*, (quam *Johannes Schiffhoyer* in Chronico Aldenburgensi, dicit Regis Schotorum filiam fuisse) & magnalia tentavit, ut ad obedientiam pristinam reduceret Phrisios, qui ab eo defecerant & nonnulli eorum se Bremensi Episcopo subjecerant: *Hunoni* natus est filius *FREDERICUS*, cum quo rem Christianam mire promovere pergebat, extruens hinc parochias, postea delatus ad Imperatorem *Goslaria* agentem *Henricum IV.* a Praefule Bremensi, cum ipse pietati operam daret, quotidie agens in nova parochia nuper à se recta in *Hastede* cum *Guilla* uxore & filio *Frederico*, jam citatus à *Cæsare*, non tam subito comparuit ut debuit, ideo in majorem apud *Cæsarem* suspicionem venit, quasi colluderet cum hostibus suis, quos tunc multos *Cæsar* ille habuit, & sic propter contumaciam damnatus est quasi reus criminis læsæ Majestatis: Rursum peremptorie evocatus *Huno* proficiscitur *Goslariam* cum filio *Frederico*, ibi de illo capitalis pronuntiatur sententia, is se excusat, sed excusatio ejus non admittitur, tandem eò res deducitur, ut in campo cum *Leone* pugnet, quod voluit filius *Fredericus* loco senis patris facere, cum hoc ita statutum esset, & *Bremensis Praeful Adelbertus* frigidam suffudisset, ut mutari non posset sententia, fecit uterque votum de erigendo cœnobio, modo *Fredericus* filius & junior Comes juxta exemplum *Simpsonis*, *Davidis* & *Danielis* liberaretur ex faucibus & unguibus diri animalis rugientisque *Leonis*: interim dum isti precibus & vigiliis incumberent mœrentes, suggerit ipsis *Deus*, ut adornarent virum fictitium, eumque pinguedine recentis carnis illinirent, & talem armatum in stadium pramitterent, & sic *Fredericus* clam subsequeretur: Illud in effectum produxerunt, & res successit. Nam cum in immissam viri effigiem irrueret *Leo* lincendo, mox gladio transverberat *Leonem* *Fredericus*, & victor evadit: ita acceptus *Cæsari* uterque pater & filius, libertate, & multis bonis atque donis donantur ab eo, ut dimissi cum gaudio domum redirent: Reverentiam suam voto satisfecerunt, erigentes Monasterium *Benedictinum* in

in *Rastede* cui multa bona, villas & pagos contulerunt: & piè ibi vixerunt & sepulti sunt: *Fredericus* etsi militaret aliquoties Cæsari, & cum *Henrico Crasso*, Saxone & Comite in *Nordheim* pugnaret contra *Phrisios* (sicut etiam ibi mortuus est vel occisus *Henricus Crassus*) pro patriis privilegiis, tamen adduci non potuit, ut uxorem duceret, ideo & pater & ipse constituunt hæredem *Elimarum*, ex *Hunonis* sorore *Rixa* natum, sed mortuo *Frederico*, veniunt Comites in *Alvesleben* *Theodorus*, pater & *Milo* filius, gloriantes se esse ex mascula stirpe veros *Frederici* hæredes, & ideo incipiunt invadere Comitatum *Aldenburgicum*, sed diplomate Papali & sententia *Episcopi Bremensis*, juxta Testamentum *Hunonis* patris & filii *Frederici*, manet hæres *Elimarus*, ut propior hæres: & ab isto *Elimaro* ulque ad hos nostros *Inclytos* Comites mansit stemma *Aldenburgenisium* Comitum in *Mascula* propagatione.

ELIMARUS I. qui cum amitino *Frederico* magna contra *Phrisios* perfecit, duxit uxorem *Rixam*, *Dedonis* Comitis *Stadensis* & *Dithmaris* ex *Ida* filiam, & genuit *Beatricem*, elocata *Frederico*, Comiti *Urswarden* comoranti in *Elmendorff*, *Joannem* & *Elimarum* 2. *Joannes* habuit filium *Joannem*, adhaerentem *Henrico Leoni*, qui eum restituit ad arcem *Aldenburgicam*, & ipsi elocavit Principis *Obotritorum* filiam *Catharinam*:
ELIMARUS II. duxit conjugem filiam *Ottonis*, Comitis *Cappenburgici*, *Elicam*, & genuit *Christianum*, virum bellicosum & se opponentem graviter *Henrico Leoni*, atque tuentem arcem *Aldenburgicam* contra eundem, atque *Henricum* Comitem, fratrem *Christiani* Comitis animosi: **JOANNIS** fratris *Elimari I.* mascula familia extitit (habens dimidiam partem Comitatus *Aldenburgici*) usque ad tempora *Conradi* Comitis, instituentis collegium in oppido *Oldenburg* / circa annum Domini 1360. **HENRICI** autem filii *Elimari II.* mascula familia duravit usque ad *Henricum humilem* & *largum*, sic dictum quia erga omnes se benignum, affabilem & pium exhibuit, multa canobia ditavit, atque multarum Ditionum Dominus & possessor fuit: Arcem ac *Dominium Blote* cum conjugè, unica ejus hærede, consequitur & possedit, *Wildeshusen* cum propinquo suo Comite *Oldenburgico* *Thoma*, ut *Dominium* vetus *Oldenburgensium* Comitum, obtinuit, & cum eo & cum *Ludolpho* Comite ibi multas literas obsignavit, aliquam partem Comitatus in *Droichhausen* obtinuit, & Comitatum in *Tecklenborg* / ut *Cloppenburg* / urbes *Essen* & *Otte* / & castrum *Tecklenborg* possedit sibi oppignoratam: Cum vero hic *Henricus* humilis careret liberis, ultro remisit *Tecklenburgicis*

cis quæ ab eis oppignorata habuit, & ejus cognatus *Henrici Broichau-
fiani* Comitis filius, *Hilboldus* Episcopi Bremensis astutia, per confen-
sum hujus pii viri & Comitis ad se & suam Ecclesiam Dominium in
Wilseshusen transtulit, & post mortem ejus, *Dominium Blote* aliis cedit.
(Ideo jam Christiani Bellicosi Comitis, qui etiam eò coegit suis copiis
maximum illum *Electorem & Ducem Saxonie, Angrivaria & Wephalie,
Bavariaque*, HENRICUM LEONEM, ut ei cederet. Lineam mæcu-
lam, durantem in modernis sex posterioribus Regibus Daniae, in mo-
dernis Ducibus Holsatiae, & in nostris Comitibus Aldenburgicis & Del-
menhorstianis, ordine persequemur.

CHRISTIANI ex *Cunegunda* Comitis ultimi in *Loekum* filia, filii
erant CHRISTIANUS & MAURITIUS, & cum profectus esset *Chri-
stianus* ad terram Sanctam, (erat enim tunc Aldenburgicus & Delmen-
horstianus Comitatus in tres portiones divisus, unam utriusque Comitatus
partem obtinere *Comitis Joannis*, qui erat frater *Elimari II.* posteri &
alteram obtinuerunt *Christiani Henrici Elimari II.* filiorum & fratrum
filii simul) non sine consensu fratris dicitur interemptus ab aliis, quan-
quam *Episcopo Hartwico Bremensi* contra *Dithmarfos* pugnantem, gravi-
ter inferviret: *Mauritius* interim cum *Simone Tecklenburgico* Comite
& *Bernhardo* Comite de *Welppe* / fortiter adhæsit *Otoni IV.* *Henrici*
Leonis filio *Cæsari*, contra *Philippum Imperatorem*, & magnas ei addu-
xit copias, sicut etiam *Adolpho*, Comiti *Holsatiae* tulit opem, pugnantem
contra Regem Daniae *Canutum*, & cum *Phrisiis* bella gessit, tandem in
senio se pietati totum dedit, nunc in *Monasteriis Juda & Nastede* nunc
in *Cœnobio Blanckenborg* vel in *Jedelo* / & gubernationem ditionum
tradidit suis liberis & filiis, quos genuerat ex *Comitissa Schwallenburgica*
ut Comiti *Otoni*, Comiti *Christiano* & Comiti *Mauritio*, qui fuit Bremae
non minus quam *Coloniae* Canonicus: Et facta est divisio inter fratres
Otonem & *Christianum* fratres; OTTO Comes suscepit partem eam
quæ est in terminis Comitatus de *Hoya*, & vicina civitati *Bremensi*, &
in eo loco ad flumen *Delme* vel potius rivum ædificavit *Delmenhorstianum*
Anno Domini 1247. magnis impensis, & omnem suam partem, quæ
in divisione contigit, huic novæ arci adjecit, & ducta conjuge *Ritche-
gica* *Comitissa*, nullam prolem reliquit: CHRISTIANUS frater ejus
in divisione bonam partem arci *Aldenburgicae*, & *Westerborgum* accepit
& ducta *Mechrilda* vel *Metta* *Comitissa* de *Schladem* (qui vetus fuit
Saxonie Comitatus ad *Harciniam* sylvam, & modo paret *Duci Julio*)
genuit.

genuit *Theodorum* ordinis Teutonici Magistrum in Borussia ordine 16. *Joannem* Comitem & *Ottonem* fratres, & cum senesceret Otto patruus vel *Christiani* frater, permisit suo ex fratre nepoti Comiti Joanni habitationem in veteri sua arce Bernensi, & in testamento constituit hæredes filios fratris sui, ut nepotes: Post mortem patris *Christiani* (qui cum fratre *Ottone* aliquando bella gessit, cum Comitibus de *Hoya*) & patru *D. Ottonis*, qui jam sibi de novo à se ædificato castro *Delmenhorst* sumperat titulum, ad se recipiunt arcem & ditionem *Delmenhorst* nam, & facta divisione, *OTTO* obtinuit Dominium *Delmenhorst* & *JOANNES* patris sui ditionem sibi sumit hæreditariam. Ibi mox *OTTO* Comes ex pietatis zelo erexit *Delmenhorst* novum collegium anno Domini 1265. (cujus ultimus Decanus mihi probe notus, ut vir doctus, fuit *Hermannus Holkenus*. Nam ad alios pios usus sunt translatus) & ibidem oppidulo privilegia contulit: cum autem is quoque careret hæredibus, quia nusquam legitur quod uxoratus fuerit, sed alibi apparet quasi *Sternebergicam* Comitissam habuerit conjugem) ideo constituit nepotes ex fratre suo *Joanne*, filios, *Joannem* & *Christianum* fratres, Comites in *Altenburg* ut veros suos hæredes, qui nati erant ex *Anna* (quam alii *Mariam* vocant) *Hoyensi* Comitissa: Et horum pater *Joannes* cum fratre *Ottone*, Comite *Delmenhorstano*, & filiis aliisque Comitibus de *Altenburg* ut vir & Heros devotus, extruxit in *Broickmerlandia* templum vel Ecclesiam in loco *Murich* (ubi modo sedes habent Comites *Orientalis Phrisia*, & est ibi modo splendida arx, cum adjuncto eleganti oppido) sicut tunc per ea loca jurisdictionem habebant *Altenburgici* Comites.

Fratres *JOANNES* & *CHRISTIANUS* Comites de *Altenburg* anno Domini 1300. mortuo patruo, consequuntur in possessionem Comitatum & arcem *Delmenhorst* & eam diu longoque tempore possident æquo jure, admodum concorditer viventes, & in Comitatu *Altenburgico* ac arce quoque dimidiam obtinebant partem: primo communiter ipsi se scribentes Comites in *Altenburg* & *Delmenhorst* ratificant Monachis *Augustinianis* ex *Osnaburgensi* urbe terminationem per omnia sua Dominia, & vidi in numerabiles literas, quas subscribunt & dederunt in *Delmenhorst* interdum etiam *Altenburgi*, anno Domini 1300. 1305. 1310. 1312. 1315. 1320. 1324. 1325. 1330. & 1334. quibus præmiserunt hunc suum titulum:

Nos Dei gratia *Joannes* & *Christiannus*, Comites in *Altenburg* & *Delmen*

menhorst / & habuerunt fratrem *Ottonem*, Canonicum Bremensem
 CHRISTIANUS fuit vir & Heros doctus, admodum humanus & pius
 atque eloquens, cujus consilio propter prudentiam & eloquentiam
 multi Principes & Heroes usi sunt saepe: is quoque fuit liberalis erga
 templa, Monasteria, erga pauperes & homines doctos & exercitatos,
 amavit & in pretio habuit poetas, historicos, oratores & Theologos.
 Nam & ipse in Gallis Parisiis operam literis dederat: Tamen cum
 uterque Comes sibi delegisset Conthoralem & inde hæredes proce-
 fet, cogitarunt de divisione hæreditaria: Christianus duxit uxorem
Gertrudem, Comitissam de *Marcka*, ex qua nati ei sunt filii *Otto* & *Chri-*
stianus: is igitur Comitatum Delmenhorstanum sibi & suis retinuit
 divisione; JOANNES, frater Christiani, duxit *Margaretham*, *Lippicam*
 Comitissam, & vidi literas & sigilla, quibus illa cum Marito & Domino
 suo Joanne ratificaverat aliquot donationes, & clarè Rosam inspe-
 mus in sigillo ejus: Sed antequam veniam ad hunc Joannem Comi-
 tem & ejus hæredes, percurram prius Genealogiam istius fratris Chri-
 stiani, & Comitum de Delmenhorst. Dixi Christiani Comitibus liberos
 fuisse, *Ottonem* & *Christianum* Comites & fratres: isti post mortem
 patris sibi delegerunt conjuges: OTTO Comitissam *Beuthemicam*
Margaretam, quæ ei peperit filiam *Annam*, junctam Comiti Aldenbur-
 gico Joanni, descendenti ex stirpe Joannis Comitum, filii Elimari I. &
 fratris Elimari II. & hujus filii *Joannes*, *Otto*, *Christianus* & *Willelmus*
 erant ex ea stirpe velle lineæ ultimi Comites Aldenburgici: CHRISTIANUS
 vero Comes Delmenhorstanus, frater *Otonis*, duxit *Lutgardin* (alii nomi-
 nant eam *Armegardam*) de Brunckhorst / ex qua genuit *Ottonem* unicam
 hæredem: *Otto* vero frater & *Christianus* Comites Delmenhorstani
 inierunt fœdus perpetuum, idque sigillatis literis confirmarunt cum
 Comite Aldenburgico, Domino *Conrado*, propinquo suo, ne ulla pars
 vel Comitum Aldenburgicorum, vel Comitum Delmenhorstiorum
 quicquam peregrino oppignoraret, vel venderet, elocaretque, citra
 alterius partis consensum, postquam ex una familia originem ducant
 hoc fit anno 1360. Et quidem hoc est verum. Nam ut Comites *Alden-*
burgici fundarunt Monasterium in *Hude* / quod jam subest Dominio in
 Delmenhorst / sic eodem semper usi sunt sigillo & insignibus, videlicet
 quinque trabibus.

Cum vero morerentur & patruus Dn. *Otto* & *Christianus* patet
Otonis junioris, Comites in Delmenhorst / & jam esset adhuc minor-
 nis

nis Otto filius Comes in Delmenhorst / est ei constitutus tutor prædictus Conradus Comes Aldenburgicus, cui in gratiam sui propinqui præstiterunt homagium incolæ, & rursus nomine sui pupilli, Domicelli Ottonis confirmavit privilegia Delmenhorstano oppidulo: Cum vero iste Otto adolesceret, sibi delegit uxorem Rixam Comitissam Tecklenburgicam, quæ ei peperit Nicolaum, Episcopum Bremensem, & Alheidam primam conjugem Dieterici Comitis Aldenburgici, istius Conradi Comitis, qui erat tutor Ottonis, ex filio Christiani nepotis: Otto pater & filius Nicolaus assignarunt ea lege suum Comitatum Delmenhorstanum Ecclesie Bremensi, si eligeretur Nicolaus in Archiepiscopum, quod quidem fiebat, sed cum is Episcopus à Phrisis caperetur & obstringeretur ære alieno, nemo eum redimere voluit, nisi suus ex veteri stirpe Altenburgicorum & Delmenhorstiorum Comitum (quorum est una Nobilis prosapia) propinquus & affinis Dominus Dietericus, Comes Altenburgicus, & deinde eum magis magisque premeretur atque à suis negligetur, & miserè sui in Comitatu Delmenhorstano affigerentur, ecce bonus Episcopus necessitate compulsus resignavit dioccesin ad manus Baldwini de Benden/ Abbatis ad S. Michaëlem Lunenburgi, de consensu Capituli, ea lege, ut is eum eximeret ex omnibus gravaminibus, sicut hoc publicis literis, quas etiam alii Principes, majoris fidei gratia, sigillis ratificaverunt, confirmatum est. Sed iste jam admissus præfulem agens, nihil istorum, quæ promiserat, præstitit: ideo Comes Nicolaus, degens in sua arce Delmenhorst ita gravatur & opprimitur per suos creditores & manifestos hostes, ut neque ipse neque sui subditi possent in tuto esse, ideo tandem, tanquam ad sacram anchoram fugit ad prædictum Dominum DEITERICUM, Comitem Altenburgicum (qui jam genuerat ex secunda sua conjuge Dn. Helwiga, nata Ducissa de Schleswig/ & Comitissa de Holstein/ tres filios; CHRISTIANUM postea Regem Daniæ, MAURITIUM & GERHARDUM Comites) & ipsi hanc suam calamitatem conquestrus est: Is rursus ei literas, inter suum avum Dn. Conradum & Dn. Nicolai patrum magnum & avum videlicet Ottonem & Christianum Comites Delmenhorstanos erectas, & utrobique à qualibet parte comprobatas, de fœdere inter ipsos inito, exhibuit, ne ulla pars potestatem habeat quicquam peregrinis, citra alterius partis plenarium consensum, resignandi, vendendi, oppignorandi & elocandi: interim ipsum Dominum Nicolaum eum suo parente Comite Ottone, citra suum & eorum, quorum interesse debuit, ut verorum hæredum consensum,

totum Comitatum Delmenhorstanum ad peregrinos transtulisse, præter fidem datam; ibi visis illis literis obstupefactus *Nicolaus*, quondam Episcopus, conqueritur nec parenti suo Comiti Ottoni, nec sibi ex huiusmodi quicquam unquam constituisse de tali majorum obligatione: Interim iniit cum Domino *Deiterico* Comite rationem, quod si iste velit eum liberare ex gravaminibus suis, se immisurum ipsum tanquam verum Comitatum Delmenhorstani successorem & hæredem in ipsius Comitatum & Comitatum Delmenhorstanum. Ea ratio placuit Domino *Deiterico* Comiti: Ita Dominus *Deitericus* cum tribus suis filiis junioribus Dominis proficiscitur in *Delmenhorst* cum Domino *Nicolao* quondam Episcopo, qui ad certum tempus præfinitum evocaverat ex oppidis *Wildeshusen* & *Wecta* duos Notarios, & simul totam ditionis *Delmenhorstanae* multitudinem convenire iusserat, ubi coram duobus istis Notariis, in conspectu omnium subditorum ad hitis idoneis testibus, protestatur conquerendo apud telonium solenniter, & qua potuit & debet commoditate & forma ac meliori nota revocans suas & patris Comitis Ottonis donationes, vel per ignorantiam, vel per errorem, contra fœdus majorum factas, dum neuter sciverit inter Comites *Aldenburgicos* & suos majores fœdus perpetuum fuisse initum, de nullis rebus ab alienandis, citra alterius partis consensum; deinde testando conqueritur, quod *Capitulares* suum parentem Comitem deceperint & circumvenerint in præjudicium hæredum verorum, ut Comitem *Aldenburgicum*, tertio quod dolo & *Simoniaca* pravitate sit suus pater, ut simplex *Heros*, deceptus, qui ignoranter voluerit Comitatum abalienare *Delmenhorstanum*, idè cum jam primum ipse cognoverit, quod talis abalienatio parentem suum, Comitem *Ottonem* pia memoria non decuisset, jam se propter suam & patris salutem impelli, ut parentis & suas donationes & obligationes revocet & retractet; quarto quod probè edoctus sit, nunc demum, quod Comites *Aldenburgici* & *Delmenhorstani* ex una linea & stipite prodierint, & olim Comitatus *Delmenhorstani* sit ab *Aldenburgico* segregatus & sejunctus, idè nec ipsi nec parenti suo licuisse ad alienos transferre Dominium; quinto quod ipsius successor *Baldwinus* & capitulares fidem non servaverint, quod eum premi & in extremas adversitates dilabi & periclitari permiserint, nihilque operis tulerint, quod literas Sigillitas neglexerint, & multa ipsi (*Nicolao*) assignata hoc est pacta & promissa, non præstiterint: Cum vero hic Comes *THEODORUS* de *Altenborg* ut verus hæres

haeres, ibi stet & promittat, se & Comitatum Delmenhorstanum & ejus
 subditos atque alumnos, liberaturum ex omnibus difficultatibus, quare
 (se Nicolaum) justis adduci causis, ut propter conscientiam, & de jure
 atque gratitudine debita compulsus jam *traditis clavibus ac arcem Del-*
menhorst/ praedictum Dominum Comitem Theodorum & suos filios
 juniores Dominos & omnes haeres in realem, veram & perpetuam
 possessionem arcis & Comitatus immittat, & ei omne jus in illam tradat,
 & se jam petere à suis subditis, ut ei homagium praestent, & pro suo Do-
 mino eum agnoscant: Et cum multas alias rationes suae revocationis
 & solemnis retractationis protulisset Dn. *Nicolaus*, conversus ad No-
 tarios tandem inquit, peto igitur super hoc actu fieri Instrumentum &
 Instrumenta. Sic ille immissus in possessionem arcis & Comitatus, cum
 tribus filiis *Christiano*, *Mauritio* & *Gerhardo*, eam ipse & filii & ejus
 Nepos ad annos 40. pacifice absque ullius hominis contradictione pos-
 sederunt. Ideo rectè ait *Albertus Crantzius* libro II. Metropolis cap. 44.
 quod reclamaverint forsan legitimi haeres; certum interim esse,
 neque *Baldunum* neque *Gerhardum* ut successores (*Nicolai*) ullam super
 ea re movisse quaestionem, & cap. 36. ait Comitatus adipiscendi spem
 Ecclesia (*Bremensis*) conceperat, in assumptione Pontificis *Nicolai*, qui
 novissimus ejus generis putabatur de illo sanguine, non est assecuta
 Ecclesia, sed Comites de *Oldenborg* acceperunt. Quo jure non satis
 compertum habemus, per legitimam sanguinis lineam, an per affini-
 tatis copulam, aut per cujusdam tractationis formulam, aut vel Imper-
 atoribus novo beneficio transierit in illos. Certum est autem Ecclesiam
 non accepisse, sed Comites memorati (de *Oldenborg*) in possessionem
 ejus venerunt, donec tandem magno interveniente bello *Episcopus*
Monasteriensis Henricus, *Administratores Bremensis*, viribus Ecclesiae Mona-
 steriensis Comites memoratos dejecit, & Ecclesiae, ejus titulum præ-
 ferebat, jussit ascribi. Hæc ille. Ea autem res sic se habet: *Gerhardus*
Comes hostilia *Lubecensibus* & *Hamburgensibus* publice indixit, propte-
 rea quod eum ex *Holsatia*, legitimo & materno suo patrimonio violentè
 ejecissent, ideo data & oblata ei oportunitate, cum jam mortuus
 esset ipse frater *Mauritius*, ut susciperet tutorio nomine, teste
Crantzio, arcem & Comitatum Delmenhorstanum gubernandum, pro
 fratris liberis, ex ea arce plurimum damni suis hostibus *Lubecensibus* &
Hamburgensibus iter facientibus & eorum mercatoribus dedit, donec
 istæ civitates implorarent auxilium *Episcopi Henrici*, qui ita tandem ad
 hoc

hoc opus aliquoties citatus, istarum urbium sumptibus, arcem & Comitatum pupillorum & innocentium orphanorum invadebat, & sibi & suis successoribus assignabat; nec potest probari, quod hoc *Cesaris mandato* fecerit, sed *jure belli & armorum*, ideo rectè ait *Crantzius in Metropoli* libro 12. cap. 12. In die Sanctorum Fabiani & Sebastiani arcem (Delmenhorstianam) deditam Henricus Episcopus ingreditur, *abire* permissis, qui tuebantur, tunc vero *puella Comitis Mauriti* filia *admirati* se non passa, ejulabat, esse suum patrimonium ajens, nullo se demeruisse crimine, ut suum amitteret sine culpa, Henricus Episcopus *armorum de* belli jure arcem esse captam, suam esse respondit, iret quò libere.

Hæc ratione per multos annos & Episcopus ille, & istius successores quinque eam obtinuerunt, donec tandem *anno Dn. 1547. ex mandato* *Commissariorum Cesaris Caroli V.* eodem jure belli & armorum, tanquam suum legitimum patrimonium invaderet & recipere istius *Gerhardi* Comitis, cui hoc adimebatur, ex filio Joanne Nepos *Dn. Antonii* Comes, qui hanc arcem exornavit, munivitque, & jam ejus filii eam possident, cum Comitatu, & munitioni magnum addiderunt augmentum. Sed ego de hac historia & de reliquis omnibus Delmenhorstianis Comitibus, ut etiam de Altenburgicis Comitibus, & eorum rebus præclare gestis & bellicis actis, multo plura, admodum prolixè in Chronico nostro de Aldenbursibus Comitibus & de eorum vita, origine, & de Comitatus situ veteri & conditione differui: ad quod ego lectorem remitto. Ideo jam tendo ad JOANNEM Comitem, fratrem *Christiani* Comitis, ex quo descenderunt Delmenhorstani Comites; quia ex hoc JOANNE derivatur propago & stirps Comitum Aldenbursium, imo *Regum* modernorum *Dania, & Ducum Holsatia*: ideo illam brevibus persequemur; interim revocamus lectorem ad nostrum Chronicon Germanicum.

Hujus JOANNIS mores non erant usque adeo laudabiles. Non erat prodigus, & *canibus & scortis* omnia impendit, donec ad penuriam penè redigeretur, interim multa bella gessit, præsertim pro nepotibus filiis fratris Christiani Comitibus de Delmenhorst / contra Episcopum Bremensem Gisebertum de Brunckhorst / auxiliante Luneburgico *Duce*: fuit etiam ei magna Controversia cum equite aurato *Roberto de Wösterholte* / cujus partes defenderunt *Comites de Welspe / & de Hoya* / cum multis militaribus & equitibus, partim auratis partim celebribus, sed ei ex *Margareta Lippiaca* natus erat filius CONRADUS, qui jam adole-

verato

verat, juvenis maximæ indolis (cujus virtute Heroica, & gravitate ac pietate ad meliorem frugem commotus erat pater) Hic inquam cum patre, adjunctis sibi civibus *Aldenburgicis & Amerlandicis*, insequitur (quando antea fumo & vapore ignis, hostes ex urbe Oldenburgica ejecissent) hostes, & eos circa pagum *Tungel* aggressi, sternunt: Joannes pater in senio, jam ad meliorem frugem conversus, pietati in totum, ut dum adhæreret fratri solitus erat facere, consecravit & pie mortuus est.

Filius ejus **CONRADUS primus**, Heros magnus, qui *Ottonis*, filii *Christiani* Comitis Delmenhorstani tutor erat, cum quo etiam *Ottonis* istius pater *Christianus* & patruus, Comes *Otto* inierant foedus, ne una pars ex Comitibus Oldenburgicis & simul Delmenhorstaniis quicquam peregrinis oppignoraret, divenderet vel elocaret, citra alterius partis consensum: Et hic Conradus magna bella pro suo propinquo *Mauritio*, Coadjutore Bremensi, & pro civitate *Bremensi*, tum etiam contra *Phrisios* gessit, de quibus rebus gestis diximus in nostro Chronico Aldenburgensi, cum suis propinquis (qui cum eo arcem & Comitatum Aldenburgensem ad dimidiam partem tenebant & erant ex linea istius *Joannis*, qui erat frater *Elimari II.* & filius *Elimari I.* descendentes hæredes) *Joanne*, *Ottone*, *Christiano Wilhelmo*, atque cum suis liberis *Conrado*, *Gerhardo* & *Christiano* contulit & confirmavit privilegia anno Domini 1345. fuit vir doctus, eloquens, eximia forma & gravitatis Heros, cujus opera in transactionibus, in rebus bellicis, in Consiliis plurimum exteri Heroes usi sunt, ut fuit maximæ autoritatis Princeps, & mira quoque pietate præditus. Nam nullius unquam Comitis Aldenburgici plura vidi privilegia, ratificationes atque donationes in cœnobiorum & parochianorum sigillatis literis, quam hujus *Conradi*, qui habuit duas uxores, priorem *Hoyensem*, quæ ei peperit *Conradum* & *Gerhardum*, & filiam elocatam *Deipholtiano* Comiti, secundam *Deipholtianam* nomine *Cungundam*, ex qua ei nascitur *Christianus*: pater voluit se vivo, ut *Conradus* filius iniret matrimonium, quod etiam factum est. Nam *Ingeborgam Schowenborgicam* elegit sibi conjugem & ex ea genuit *Joannem* maturius morientem, & *Mauritium*, qui ex mandato parentis *Conradi* anno Domini 1381. privilegia quoque urbi Oldenburgensi, prout avus & pater, confirmarunt: Ipsius *Conradi* primi filius *Gerhardus* cum patre *Conrado* in secundo ingressu in terram *Butjadensem*, quando militaribus copiis eos agrederentur, periit. Etli non libenter ferret *Conradus II.* ut sibi deligeret uxorem frater ejus *Christianus junior*, qui studeret *Colonia*

& ibidem agebat *Canonicum*, tamen is elegit sibi ex Comitum *Honsteanorum* veteri familia conthoralem *Agnezam*, quæ ipsi peperit *Theodorum* vel *Deitericum* & *Christianum*: Interim prius volumus persequi historiam *Conradi II.* & ipsius filiorum, *Conradus II.* instituit in parochia *Lambertina Oldenburgi* collegium anno Domini 1384. in quo Decanum & tres *Canonicos* atque 12. vicarios ordinavit, & singulis certos redditus annuos assignavit, & huic pio fratris & parentis consensum præbuerunt frater *Christianus*, & filii, *Foannes* & *Mauritius*. Hic *Conradus*, cum haberet controversiam cum *Deipholiensis* propter dotem, ipsi progressi sunt usque in urbem *Aldenburgum*, sed indurati tegulis tectorum, cum redirent ad sua, insequitur eos *Conradus* cum suis civibus, & stravit multosque cepit: Hujus *Conradi* filius *Joannes* excessit è vivis, ante annum vigesimum ætatis suæ: alter filius *Mauritius* Comes, magnus Heros duxit conjugem ex *Ducibus Brunsvicensibus*, *Elisabetham*, sororem Ducum *Frederici*, *Henrici* & *Bernardi* filiorum Ducis magni, quorum frater *Otto* erat *Archipræsul Bremensis*, ex ea Dominus *Mauritius* genuit duas filias, ut *Annam* *Otonis* Comitis *Waldeckiani* conthoralem, & *Ingebergam*, quæ elocatur Nobili *Ockoni* filio, *Kanonis*, *Capitaneo in Alurich & Brockmerland* quæ mortuo marito *Ockone*, præter fidem juramento datam, scriba primò & postea præfectus Domini *Ockonis* nomine *Jocko* ucten ejicit, & sibi *Dominium* assumit, quæ de causa varia prælia gessit. Pater Comes *Mauritius*, sæpe contra *Prætorios* victoriosè dimicans, tandem Comes *Mauritius* cum conjugè anno Domini 1420. moritur, & in splendido monumento, quod sibi vivus præparari curaverat in *Rastede* sepelitur: Moriturus dixerat extensa dextra, hæc est manus illa, quæ super innocentem nulla munera sumpsit, nec cuiquam injuriam intulit. Redeo jam ad *CHRISTIANUM* fratrem *Conradi II.* qui ex Comitissa *Honsteaniana Agneza* genuit *Deitericum* & *Christianum*, qui fratres privilegia quoque urbi *Oldenburgi* confirmarunt Anno Domini 1403. anno Domini 1201. elocatur *Theodoro* vel *Deiterico*, *Christiani* filio, *Alheida*, Comitis *Delmenhorstiani* *Otonis* filia, & soror *Archiepiscopi Bremensis Nicolai*, cum qua habitavit in *Welsborg* & illa tandem moritur sine hæredibus, tunc quoque discedit è vita ipsius frater Dominus *Christianus*, probitate & nomine revereans patrem *Christianum*, attamen sibi ædificaverat arcem ad *Fadano* stagnum dictum *Bricjade* & sicut pater *Christianus*, ita & filius hic *Christianus* est à *Bremensibus* prælico captus, nec potuit liberari, nisi pro ipsius redemptione elocaretur terra *Wordensis* *Bremensis* Reip. Mor-

Mortuo *Christiano fratre & Mauritio* patrucele, totum Aldenburgicum Comitatum (jam quoque dudum defunctis tempore patrum suorum, illis Comitibus Oldenburgicis, qui descenderant ex illo *Joanne* Comite, qui erat *Elimari I.* filius & frater *secundi Elimari*, cujus filium *Joannem* defendendum suscepit contra *Christianum* bellicosum Heroa *Elimari II.* filium *Henricus Leo*) ut verus & solus hæres THEODORICUS obtinuit, quæ oportunitas sub trecentis annis nulli ex majoribus suis obtigerat: Ideo *Duces Schleswicensis, Gerhardus & Adolphus* Comites in *Stormar & Holstein* ipsi splendide elocant sororem suam *Heilwigam*, anno Domini 1424. ex qua ei nascuntur tres filii, *Christianus Rex Dania*, de quo postea, *Mauritius* doctus Heros, qui *Rostochii, Erphurdia* atque *Parisii* operam Juri & literis dederat, atque *Baccalaureus Juris* creatus est, erat *Canonicus Coloniensis & Bremensis*, atque *Gerhardus bellicosus*.

DEITERICUS, qui verè posset dici fortunatus, bella feliciter gessit contra Comites *Hoyenses*, & cepit in prælio *Ottionem* Comitem *Hoyensem*, & isti Comitatu irritatus, multum damni intulit anno Domini 1427. Hic jure hæreditatis & obligationis consequitur in legitimam possessionem à Domino *Nicolao* antea *archiepiscopo Bremensi*, *Comite ultimo Delmenhorstano*, & arcem & Comitatum *Delmenhorstanum* cum liberis, & eum quiete possedit: de quo negotio supra dictum est, & pluribus agemus in nostro *Germanico Chronico* de Comitibus Aldenburgicis, ubi de eorum Dominiis, Genealogia, stirpe & rebus præclare gestis agemus: *Moritur Delmenhorsti* anno 1440. vel ut alii censent anno Domini 1444. vir verè fortunatus. Ipsi filius primogenitus CHRISTIANUS, opera *Adolphi* avunculi *Ducis Schleswicensis Comitis Holsteimiani & Stormaria*, elegitur *Rex Dania* propter Heroicam personam, quam etiam cum admiratione: *Itali & Cardinales, Episcopi & Duces* tum in Italia tum in Germania, tenique & ipse *Papa Sixtus IV. & Caesar Fredericus III.* considerabant) tum etiam propter Heroicam indolem & varias virtutes, quarum nomine apud omnes potentes in maxima auctoritate erat, & necesse est, ut breviter ipsius Genealogiam percurram, antequam ad alios fratres Comites Aldenburgicos perveniam. Hic *Regis Christophori viduam Dorotheam* Reginam, natam ex stirpe *Brandenburgicorum Marchionum*, duxit conjugem (de qua relatius in nostro *Chronico Aldenburgensi* dicturus sum) quæ ei peperit *Olaum* maturius morientem, JOANNEM succedentem patri in regno, FREDERICUM,

Ducem Holsatia & Schleswicensem, qui postea quoque *Rex Dania* factus est, & *Margaretam*, *Reginam Sotorum* & matrem *Jacobi Stuaris Regis* Paulo ante mortem pater filio *Joanni* designato Regi, eligit conjugem *Christianam*, filiam *Electoris Saxonie Ernesti* & sororem trium *Electorum Alberti Moguntini*, *Frederici III.* Sapientis fundatoris *Academiae Wittenbergensis* (sub quo *Lutherus* incepit) & *Joannis Constantis*, qui *Augustanam Confessionem* cum Collegis Principibus, *Carolo V.* obtulit: *Rex* postea in testamento adsignavit juniori filio *Frederico* *Ducatus Holsatia, Schleswici & Stormaria, atque Dithmarsiam*: quam nec *Joannes Rex*, frater *Frederici Ducis*, nec ejus filius *Christianus II.* Rex ipsi eos *Ducatus ad Dimidiam usque partem* concederent.

JOANNES Rex Dania & Norwegia est, sicut & pater ejus creatus quoque *Rex Daniae* est, ex quo regno, sicut etiam patri accidit, posteris excluditur, & infeliciter pugnat contra *Dithmarsos*, ubi multi *Nobiles* & duo *Comites Aldenburgici*, *Adolphus* & *Otto* perierunt, & vix elapsi sunt *Rex & fratres Fredericus Dux* anno Domini 1500.

Ex *Joanne* nascitur *CHRISTIANUS II.* (quem *Christiernum Dani* vocant) qui mortuo patri anno Domini 1513. succedit, & magnam de se bellis gerendis spem fecerat, ductaque *filia Regis Hispaniarum & Ducis Burgundici Philippi*, & sorore *Caesarum Caroli V. & Ferdinandi I.* *ISABELLA*, vel *Elisabetha*, genuit *Joannem* in aula avunculi *Caroli V.* defunctum, *Dorotheam* uxorem *Frederici Electoris palatini II.* *Principis Sapientis*, & *Christinam* conjugem *Ducis Lotharingiae*. Cum vero ipse in regno *Sueciae* primo & deinde in *Dania* tyrannum variis modis ageret, & se *adulteriis & multis caedibus* pollueret, *Deus* eum regnis turbatis & ad eorum gubernationem, patrum ejus *FREDERICUM* vocat, qui commissis aliquot praeliis *Regnum Daniae & Norwegiae* obtinet, & administrat, atque tandem cum secundo rediturus ad recipienda regna *Christianus II.* Rex cum magnis copiis adesset, capitur in *Norwegia* & custodiae includitur, (de quo bello & tumultu prolixius egimus in nostro *Aldenburgico Chronico*.)

FREDERICUS Rex dictus *pacificus & humanus*: ex prima conjugem *Anna*, *Electoris Brandenburgici Joannis* filia, & sorore *Electorum Joachimi I. & Alberti Moguntini & Magdeburgensis Archiprasulis* (quia & *Joannis Regis fratris Frederici*, filiam *Elisabetham* *Joachimus primus Elector*, frater *Annae*, quoque duxerat conjugem matrem *Marchionis Joachimi II.* & *Joannis fratris ejus*) *CHRISTIANUM II.* Regem *Daniae*, re & nomi-

nomine Christianum, *Dorotheam* primi Ducis Borussiae Alberti Marchionis Brandenburgici conjugem, *Elizabetham Magni* primo, deinde *Uldarici* Ducum *Megapolensium*, uxorem genuit, & ei secunda conjunx *Sophia*, *Bugislai* Ducis *Pomeraniae* filia & *Barnini* soror, peperit *Joannem* Ducem *Holsatiae* caelibem, honestum, pium & bonum Principem mortuum anno 1581. *Adolphum* Principem bellicosum, *Dorotheam Christophori Megapolensis* conjugem & *Fredericum Coadjutorem Bremensem*, *Episcopum Hildesimensis & Schleswicensem*, morientem anno Dn. 1556. Mortuo *Frederico* anno Domini 1533, in diversas trahuntur partes proceres Regni Danici, alii repetebant captivum Rege *Christianum II.* cujus etiam partes in eo regno acriter defendit *Comes Christopherus ab Altenborg*, occupans *Hafniam urbem* per annum integrum: alii eligebant *Frederici I. Regis primogenitum CHRISTIANUM Ducem Holsatiae* in Regem, is igitur animose omnes adversarios, ut *Albertum Ducem Megapolensem*, *Christophorum Comitem Altenburgicum & Delmenhorstannum*, & alios vicit & ex regno ejecit, & deinde pacifice occupavit Regnum & similiter *Norwegicum*: & ut sub gubernatione regia sui patris *Frederici*, dum ille *Holsatiam* administraret loco patris, curavit ibi Evangelii doctrinam per *D. D. Eberhardum Windensche plantari*, ita jam ingressus Regiam sedem hoc unum egit, ut ibi per duo Regna sua, Evangelii doctrina, opera *Dn. D. Joannis Bugenhagii* Pomerani, qui etiam diademate & Regia corona Regem solemniter inauguravit, propageretur. Ita ille in vera pietate, in vera invocatione & timore DEI vixit omnibus diebus vitae suae: Duxerat uxorem ex veteri Ducum & Electorum Saxonorum familia nunc ad Albim sedes habentium, *Dominam Dorotheam*, Ducis *Magni* filiam & *Francisci* sororem, & ex ea genuit *Annam*, Electoris Saxoniae *Augusti* conthoralem, *FREDERICUM II.* Regem modernum, *MAGNUM Ducem in Livonia*, *Principem Curlandia*, *Torpeti*, *Oeselis & Bick*, *JOANNEM* juniorem, Ducem *Holsatiae*, & *Dorotheam*, *Wilhelmi* Ducis *Luneburgici* conjugem.

ADOLPHUS Dux ducta *Christistiana* Landgravii *Hassiae Philippi* filia, genuit *Fredericum*, *Philippum*, *Joannem*, *Adolphum*, & plures filios ac filias, fuit aliquando Dux copiarum vel equitum in castris *Caroli V.* in obsidione urbis *Metensis*, & *ordinis inferioris Saxoniae* est *Capitaneus* hic Dux: adhuc in Ducali prole in Domino superest.

Postquam *Christianus III.* Rex juste regnum per multos annos administrasset, & pie in vera invocatione Dei vixisset, etiam praemoni-

tus ab angelo, placide moritur Calendis Januarii anno Domini 1559. Quo ipso anno per astatem bellico Marte filius Rex FREDERICUS, Dux Joannes, & Adolphus conductis copiis (quando etiam ipsis militarent Comites Aldenburgici, pater Antonius & filius Joannes) sibi subigerunt *Dithmarsiam*: Paucis de hinc temporibus elapsis, cooritur bellum inter Reges Dn. Fredericum II. Danicum & Ericum XIV. Suecicum, in quo conscriptis copiis multis Fredericus II. Rex Daniæ, aliquoties in hoste gloriosam victoriam reportavit, quando quoque tunc Regi Danico militarent ex Germanis Comites Guntherus & Joannes Guntherus, Comites Schwartzenburgici, Joannes & Christianus Aldenburgici Comites, item Capitanei Georgius ab Holle / Hilmarus a Mönichhausen & plures.

Tandem turbato ex regia sede ERICO Rege, assumitur frater JOANNES ad regia gubernacula, is cum videret se nihil prestare posse contra Fredericum Regem Daniæ, multoties triumphatorem, meditatur pacis conditiones, quæ tandem cum illud bellum in Odavum usque annum durasset, & inventæ & stabilitæ sunt in urbe Pomeraniæ *Sundæ*. Fredericus II. Rex, tranquillitati redditus, duxit conjugem Ducis *Megapolensis Uldarici* filiam *Sophiam*, piissime à pia matre educatam, quæ peperit CHRISTIANUM designatum Regem, Dn. ULRICUM Principem, item filiam *Annam, Elizabetham & Augustam*.

JOANNES junior, Dux *Holsatiæ* & Regis frater, ducta *Elizabetha Ernesti Brunswicensis*, Ducis de *Grubenhagen* unica filia, genuit *Dorotheam, Christianum, Ernestum, Alexandrum, Augustum, Mariam, Joannem Adolphum, Annam, Sophiam, Elizabetham, & Fredericum* omnes Principes & Principissas.

Christus det Regi FREDERICO II. Monarchæ potentissimo, glorioso & victorioso, vitam longam & salutarem, & illam veterem Regiam ac Ducalem familiam, quæ ex Aldenburgicis nostris Comitibus primam habet ac ducit originem, semper conservet. Redeo jam ad fratres *Christiani I.* Regis Daniæ (cujus jam posteros recensui) Comitem *Mauritium* & Comitem *Gerbardum* Bellicosum (licet de Daniæ posterioribus sex Regibus & de *Holsatiæ* Ducibus, descenditibus ex *Christiano I.* Rege Daniæ, nato Comite Aldenburgico, plura dixerim in Chronico nostro Aldenburgico.)

Avunculus Comitum Aldenburgensium Dux *Schleswici* & Comes *Holsatiæ Adolphus* & Rex Daniæ *Christianus I.* frater volebant, ut permanceret Ecclesiastica persona Comes *Mauritium*, atque gubernationem utri-

utriusque Comitatus permitteret fratri *Gerhardo* Comiti, qui etiam de consilio avunculi & fratris Regis ducit sibi uxorem *Adelheidam* Comitis *Nicolai de Tecklenborg* filiam, atque ex ea genuit *Gerhardum, Adolphum, Deitericum, Joannem, Ottonem, Christianum*, & quinque filias, de quibus postea: *Mauritius* autem dissuadentibus Rege fratre & avunculo *Adolpho*, tamen persuasus à *Bremensibus* sibi eligit uxorem *Catharinam Ottonis*, vel ut alii dicunt *Joannis, de Hoya Comitis filiam*, quæ ei peperit *Jacobum* filium & filias *Heilwigam & Alheidam*, cum non cederet *Gerhardus* fratri, is inita confederatione cum *Rep. Bremensi & Comitibus de Hoya* bellum fratri *Gerhardo* intulit, multumque damni dedit: *Gerhardus* ope fratris *Regis Christiani Mauritio* occurrit & nomine *Regis Danici* huic opem tulit *Wilhelmus senior Brunswicensis*, dictus *Gotteshoe* vir bellicosus, & tandem utraque pars congregiens, stat victoria apud *Gerhardum*, opera *Ducis Wilhelmi novies victoris*: multi tunc *Bremenses* capiuntur, tandem res componitur inter fratres, ut *Delmenhorstanum Comitatum Mauritius*, *Gerhardus* vero *Aldenburgicum* sibi retineret: *Mauritio* interim agente in Comitatu suo. *Gerhardus* in *Holsatiam* proficiscitur, & ibi aliquandiu rerum potitur, sed inde opera *Lübecensium & Hamburgensium* ejectus, de qua re dicam in nostro *Aldenburgensi Chronico* prolixius, redit ad sua, interea mortuus erat frater *Mauritius* cum uxore, relictis parvulis liberis, quorum tutelam suscepit *Comes Gerhardus*, & sic tutorio nomine possedit arcem *Delmenhorstanum* pro fratris liberis. Et ut *Gerhardus* antea sæpius contra *Phrisios, Wildeshusenses & Bremenses* feliciter pugnaverit, ita jam amicitiam renunciat *Lübecensibus & Hamburgensibus* bellumque indicit *Gerhardus*, & sic mercatorum *Lübecensium & Hamburgensium* pannos in arcem *Delmenhorstum* transferri curat, & ita capiendò & rapiendò pro more bellico, ut publicus istorum hostis, multum damni istis urbibus & earum incolis intulit, (sicut de ea re prolixius in *Aldenburgico Chronico* nostro Germanico diximus) ita istæ urbes factus ineunt cum *Episcopo Monasteriensi* & administratore *Bremensi Henrico Schwarzzenburgico*, ut simul cum ipso, vel ipsius auxilio cingant arcem *Delmenhorstum*; *Episcopus* consentit, & utrobique conscriptis copiis cingunt *Delmenhorstum* obsidione valida, atque ponunt castra, continuataque obsidione occupatores arcis ad deditionem cogunt, qui inedia compulsus *Episcopo* arcem & Comitatum tradunt, quem ille ingrediens, expulsis veris heredibus & pupillis, assignat ditioni *Monasteriensi*, & suis successoribus

ac posteris, qui sibi, quod innocentium pupillorum erat, & hereditarium legitimorum Comitis *Mauritii* heredum Dominium, ad se transferunt & sibi usurparunt: deinde iste Episcopus fugato Comite *Gerhardo*, modo ejus filii vellent Altenburgicum retinere Comitatum, coacti sunt hoc præstare Episcopo Dominatori, quod præcipere Comes JOANNES, cæteris fratribus ingenio, fortitudine & forma præstantior, de consilio patris & propinquorum atque etiam fratrum, suscipit gubernationem ditionis Altenburgicæ, qui elocat sororem *Alheidam* Domino de *Wesse* / *Armagardam* Nobili Domino *Heroni* / *Domino in Esens* / *Heilwigam* *Edeni* *Wimelken II.* Domino in *Wimelken* / *Anna* vero & *Eltzabeth* filia quoque *Gerhardi* Comitis, maritus nuptæ & postea quoque peste infectæ ex hac vita anno Domini 1500. decedunt: *Mauritius* quoque ex fratribus tres numero vivere desiderunt, ut *Gerhardus*, *Deitericus* & *Christianus*: *Adolphus* & *Otto* in *Dithmarsia* perierunt, JOANNES Comes bis sibi bello subegit *Phrisios*, *Butjades* & *Statlandos*, sed uno anno ipsi tres miserabiles casus acciderunt, amittit anno Domini 1500. patrem *Gerhardum* in peregrinis locis decedentem in Galliis, amittit & fratres *Adolphum* & *Ottomem* occubentes in *Dithmarsia*, tertio ab illo defecerunt *Butjadi* & *Statlandi*: *Joannes* duxit uxorem *Annam* Principis *Ernesti Anholini* filiam, & sororem *Joannis*, *Georgii* & *Joachimi* optimorum Principum, & ex ea genuit *Joannem*, *Georgium*, *Christophorum*, *Annam* & *ANTONIUM*; (Hic multa ad utilitatem sui Comitatus fecit, oppignorata redemit, & tandem evocatis Ducibus *Brunsvicensibus* & *Luneburgensibus* *Henrico* seniore, *Erico* ejus fratre, *Henrico* medio, & *Henrico* juniore & *Philippo*, in *Sava* *Hyemne* *Butjadam* & *Statlandiam* bellico Marte invasit & occupavit, & quod juris Principes in illam terram habebant, conditionibus pactis & certo pretio ad se transtulit, & tam fertilem ditionem filiis & successoribus possidendam & gubernandam reliquit & arcem *Uelgunne* pro retinenda illa regione extruxit, munivit & milite ornavit, & mirifice Comitatum auxit: Eo, anno Domini 1526. mortuo, cum pietatem pro more pontificio exercuisset summa diligentia, filius hujus natus *Joannes* in tertium usque annum gubernat patriam ditionem, interea etiam elocatur soror *Anna Ennoni Comiti Phrisia*, postea habuit causas, cur à regimine ditionis paternæ discederet *Joannes*. Ipsius frater *Georgius* erat heros simplex, ideo ipse respuebat molem gubernationis. Nam is se totum pietati dedit, & Biblia sacra sua manu descripsit.

Christophorus frater agebat Ecclesiasticam personam. Nam erat Canonicus Colonienſis & Bremenſis, ſic Regimen paternarum ditionum deſolvitur ad juniorem fratrem ANTONIUM, reliquis corpore & animo robuſtior: *Chriſtopherus* Comes in multis præliis Ducem vel Capitaneum egregium egit, & ſe bellicoſum Heroa præſtitit in *Dania*, in *Bello Schmalcaldico*, in obſidione *Metenſi*, in pugna *Drackenburgenſi*, in pugna *Siverſhufenſi*. Fuit Heros magnanimus, doctus & ſtudioſorum fautor. ANTONIUS Comes duxit *Sophiam Ducis Magni* filiam & *Franciſci* ſororem, ex veteri *Electorum Saxonia familia* natam, & ex ea genuit *Catharinam* Comiti *Hoyenſi* Alberto præſtanti & pio Heroi eloſcatam *Joanni Gunthero* Comiti *Schwarzburgico*, Heroi prudenti pio & excellenti, *Joannem*, *Chriſtianum*, *Claram* & *Antonium*.

Pater ANTONIUS vivis adhuc ſuis fratribus bellum indicit *Monasterienſibus* anno 1538. & conſcripto milite, *Vechtiam* arcem & oppidum invadit & exurit. *Cloppenbergam* arcem & oppidum expugnat & aliquandiu occupat; Rurſum *Monasterienſis* præſul conducit copias militares & magna vi ingreditur Comitatum, exuritque aliquot pagos, & demum res componitur ita, ut *Monasterienſes* ajunt, ne aliqua pars quicquam vi tentet. Tandem ex conſeſſione vel potius jūſſu *Commiſſariorum Ceſaris Caroli V.* militari manu vel jure belli ſuum vetus patrimonium, ut arcem *Delmenhorſtanam*, invadit & vi obtinet, eamque munit, & magna prudentia utrumque Comitatum gubernat, miris modis, hinc inde poſitis aggeribus, *Domina* & ditiones ſuas auget, & ante patrem filius *Chriſtianus* moritur *Dreſdæ* in aula *Electoris* anno Domini 1572. & ſequenti anno, demortuo patri ſuccedit filius JOANNES, militia exercitatus, qui etiam declaratur hæres à *Maria Domina in Jever*, quæ viva vivum *Joannem* immittit in poſſeſſionem iſtius Domini & vult, ut juramentum præſtent ſubditi; Ita ei demortuæ ſuccedit legitime in eo Dominio, quod jam aliquot annos poſſedit, & arces *Jever* / *Altenburg* & *Delmenhorſt* ædificiis & Structuris ornavit & in primis munitionem earum auxit: *Castrum Nienborg* ex fundamento extruens pulcherrimè exornavit: de conſilio & voluntate fratris *Antonii* (ſicut ſub patris *Antonii* gubernatione Evangelium erat primo plantatum in urbe & ditione *Oldenburgica*) curavit per me *Hamelmannum* reformari Eccleſias: Ordinationem Eccleſiaſticam in uſum Eccleſiarum per D. *Nicolaum Selneccerum* & me conſcribi & typis evulgari, judicia ordinarie diſponi, vocavitque in Cancellarium *Joannem ab Halle* / J. U. Doctorem:

deinde aliqua ex parte ad certum tempus transegit cum fratre *Antonia*, ut is *Delmenhorstannum* Comitatum ac arcem, item pulchrum castrum *Barel* & præfecturam *Harpstede* obtineret. JOANNES duxit conjugem ex veteri & illustri Comitum 4. Imperii, hoc est *Schwartzburgicorum* Comitum stemmate natam *Elizabetham*, filiam *Guntheri*, Sororem bellicosi *Guntheri*, Joannis *Guntherii* *Wilhelmi* & *Alberti* Comitum & ea peperit meo Domino, JOANNEM FREDERICUM magnæ spei & Heroicæ indolis infantem, maturius è vivis anno secundo ætatis suæ sublatum, *Annam*, *Sophiam* & *Mariam Elizabetham*: Comes *dominus* & *Clara* ejus soror adhuc cælibes vivunt & sanctissime, omnes fratres & sorores adhuc superstites sunt veræ religioni deditissimi.

B.

BARBEY Comitatus antiquus ad Albim flumen, non procul à *Magdeburgica* civitate situs: Horum Comitum Genealogiam sicut illam tradit in libro dicto *Stamm-Buche* / *Andreas Hoyer* / *rodus*, subjiciam, anno Domini 1144. vixit Comes *Burchardus* in *Barbey* & ejus conjunx fuit *Mechtilde*: anno Domini 1230. vixit *Guntherus* Comes in *Barbey* cujus uxor dicta est *Catharina*, & eorum filii *Burchardus* & *Walterus*. *Walterus* cælebs mansit, *Burchardi* conjunx erat *Sophia* & ex eo nati sunt *Buffo* Comes in *Barbey* & *Albertus*, cujus conjunx *Lutgardis* Comitissa in *Honstein* / ex quibus natus est, *Henricus* Episcopus *Brandenburgensis*, & *Albertus*, cujus conjunx erat *Judith*, Comitissa *Schwartzburgica*, & ex his nati sunt *Elizabeth*, *Albertus* & *Guntherus*, qui habuit uxorem *Constantiam* primo, deinde *Dorotheam* Comitissam de *Gleichen* / piam matronam, quæ ei peperit *Joannem*, *Walterum* & *Guntherum* maturius morientes, atque *Burchardum*: interim *Joannes* duxerat uxorem *Margaretam* de *Quervorde* / sed caruit hæredibus. *Burchardi* conjunx erat *Sophia*, *Sigismundi* *Anholdini* filia, & ex ea natus est *Guntherus*, qui *Dominium* *Eglen* ad se transtulit, & uxorem habuit *Catharinam* Comitissam à *Regenstein* / atque postea oppignora vit *Dominium* *Eglen* *Archiepiscopo* *Magdenburgico*, & habuit filios *Burchardum*, *Joannem*, *Fredericum*, *Albertum*, *Bernhardum*, *Hojerum* *Decanum* *Argentinum*, *Georgium*, *Buffonem*, *Wilhelmum* filios, item filias *Margaretham* & *Sophiam* moniales & *Ursulam* Comitissam *Joannis* in *Sindol* uxorem. Ex istius fratribus unus *Burchardus* factus est conjugatus, qui

qui ducta uxore *Magdalena*, *Henrici Megelburgici* filia, genuit *Iustum* vel *Jodocum*, *Balthasarum*, *Hermannum*, *Joachimum*, *Casparum*, *Melchiorum* *Canonicum Argentinensem*, *Christophorum*, *Andream* statim in pueritia morientem, *Wolfgangum* & *Henricum*, & tres filias *Margaritum*, *Annam* & *Margaretham*, quæ moniales erant in *Bleifrode*: duo seniores fratres gubernacula ditionis quidem tenebant, interim unus *Wolfgangus* uxorem duxit *Gebhardi Mansfeldici Comitis* filiam *Agnezæ*, & ex ea genuit *Mariam* mox morientem, *Margaretham Volckmari Wolfgangi Comitis in Honstein/ conjugem*, *Gebhardum* cito morientem, *Magdalenam Joannis Ungnaden/ Baronis in Soneck/ uxorem*, *Wolfgangum* virum bellicosum & militarem, qui multis Regibus & Principibus strenue & cum gloria militavit (qui habuit conjugem *Anholdinam*, deinde *Mansfeldicam*) *Iustum* vix biennium excedentem, & *Albertum* gubernatorem patriæ cujus uxor fuit *Maria principissa Anholdina*, *Principis Joannis* filia, & ex ea genuit hæredes *Mariam* & ejus sororem, *Burhardum* militia & rebus militaribus exercitatum & magnis atque potentibus Heroibus gratum & vicarium vel locum tenentem Principum, ut *Electoris Augusti* & aliorum Saxonie Ducum in Thuringia, *Christophorum*, *Georgium*, *Agnezam* primam conjugem *Joachimi Ernesti Principis Anholdini*, *Guntherum*, *Carolus*, *Iustum*, *Joannem*, & *Christianam*.

BENTHEM Comitatus inter *Dioeceses Trajectensem & Monasteriensem* situs admodum antiquus. Ego istorum Comitum, prout illam rep eri & collegi magna diligentia, genealogiam subjiciam in honorem Generosissimi & Nobiliss. Comitis ac Domini Dn. **ARNOLDI**, Comitis in *Benthem/ Tecklenborg/ Domini in Bevelinckhove & Rheden/* & in gratiam ejus amitæ illustris & Inclytæ Heroinæ ac Dominæ, Dn. *Agnezæ*, natæ Comitiſſæ in *Benthem, Comitissæ Hoyensis & Broichausiana* viduæ.

WOLFGANGUS Comes in *Benthem* fuit in campo equestri *Magdeburgi* anno Domini 939. **OTTO** ibidem Comes fuit in campo equestri *Hallis* anno Dn. 1042. **JOANNES** ibidem Comes fuit in campo equestri *Gotingæ*, anno Dn. 1119. cujus filius erat **OTTO** ibidem Comes, qui vixit anno Dn. 1144. ex quo natus est **OTTO** *Episcopus Monasteriensis* & **HENRICUS**, qui vixit anno 1226. & ex *Rittbergica* genuit **JOANNEM**, qui vixit circa annum Domini 1305. qui ex *Lippiaca* genuit **HENRICUM**, qui ex *Clivica* genuit unicam filiam, quæ *Everwino, Domino de Guters* *twick* elocata est, & cum conjugè consequitur totum Comitatum loco dotis, & huic

huic nati sunt filii BERNHARDUS & ARNOLDUS, *Bernhardi uxor* erat *Henrici Comitis in Solmes / & Domini in Ottenstein* unica filia ARNOLDUS mansit in Dominio *Guterswisch & ibidem* absque heredibus moritur: BERNHARDUS consequens in dotem multa bona pertinentia ad Dominium in *Ottenstein / cum Solmensi Domina*, genuit *Bernhardum & Arnoldum*; BERNHARDUS rursus ex *Tecklenburgica* genuit *Everwinum*, qui ducta *Deipholtica* Comitissa genuit *Bernhardum* maturius morientem, & *Mariam Arnoldi* Comitis *Stenforth* conjugem, & *Annam Ernesti* Comitis in *Honstein* uxorem: BERNHARDUS primi filiam, *Arnoldus & secundi Bernardi frater* duxit ultimi Comitis in *Stenforth* Dn. *Balduini* filiam, & fit Dominus in *Stenforth*, cujus filius EVERWINUS ducit alteram filiam *Henrici Domini in Gemme & Wewelschhove* & cum ea consequitur loco dotis *Wewelschhove* / & illa mortua absque heredibus ducit uxorem *Annam* Comitissam *Hoyen*, ex qua genuit *Arnoldum*, qui duxit *Mariam*, ut dixi, *Everwini* Comitis *Benthemensis* filiam, & cum ea loco dotis, tum quoque ratione propinquitatis & lineæ, *Comitatum Benthemensem* consequitur, sed ea mortua absque heredibus ducit secundo *Walpurgim de Brederoth* / ex qua genuit *Agnezam* primum *Joanni* Comiti *Ritbergico*, & *Domino in Eins & Wilmunde* / elocata, deinde *Ottoni* Comiti in *Hoya & Broushausen* / & filios *Everwinum & Arnoldum*, qui ducta uxore *Magdalena* Ducissa *Luneburgica* *Wilhelmi* Ducis sorore nullam reliquit prolem, EVERWINUS duxit *Annam* *Conradi* *Tecklenburgici* Comitis unicam filiam, & cum ea consequitur in dotem *Comitatum Tecklenburgicum & Dominium in Rhede* / ex qua genuit *Arnoldum & Wolpurgim* Comiti *Hermano de Wedde* elocata; ARNOLDUS vero duxit *Magdalenam* Comitis *Humperti de Neurenar & Limburg* / *Domini in Alpen & Lenep* filiam & *Adolphi* sororem, quæ ei peperit *WEIRICHUM & ADOLPHUM* filios & N.N. Christus benedicat ipsis & parentibus & liberis generatissimis.

BERGA Comitatus in vicinia urbium *Embrica & Resfia*, cujus hares & Dominus est *WILHELMUS* Comes *de Berga & Bisich* / cum multis liberis, ejectus aliquando per Ducem *Albanum*, sed est jam restitutus.

BLANCKENBORG est oppidum & castrum in *Harcinia* sylva, non procul ab urbe *Quedlinburgo* situm, fuit olim proprius Comitatus.

Albertus Crantzius meminit in Saxonia lib. 6. cap. 29. *Siffredi* Comitis in Blankenborg/qui vixit anno Dn. 1146. & anno Dn. 1180. fuit Anno Comes Blankenburgicus, *Episcopus Mindensis* teste eodem *Metropoli* libro 7. cap. 12. & scribit *Andreas Hoppenrodus* vixisse circa annum Dn. 1241. *Henricum* Comitem in Blankenborg / & habuisse filios *Henricum* & *Siffridum* viventes anno Domini 1261. quorum frater erat *Albertus*.

Crantzius meminit in *Metropoli* libro 8. cap. 34. *Hermani* Comitis in Blankenborg *Episcopi Halberstadenfis*, & cap. 48. ejusdem libri recordatur *Burchardi* Comitis Blankenburgici: *Hoppenrodus* scribit circa annum Domini 1329. vixisse *Conradum* & *Siffridum* Comites in Blankenborg; Hodie Comites de *Regenstein* scribunt se Dominos in Blankenborg & sine dubio hæc ditio ad eos pervenit per pacta dotalia. Est etiam ejusdem nominis *arx* (cui puto quoque adjacere oppidum) in Ducatu *Bergensi* vel *Montensi*, de qua multi hoc referunt, quod olim fuerit proprium Dominium.

BRUNCKHORST Comitatus situs inter *Diaecesin Monasteriensem* & *Comitatum Sutphanensem*, castrum ejus nominis habens vel trahens vocem ab elegantia vel splendore von *Pruncken*. Nonnulli volunt, quod hi Comites trahant originem ex regia Bohemorum Regum familia, *Trajecti* fuit ordine 45. *Episcopus Joannes* Comes de *Brunckhorst*. Hanc eorum reperi genealogiam: quam in honorem Illustris Herois & Domini *FREDERICI*, *Comitis in Deipholte & Brunckhorstani*, Domini in *Borchorst*/subjiciam. Anno Domini 1275. fuit *Episcopus Bremensis GISEBERTUS* Comes de *Brunckhorst*/cujus mater fuit *Canegunda Aldenburgica*, Comitum *Christiani* ac *Otonis* fratrum soror, ut ostendimus in *Chronico* nostro *Altenburgensi Germanico*, & hujus *Episcopi* meminit *Albertus Crantzius* in *Metropoli* libro 8. cap. 35. & idem *Crantzius* ibidem cap. 49. meminit etiam fratris ejus *FLORENTII* *Comitis de Brunckhorst*/qui genuit *OTTONEM* ex *Domina de Erckel* & *OTTO* ex *Newenaria* *Comitissa* produxit *Hedewigin* & *Fredericum*, atque *Gisebertum*: ex *GISEBERTO* & *Egmundana* nati sunt *Fredericus*, *Walpurgis* *Comitissa* in *Lippia*, Domini *Simonis* uxor, ac *Hedewigis* conjunx *Otonis* *Comitis in Deipholt*: *FREDERICUS* ducta conjuge ex familia *Comitum Bergensium*, qui prope *Embricam* morantur, *Apollonia* genuit *JODOCUM*, qui ducta *Comitissa Hoyensi*, *Jodoci* *Comitis* sorore, *Maria* nullam prolem reliquit: & post ejus mortem tres de illo Comitatu, & de

de Dominio in Borchlo/ quod post mortem Gerhardi, Domini in Borchlo
 qui vixit anno Dn. 1385. per pacta dotalia pervenit ad Brunckhorstianos
 Comites, certarunt, primo Armegardis nata Comitissa de Deipholtz
 Abbatissa illustris collegii Assindensis, cujus avia erat Helwiga, Comitissa
 de Brunckhorst/ & ejus ex fratre Frederico nepos, RODOLPHUS Comes in Deip
 holte/ qui etiam sibi & hujus Comitatus & Domini in Borchlo titulum
 ac insignia usurpavit: deinde Theodorus à Brunckhorst/ Dominus in
 Anholt/ tertio Hermannus Georgius Comes in Limburg/ Dominus in
 Stirin & Weisch/ & posterior nempe Hermannus Georgius dicitur per
 Comitatum eum obtinere, quanquam hodie adhuc alii, præsertim Comes
 Deipholtianus de eo controversiam moverint & adhuc moveant.

BROICK proprium Dominium inter urbes, Assindiam & Dabergeron
 situm: anno Dn. 1361. fuit Assindia in illustri collegio Abbatissa AR-
 MEGARDIS, Domina de Broick/ & fuere ibi duæ Canonissæ circa
 annum Dn. 1396. nomine eodem Elizabetha, & per pacta dotalia pervenit
 ad Comites de Falckenstein/ Dominos in Oberstein/ hoc Dominium. Hodie
 hoc Dominium obtinet WIRICUS de THUN, Comes in Falckenstein
 & Oberstein/ Dominus in Falckenborg & Broick/ cujus soror N. est elocata
 Domino in Hardenberge.

C. litera nihil habet.

D.

DELMENHORST, de hoc Comitatu diximus in Genealogia
 Comitum de Altenborg litera A, & quando in proprio libro ex-
 plicaturi sumus, quos Principatus, & Comitatus & quæ Domina
 Episcopi in Saxonia, Westphalia & Angrivaria transtulerint: tunc
 plura de hoc quoque referemus, & diximus de hoc prolixius in Chronico
 Aldenburgico.

DEIPHOLTIIUM, Comitatus Westphaliæ antiquus, inter diocesa
 Osnaburgensem & Mindensem & Comitatus Vechrensensem, Hoyensem &
 Delmenhorstanum: oppida ejus Comitatus sunt Deipholtum & Lewer-
 fordum. Dicitur quidam Comes Deipholtianus nomine Ludolphus con-
 jugem habuisse ex Regia stirpe Suecorum, & de eo varia recententur, &
 dicitur istius historia esse depicta in arce Lervenvorde: de qua renihil
 certi

certihabeo: Ego autem eam horum Comitum Genealogiam, quam in historiis, manuscriptis Chronicis, literis & antiquitatibus reperi, & bona fide observavi, & magno labore collegi, asseribam, in honorem illustris & generosissimi Domini D. FREDERICI, *Comitis in Deipholt & Brunckhorst, Domini in Borcholo, Domini mei gratiosi.* WILHELMUS, *Comes in Deipholt* fuit in campo equestri *Magdenburgi* anno Dni. 939. & hujus nepos vel filius fuit LUDOLPHUS vel LUPOLDUS (an ipse fuerit, cui fuit Suecica Regina conjunx, ignoro) qui vixit anno Domini 1011. item OTTHO, *Comes in Deipholt* fuit in campo equestri *Hallis Saxonum*, Item GEORGIUS ibidem *Comes* fuit *Gottinga* in campo equestri anno Domini 1119. cujus frater erat GODESCALCUS *Episcopus Osnaburgensis*, qui *Iburgi* in cœnobio eodem anno est sepultus, de quo hi extant versus:

Nobilium natus jacet hic *Deipholt* tumulatus,

Annis octo suæ præfuit Ecclesiæ.

Cui finis vitæ fuerat cum mense Decembri,

Hic *Godescalcus* erat, Christus ei faveat.

Ex GEORGIO nati sunt JOANNES *Comes*, qui fuit in campo equestri *Colonia* anno domini 1179. & *Godescalcus Canonicus Bremensis & Coloniensis.* Ex Joanne nati sunt Joannes, *Osnaburgensis Canonicus & Conradus*, cujus conjunx erat *Comitissa de Horstmar*, ex quibus nati sunt *Conradus Episcopus Mindensis*, qui Comitibus *Tecklenburgicis* ademit arcem *Reinenborch* & *Rodolphus*, qui duxit *Hoyensem Comitissam* & ex ea genuit *Rodolphum*, *Cunegundam* *Comitis Conradi de Altenborch* conjugem secundam, *Conradum præpositum Mindensem* & *Joannem Episcopum Mindensem*, qui uno tantum interveniente, successit patruo, & *Hilboldum* virum militarem & in bellicis rebus exercitatum. Ex RODOLPHO & *Jutta* *Comitis Joannis de Altenborch* filia, nati sunt *Conradus*, *Rodolphus* puer mortuus, *Godescalcus Canonicus Coloniensis*, *Heilwich* ultimi *Comitis Sternebergici* uxor, *Helmoldus* *Cantor* in Ecclesia *Bremensi*; *Conradus* ex *Armegarda de Waldech* genuit *Othonem* & *Rodolphum* *Canonicos Colonienses*, duas filias moniales in *Freden* & *Borchorst* atque *Conradum*, qui duas habuit conjuges primam *Gertrudem* de *Rirberge*, & alteram de *Rennenberge*, & occubuit cum multis aliis Heroibus in *Phrisia*: Ipsius filii erant *Joannes* & *Rodolphus* *Episcopus Trajectensis*, cui ille *Episcopatus* magno oneri fuit, & in senio postulabatur quoque ad *Osnaburgensem* Ecclesiam, cui mortuo scripsit Epitaphium

phium *Alexander Hegius*, *Daventriae Ludimagister & praeceptor Erasmi Roterodami*, *Hermannii Buschii & Joannis Murmellii*. JOANNES et Otthonis Hoyensis Comitis filia, cujus mater erat Ducissa Brunsvicensis & Luneburgensis, genuit *Joannem Episcopum Osnaburgensem*, & ex altera conjuge *Margareta filia Conradi Oldenburgici Comitis genuit Conradum* (qui tandem tribus Episcopis intervenientibus, est, licet & frater ejus antea, declaratus *Episcopus Osnaburgensis*, & numeratur inter Heroes Germaniae, Heros virtute excellens) *Othone & Annam*, filios Comitis in *Wunstorp* conjugem: Ex OTTHONE & ejus conjuge *Abdewiga Comitissa in Brunchhorst* nascuntur *Elizabeth Comitissa Hoyensis Joannis Herois bellicosi uxor & alia N. Spiegelbergico Comiti elocata*. CONRADUS moriens initio gubernationis in *Loevenrode* & RODOLPHUS, cujus erat conjunx *Bernhardi Comitis de Lippia Herois bellicosi filia Elizabeth*, quae ei peperit *Conradum & Joannem* Canonicos *Colonienses & Fredericum*, *Alheidam* Domino N. *Schencken de Zentborch* elocata, item N. filiam *Joanni Rasfeldio* Domino in *Moistenberg* in conjugem traditam, *Armegardam* primo in illustri collegio *Ascheldiensi Praepositam*, deinde *Abbatissam*, & *Annam*, *Abbatissam in Brunchhorst*. FREDERICUS duxit *Evam Udalrici Comitis Regensbergii filiam* in uxorem, & relicto unico filio *Rodolpho* morituro anglico sudore *Asiensis* anno D. 1529. ubi etiam est sepultus. RODOLPHUS ducta conjuge *Margaretha*, Comitis *Hoyensis Jodoci* filia & sorore *Alberti Wolfgangi*, *Othonis*, *Erici & Frederici*, genuit *Fredericum & Annam* filiam ac caelibem; FREDERICUS duxit & sibi elegit *conthoralem Anstassiam Joannis pii Comitis Waldechiani filiam* & ex ea prolem suscepit *famineam N. & filium* statim post partum matris accepto baptismo mortuum.

Fit horum Comitum antiquorum mentio apud *Albertum Crantzium* in *Metropoli* libro 7. cap. 42. & libro 11. cap. 1. 31. & 41. Sicut etiam alibi in *Saxonia* sua *Hoppenrodus* dicit & recitat ex veteri *Chronico Saxonum* duos Comites de *Deipholt* occubuisse in pugna commissa inter *Ducem Magnum Brunsvicensem & Albertum Megapolensem* anno Domini 1371. Et alibi legitur fuisse *Joannem Deipholticum* in *federe Westphalico*.

E.

EBERSTEIN fuit olim vetustissimus Comitatus, inter Ducatum *Brunsvicensem*, *Hassiam* & *Paderbornensem* dioecesim, & Comitatum

Pymontanum, ejus nominis *arx* (cujus adhuc reliquiae videntur) fuit in vicinia *caenobii Amelungesborn* ad duo milliaria ab urbe *Eimbeka*, & fuere ibi muri ex lapideo monte artificiose sculpti, & in fossarum morem excavati montes, & *praefectura castr*i hujus jam subest *castro Forst* / quod dum viveret possedit Nobilis ac magnanimus vir & Capitaneus *Georgius ab Holle*, & ad praedium *Uldershen* est aliqua pars eorum bonorum, quae praefecturae arcis *Eberstein* suberant, translata. Subfuere huic Comitatus oppida, *Brasel* / *Holzminde*, *Doel* / *Ottenstein* / *Hamelonia* & *Bomwerder* ad dimidiam partem : item *castra & praefectura*, *Forst* / *Fürstenberg* / *Ottenstein* (quod castrum occupat integerrimus & strenuus Capitaneus *Adrianus a Steinberg*) *Ohfen* / *Groin* / *Urßen*. Hanc invenio & reperi genealogiam istorum Comitum, quorum veri successores & haeredes dicuntur modo in *Pomerania* in *Nowegarden* sedes habere : *CONRADUS* (cujus parentes & majores *Albertus Crantius* libro 5. cap. 29. *Saxoniae*, & *Helmoldus* libro 1. cap. 43. tanquam celebres Heroes recensent, vixit anno Domini 1106. & postea *OTTHO* superstes fuit anno Domini 1141. deinde post illum *ALBERTUS*, qui vixit anno Domini 1212. qui stetit à sui Domini *Othonis quarti Caesaris* (filii *Henrici Leonis*) partibus, & propterea oppignoravit *Henrico Comiti de Pirmont* arcem *Otthenstein* / quam istius posterii & haeredes retinere usque ad annum Domini 1533. & ibi in initio arcis vidi lapidi insculptum Insigne Comitatus *Pirmontani*. Idem Comes *ALBERTUS* eodem tempore oppignoravit arcem *Ohfen* *Frederico Comiti Spiegelbergico*, cujus posterii hoc castrum obtinere ad ducentos annos usque ad annum 1538. quo anno hoc castrum invasit *Ericus*, *Dux Brunsvicensis*, hujus *Erici Principis* pater, sicut antea ad se transtulit *Henricus*, *Dux Brunsvicensis* Principis *Julii* pater arcem *Otthenstein*; Idem Comes *ALBERTUS* ab *Eberstein* vendidit dimidiam partem arcis *Hinnenbergica Nobilibus de Asserborch*; & quicquid nummorum, pro oppignoratis arcibus accepit, totum hoc *Othoni Casari* ejus nominis quarto, ut istius beneficiarius ratione *Ducatus Brunsvicensis* impendit: interea dum *OTTHO* *Cesar* moreretur, & Comes *ALBERTUS* in recompensationem suorum expensorum perciperet nihil, erat *Ducibus Brunsvicensibus* infensus, hinc factum est, ut ejus filius *THEODORUS* se conjugeret *Moguntino Praesuli & Nobilibus de Asserborch* / contra *ALBERTUM*, *Ducem Brunsvicensem*, dictum cognomine *Magnum*, qui impetrata contra hostes *Victoria*, cepit *Comitem THEODORUM* & statim ad arborem suspendi

curavit, quia tanquam vasallum infidum eum punivit. Hujus filius erat HENRICUS, qui vixit anno Domini 1295. & ipsius gnatus erat HERMANNUS, qui vixit anno Domini 1321. atque hujus filius erat OTTHO ejusque frater FREDERICUS, ex quo rursus natus est HERMANNUS, qui cum *Comitibus de Lippia* iniit fœdus: & ex hoc Hermanno natus est OTTHO (quem alii Hermannum vocant) qui *Henricum, Dominum in Homborch in templo cœnobii Amelsbornensis interemit*, ita iste Comiti- tur ex suo Comitatu per *Wilhelmum seniore* Ducem *Brunsvicorum*, & *Godescoo* qui totum Comitatum tanquam suum feudum in quo indignum tam immanem illum homicidam habuit & censurâ, ut pote tantum in templo flagitium committentem, in tam Heroicam personam: Ita is Comes dicitur deflexisse ad *Pomeraniam*, & ibi emisit *Dominium in Neuwegarten* ex quo adhuc ordine nati sunt heredes, ex quibus adhuc WOLFGANGUS existit, qui duxit *Annam, Comitissam raram de Lippia*. Dux *Julius* hodie possidet ex hoc Comitatu, *Hirsbornch/ Otthenstein/ Aldersfen & Holtz-mundam*; Dux *Ericus* possidet hodie arces & oppida hujus Comitatus, *Poel/ Urghen/ Groin/ Döhsen/ Hamelniam, Bommerder/ Poel*. Dum vero *Wilhelmus Dux* ita ad se totum Comitatum reciperet, mox *Paderbornensis Præsul* oppida *Leudam & Bröfel* ad se transtulit atque arcem *Hinnenbornch/* tanquam suum feudum invasit: Interim dicitur *Abbarissa in Herse* aliquid juris in arcem *Hinnenbornch* & oppidum *Bräfel* antiquitus habuisse.

ESENS, *Dominium in Phrisia Orientali*, quod olim dictum est terra *Harlinga*. Nam sic legitur in templo civitatis *Esensis*: anno Domini 1473. ipso die *Wilhaldi* Episcopi, obiit honorabilis & strenuus miles Dominus *de Dorumb/ Dominus terra Harlingia*. Iste vero Dominus terræ *Harlingiæ* possessionem istius Domini consecutus erat per partem dotalia, cum conjugē *UNNA*, unica hærede castrorum *Esens & Etedesdorff/* & istius Nobilis sœminæ avus erat, Nobilis *Wiptet & Unna*, ex quibus unica filia *Folque* nascitur, quæ *HERONI*, Domino *Etedesdorff* marito suo genuit unicam filiam *Unnam* D. *Sibonis* conjugem, Domini *Sibonis* mater erat *Uldarici* primi *Comitis Orientalis Phrisiæ* soror: Ex *Sibone & Unna* nati sunt, *Hero Dummefen* & filia dicta *Francia*. *HERO DUMMEFEN* duxit anno Domini 1491. conjugem *Dominam Armegardam* Comitissam, *Comitis Oldenburgici Gerbarði* filiam & sororem *Comitum Adolphi, Otthonis & Joannis*, & ex ea nati sunt ipsi Nobilia

bilis Dominus *Balthasar*, qui res magnas contra *Bremenses* gessit, *Anna*, *Albeida*, *Jaspar*, *Foannes* & *Sibo*, ex omnibus his maturius mortui sunt quatuor liberi, & superstites manserunt *Balthasar* & *Anna*, elocata Comiti *Ritbergico Otthoni*. Cum Domino *Balthasaro* inferret bellum *Enno*, Comes *Orientalis Phrisiæ*, & ad extrema ipsum redigeret, subjecit se *Duci Geldria Carolo*, qui ejectum *Balthasarum* restituit in *Domini* in *Esens*: tandem cum gloriose cum *Bremensibus* navale bellum gessisset, nondum uxoratus moritur, anno Domini 1540. & tunc hæc *Domina Esens & Witmunde* cesserunt sorori *Dominae ANNÆ* & ejus marito Comiti *OTTHONI de RITBERG*, ex *Anna* conjugate nati sunt *Foannes*, *Simon* & *Armegarda*, qui duo posteriores maturius moriuntur. *JOANNES* Comes *Ritbergicus* & Dominus in *Esens & Witmunde* duxit *Agnezam* Comitissam *Benthemensem*, *Everwini* filiam, & sororem *Everwini* & *Arnoldi* Comitum, & ex ea genuit *Armegardam* & *Walpurgim* sorores; pater *Foannes* gessit bellum in *Comitem Lippiensem* & præfulem *Paderbornensem*, sed cinctus in arce *Ritbergica*, tandem captus est & detinetur ab ordinis *Westphalici* proceribus, postremo moritur *Colonia*. Mater *Domina Agneza* elocatur *D. Otthoni*, & filia *Domina Armegarda* *Otthonis* fratri *D. Erico* Comitibus in *Hoya* & *Broichausen* & per illud conjugium factus est *Ericus* possessor *Domini* in *Esens* / sed illo rursus mortuo anno Domini 1575. elocatur secunda vice *Armegarda Simoni* Comiti *Lippiensi*, & in *Ritberg*, Domino in *Esens* / *Stedesdorff* & *Witmunde*. Altera soror *Domina Wolpurgis* est conjunx *Ennonis III.* Comitis *Orientalis Phrisiæ*, quæ nunc habet sedes in arce *Esens & Witmunde* / cum Nobilissimo marito Domino *ENNONE*, Comite *Phrisiæ* & in *Ritbergh* / Domino in *Esens* / *Stedesdorff* & *Witmunde*.

Hanc genealogiam humiliter scripsi in honorem *Illustrium & Inclytorum Comitum Domini Simonis de Lippia*, & *Domini Ennonis Orientalis Phrisiæ* & generosissimarum matronarum ac sororum *Dnæ. Armegardæ & D. Walpurgis*.

G.

GEMME, Dominium in *Diœcesi Monasteriensi*, cujus castrum cum oppido ejusdem nominis est vicinum urbi *Borken*. Scribam autem in honorem *Illustrium Comitum Schowenburgicorum Dn. Antonii*, *Decani Metropolitanæ Colonienfis*, & *Præpositi Hildesimensis*,

Bbb 2

Dn.

Dn. *Adolphi* Comitis, & Dn. *Ernesti* Comitis, quæ de his Dominis reperi.

JOANNES Dominus in *Gemme* & *Bredeworth* erat animosus Hero, hic duxit filiam *Wilhelmi*, Domini in *Wewelincshove* / *Marescalci* hereditarii Electoratus Colonienfis, in uxorem, & genuit HENRICUM, qui ex Comitissa *Brunckhorstiana* duas filias habuit, quarum unam elocavit *Benthemensi* Comiti *Everwino*, & ei assignavit in dotem Dominium *Wewelincshove* / quod est Dominium situm prope urbem *Norsium*, ultra *Rhenum*, & alteram nomine *Cardam* despondit *Schwenburgico* Comiti *Joanni*, & ei in dotem Dominium *Gemme* assignavit, cuius titulum & Dominium adhuc Comites *Schwenburgici* obtinent, horum juniorum Comitum patruus Dn. JODOCUS, Comes *Schwenburgicus* cum hæredibus suis filiis & filiabus ex Domina de *Bredeworth* natis possidet *Gemme* Dominium.

H.

De *Hoyensi* Comitatu alibi dicendum erit.

HONSTEIN antiquus & celebris *inferioris Saxonie* Comitatus quem tamen alii ad *Thuringiam* referunt, situs est ad *Harciniam Sylvam* & eam partem Ducatus *Brunsvicensis* de *Grubenhagen* quæ vocatur *Eickesfeldia*, quam sibi oppignoratam (alii dicunt directam) præsul *Moguntinus* habet. *Albertus Crantzius* horum Comitum meminit in *Saxonia* lib. 9. cap. 34. lib. 11. cap. 28. & in *Metropoli* libro 10. cap. 38. Ego in gratiam illustris Comitis & magnæ spæ juvenis & Herois inclyti, atque Nobilissimi Domini ERNESTI, Comitis in *Honstein* / Domini in *Klettinge* hanc suorum Inclitorum Majorum genealogiam ex *Andrea Hoppenrodii* libro dicto *Stammbuch* / paucis additis, recitabo ordine, sed latinè factam.

HONSTEIN castrum, exstructum est à *Conrado* anno Domini 1080. & hic fuit cognatus *Lodovici Barbat* Domini *Thuringie* : illius fuere posteri *Ludovicus*, Dominus in *Lora*, qui in militia anno Domini 1126. periit, & *Adelgerus*, Comes in *Bilstein* / cujus uxor erat *Berrada* (quam *Gertrudim Kirchberch* nominant) quæ ei peperit *Algerum* II. cui conthoralis fuit *Luttrudi* Comitissa in *Orlemunde* / & hic erat præcipuus Comes in *Honstein* / qui vixit anno 1190. Istius filius ADELGERUS III. qui genuit ex *Uda Burchgravia Magdeburgensi*, HENRICUM I. & Theodericum

aorum I. ejus nominis, Comites in Honstein. Ex HENRICO primo & Eberstena Comitissa ejus uxore, nascitur Adelgerus IV. qui factus est Monachus Isenacensis, vivens anno 1236. & quaedam filia nobilis Domina vel Abbatissa in Xore / quod est cœnobium Francorum. Ex THEODORO, Comite primo ejus nominis & Helwiga, nata Comitissa in Urten (quod Dominium ad miliare à Visurgi & urbe Hamelonia versus Westphaliam situm, per pacta ut opinor dotalia pervenit ad Eberstenios Comites, & tandem ad Duces Brunsvicenses) genitus est HENRICUS II. cujus conthoralis erat Mechtilda, Comitissa Regensieniana, ex qua ei nascuntur liberi, Henricus III. (qui ducta Anna Comitissa Ravensburgica, genuit Theodorum III. cui ex uxore nata Comitissa Waldechiana nulla nascitur proles) Lutgarda Comitissae in Barbey / Alberti conjunx, Adelgerus V. & Ulricus Canonici religiosi, & THEODORUS IV. qui ducta Sophia Principissa de Anholt genuit liberos, Orthonem Episcopum Mersburgensem, & Henricum quartum & Theodorum V. qui inter se dividebant Comitatum: Ideo Theodori genealogiam primo, deinde & Henrici quarti stemma ac lineam persequemur. Hujus THEODORI IV. uxor erat Armegarda Comitissa de Rössenbord / & hos reliquit filios, Deithericum vel Theodorum V. Bernhardum, Ernestum Episcopum Halberstadsensem, Ulricum II. & Henricum V. THEODORUS V. habuit duas conjuges, unam Alheidam, Comitissam in Holfstein / & alteram Sophiam Ducissam in Brunsvick / & ex ea genuit, Henricum VI. cui adempta est arx Honstein anno 1423. HENRICUS VI. ex Comitissa Weirenbergica genuit JOANNEM, qui ex Anna, Principis Anholdini Georgii filia habuit liberos, Bernhardum & Wolfgangum, carentes hæredibus, & Annam Comitissam in Ulrici de Regensien conjugem. ULRICUS II. Theodori IV. filius & Theodori V. frater, ex Agneza, Ducissa Brunsvicensi, genuit Theodorum VI. morientem carcere: ita ea linea finita, tendo ad genealogiam HENRICI IV. qui ex Comitissa Waldechiana genuit Guntherum & Henricum VII. dictum calvum, cujus Comitissa erat Mechtilda, nata Comitissa de Orlemunda (qui Comitatus aliquando extitit in Thuringia) & ejus filii erant, Adelgerus VII. (vel Eligerus) præpositus Northausianus, HENRICUS VII. qui ducta Orthonit Ducis Brunsvicensis filia Agneza, genuit Ernestum II. & Henricum VIII. dictum arrogantem, qui cum fratre ab Erico, Duce Brunsvicensi in pugna interemptus est. ERNESTUS II. duxerat in Conthoralem Annam, Comitissam in Stosberch / ipsius erant liberi,

Henricus IX. Adelgerus VIII. & Ernestus III. atque filia Margaretha Gu
theri Comitis Mansfeldici conjunx: fratres autem Henricus & Ernestus
dividunt Comitatum, ERNESTUS III. duxit ultimi Comitis Altenbur-
gici in Thuringia sororem, ex quo genuit JOANNEM, qui ducta Catha-
rina Comitissa de Gleichen habuit Adelgerum IX. vel Eligerum sine hæ-
rede mortuum. HENRICUS IX. Ernesti III. frater & Ernesti II. ex
Anna Stolbergica filius, duxit Comitissam Waldechianam & reliquit post
se liberos Agnezam, Comitis Aldenburgici ad Visurgim Christiani con-
thoralem, matrem Deitherici fortunati, & ERNESTUM IV. cui duo
fuere conjuges, prima Margaretha, Comitissa in Gera, & altera filia
Comitissa in Belchelen. Ex ERNESTO IV. descendunt Anna Alben-
Comitis Mansfeldici uxor, Henricus X. Ernestus V. Wilhelmus Episco-
pus Argentinus, Joannes & Adelgerus Canonici Colonienfes & N. filia
Ludolpho Comiti de Bunstorff elocata: HENRICUS X. ex Susanna
Domina de Bickenbach / genuit Franciscum sine hærede morientem.
ERNESTUS V. duxit uxorem Annam, natam Comitissam in Bentzen
ex qua ei nati sunt Christoferus, Volckmarus Wolffgangus, Wilhelmus, E-
berlinus, Ernestus VI. Catharina, Jacobi Comitis in Birsch conjunx, &
postea Comitis in Geroltzsch uxor, Margaretha & Martha, Canonice
in illustribus collegiis Assindiano & Fredeno. ERNESTUS VI. duxit
in conthoralem Comitissam Schwartzburgicam Catharinam, hic non
habuit hæredes masculos. VOLCKMARIUS WOLFGANGUS,
Comes admodum pius & bonus, qui ex Margaretha Comitissa Barbiens
genuit ERNESTUM adhuc superstitem, atque MARIAM elocatum
Lodovico Comiti de Isenberch / & ea mortua secundam duxit conjugem
Magdalenam de Regenstain Comitissam, cujus filii sunt mortui.

I.

ISENBORCH, hunc proprium Comitatum fuisse in Westphalia, scri-
 bit Albertus Crantius in Metropoli libro 7. cap. 43. Livoldus Niro-
 hovius Canonicus Leodiensis in Chronico Comitum de Marcka, pu-
 tat Isenborgicos Comites descendere ex Comitibus de Marcka, ideo puto re-
 etè dixisse Chronicon Saxonicum vetus, quod Fredericus Comes de Alena
 (sic enim antea vocabantur isti Comites de Marcka) occiderit Colo-
 niensem Præsulem Engelbertum. Ego vero cum ex Crantio, Chronico Co-
 loniensi & Osnaaburgensi, tum vero ex multis aliis antiquitatibus & mo-
 numentis referam historica, quæ observavi. Hodie prope urbem Hattin-
 gam

gam in Comitatu de Marcka visuntur in alio monte structura lapidea admodum egregia arcis Isenburgica, & indicat accessus, qui fuit admodum artificiosus & unicus, arcem eam ex lapideo monte, multis modis excisam & extructam pulchre fuisse, cui arci & praefecturae tunc temporis & urbs *Hattunga* & vicina praefectura *Blancenstein* / subfuere: deinde fuit adhuc alterum castrum huius Comitatus quoque dictum *Isenborch* / ad *Ruderam flumen*, prope coenobium *Kellinckhausen* / in Dominio Generosa & Reverenda Domina *Abbatissa, Assindiensis*, cuius ibi adhuc extant reliquiae, & Comites tunc in *Isenborch* ut *Advocati Illustris collegii Assindiensis* ratione Advocaturae possederunt eam arcem, & Satrapiam in *der Boldsdenig*: quando vero *Fredericus Comes Isenburgicus* damnum isti Ecclesiae inferret, quam potius ratione officii, ut *Advocatus* debuisset tueri, tunc per *Nobiles Moniales*, defertur ad *Papam Honorium*, qui committit negotium inquirendum *Episcopo Coloniensi Engelberto de Monte*, cuius ex fratre *Nepos hic Fredericus* dicitur esse in catalogo *Coloniensium praesulum*: Cum vero *Fredericus* videret, *Episcopum* decrevisse comescere conatum ipsius, insidiatur ejus vitae: sic dum praesul abiturus in patriam ditionem, ut in *Stroelme* consecraret Ecclesiam, & esset in itinere, intercipitur a *Comite Frederico*, & triginta vulneribus Praesulis corpori inflictis, misere interimitur: tandem ex metu fugiens rebus pretiosis abductis, alio se conferre voluit, sed retractus ex fuga, rota punitur *Colonia*; Tunc heredes ejus ejiciebantur, & utraque arx destruebatur, & Comitatus istius partem *Comes MARCKENSIS*, & aliquam partem *MONTENSIS* invasit: item *SATRAPIA* in *Boldsdenig* per *ABBATISSAM ASSINDIENSEM*, & ejus illustre collegium & *Nobiles Moniales* in *Kellinckhausen* / confertur *Generoso COMITI TREMONIENSI*, qui illud Jus & eam advocaturam in unius filiae sua maritum *Nobilem de Stecken* socerum, per pacta dotalia transtulit, & ipsius filii duo *Nobiles*, facta divisione, sic transegerunt, ut *Goswinus* esset *Tremonie Comes*, & frater ejus *Joannes* obtineret *Dominium Meyrich* / prope *Dusberch* civitatem, atque *Satrapiam* in *Boldsdenig*. Propter facinus *Frederici* Comitis venerunt etiam in periculum patrum ejus, *Theodorus Episcopus Monasteriensis*, & *Bruno praesul Osnaburgensis*, & ejus affinis sororius, *Comes Schwallenburgicus*. *Petrus Dresserus Cratopolius* in catalogo *Coloniensium Praesulum* ait, istos duos Praesules ei *Frederico* fratres fuisse. Illa omnia videntur acta circa annum Domini 1227. Est hodie *Comitatus Isenburgicus* unus inter eos qui dicuntur *die Westerwoldeischen Graffen* / & dicitur ex ejus Comitatus familia unicus nuper *Heros* & haeres superfuisse *SALATINUS*, quondam

Colonionſis Elector, & adminiſtrator Paderbornenſis, & ſunt qui putant eos
 Comites ex iſto *Frederico* originem ducere. Nam ſic ſcribit *Leovoldus*
de Northoff in *Chronico Comitum de Marcka*, quod iſte *Fredericus* reli-
 querit maſculum hæredem. Alii dicunt *Comites de Budingen* qui ſe ſcri-
 bunt de *Iſenborch* ex eo descendere. Interim ſunt *Comites de Weidda*,
 ut *Joannes & Hermannus* pater & filius modo, qui ſe ſcribunt *Comites*
in Weidda & Dominos in Iſenborch. Verum ego Comitum in *Budinge*
gen de Iſenborch aliquam brevem recitabo genealogiam. Hi *Comites*
in Budingen de Iſenborch reſident in vicinia Comitatus *Ronigretum* non
 admodum procul à celebri Emporio & urbe Imperiali *Francofurti*. Sic
 autem iſti Heroes ſe ſcribunt, *Joannes de Iſenborch* Comes in *Budingen*
 & *Antonius* ejus frater, de *Iſenborch* Comes in *Budingen*: Ex præſe-
 cto *JOANNE & Anna* Comitiffa *Schwartzburgica* nati ſunt, *Reinardus*
Antonius interfectus, *Lodovicus Otto* in pugna *Sieverſhaufiana* anno D.
 1553. occumbens, atque *Philippus*, & *Amelia Philippi Naſſovii* conjun-
 REINARDUS habuit duas uxores, primam *Elizabetham*, Comitiffam
 de *Walbech* peperit *Margaretham*, *Balthaſari* Comiti *Naſſoviano* eloca-
 tam, alteram habuit conthoralem cujuſdem Comitis *Mansfeldti* filiam.
 LODOVICUS duxit Comitiffam *Schwartzburgicam Annam Sybillam*,
Guntheri filiam & bellicoſi *Guntheri*, *Joannis Guntheri Wilhelmi* &
Alberti ſororem, quæ ei peperit filium *Joannem* mortuum, & filias *An-*
nam, *Catharinam* & *Sybillam*, & ei ſecunda uxor eſt Comitiffa *Houſſen-*
na Maria. PHILIPPUS *Reinardi & Lodovici* frater, duxit Comitiffam
 in *Solms Philippi*, filiam *Irmegardam*, quæ ei peperit *Wolfgangum Erne-*
ſtum, *Annam*, *Agnezam*, *Erichiam*, *Mariam*, *Elizabetham* & *Sybillam Ju-*
lianam. Ex ANTONIO Comite *Joannis* fratre, & iſtius *Antonii* con-
 juge *Amelia* *Burchgravia de Reineck*, nati ſunt hi liberi, N. filia *Ring-*
vio cuidam elocata, *Elizabetha* ſenioris *Guntheri* Comitis *Schwartz-*
burgici conjunx, & *Guntheri* bellicoſi, *Joannis Guntheri*, *Wilhelmi* &
Alberti mater, *Lodovica* cælebs in *Marienbrunn* atque ANTONIUS
 qui ex Comitiffa de *Weidda Anna*, genuit *Georgium* (cujus conjunx eſt
Barbara Comitiffa de *Bertheim*) *Mariam Elizabetham* maturius mor-
 tuas, *Wolfgangum* (cujus erat conjunx *Foannita* Comitiffa de *Hann-*
 qua repudiata certis de cauſis *Ursulam* Comitiffam de *Solms* duxit)
Sybillam Sigismundi Burchgravii in Kirchberch conjugem, *Catharinam* Co-
 mitis in *Solms* / *Wilhelmi* uxorem, *Annam* Domini de *Wolpeltſtein*
 conthoralem, *Ameliam* mortuam & *Henricum* cujuſ conjunx *Maria*
 ex familia Heroum de *Neupoltſtein* oriunda.

Fuit Comes quidam *Isenburgicus* nomine *Deitherirus* 52. *Episcopus Moguntinus*: item in *Treverensi* sede, fuere quoque ex *Isenborgica* familia nati *Episcopi*, ut *Arnoldus Isenborgicus* *Episcopus* 89. & nostro tempore, *Joannes* Comes ab *Isenborch* numero 104. & novi olim *Colonia* in summo templo *Scholasticum* nomine *Gerlacum* *Comitem* ab *Isenborch*.

JHEVER est proprium in *Orientali Phrisia* *Dominium*, sub quo hodie comprehenduntur *Rustringi*, *Ostringri* & *Wangerlandi*, & tota illa ditio, cum istis populis paruerunt antiquitus *Comitibus Oldenburgicis*, sed quando vis maris eriperet eis arcem & munitionem *Mellum*, tunc *Phrisii* isti plane defecerunt, ideo semper isti celebres & gloriosi *Comites de Oldenborch* repetierunt suum jus antiquum, & verum ac hereditarium *Dominium* super ditionem *Jheverensem*, & in *Rustringos*, *Ostringos* & *Wagrios* vel *Wangerlandos* expeditionem fecerunt, & multa bella *Phrisiis* istis intulerunt: ideo legitur in manuscripto *Chronico Jheverensi*, quod anno Domini 1350. elegerint *Edonem Wimmeken* in *Capitaneum Rustringi* in eum finem, ut eo *Duce* & *ductore* possent tanto feliciter contra *Oldenburgicos* *Comites*, continuare bellum: Hinc à *Domino* & *patre Domini* nostri *Jesu Christi* mirabiliter dispensatum & provisum est, ut in legitimam, realem & veram omnium istorum *Dominiorum* possessionem venerit, meus *Clementissimus Dominus*, *Dominus Illustris* & *Inclytus Comes Oldenburgensis* & *Delmenhorstani*, ex libera vocatione ad talia *Dominia* occupanda *Nobilis Dominae Mariae* suae propinquae, tanquam verus ejus *Hæres* constitutus ab ea, per *Testamentum* & liberam resignationem. Interim in honorem prædicti mei gratiosi *Comitis* ac *Domini Clementissimi*, *Domini JOANNIS*, *Comitis Oldenburgici* & *Delmenhorstani*, *Domini in Jhever/Rustringe*, *Ostringe* ac *Wangerlande*, hanc genealogiam *Dominorum* in *Jhever* subjiciam. **SIBOTH PAPINGA** *Capitaneus* (*Hoventlinck*) in *Hoven* genuit **EDONEM Wimmeken** in *der Bant*, quem elegerunt *Rustringii* primò, deinde *Ostringri* & tandem *Wangerlandi* in primum suum *Dominum* & *Capitaneum*, itaque ut posset hostibus commodius occurrere, & præsertim hereditariis hostibus, *Comitibus Oldenburgicis*, ædificavit arcem ac castrum *Jhever*, & arcem *Fredeborch*, quæ ipsius postea heredibus est adempta, per *Ezardum* primum, *Comitem* secundum numero, *Orientalis Phrisia*, quanquam variæ propter eam concertationes inter *Phrisios* extiterint: Hic **EDO** reliquit unicum filium

Ccc

nomin-

nomine FROWAM, quæ Anno Domini 1393. elocatur *Luboni Sibeni Capitaneo in Butjada*, & is genuit HAJONEM HARLES, Dominum in *Jhever* & Capitaneum *Rustringorum, Ostringorum & Wangerorum*, ac que filiam *Rivoldam* elocatam.

Ex *Hajone* illo natus est THANNO, pater EDONIS *Wunnefron* ejus nominis secundi Domini in *Jhever*, Capitanei *Rustringæ & Wangerlandiæ*, qui duxit anno Domini 1498. *Helwigam* Comitis *Oldenborch Gerhardi* filiam & Comitem junioris *Gerhardi, Deitherci, Adolphi Otthonis, Joannis atque Christiani* sororem, & ex his conjugibus nati sunt hi liberi, *Christoferus* maturius moriens & tres filie virgines ut *Anna, Maria & Dorothea*: mortuo fratre *Christofero* succiuntur filie, per *Ennonem II. Orientalis Phrisiæ* Comitem, & tandem in paterna arce & hereditate, quasi captivæ habentur, sed eas liberale dicitur *Boingus Capitaneus in Oldershem & Gudensen* tandem demortuis etiam sororibus duabus *Anna & Dorothea*, una superstes *Maria* mansit, quæ ita ad angustias redacta, se subjecit *Domui Burgundicæ*, & sic fecit ex suo Dominio feudum: Interim in suo Dominio per annos 40. patriam gubernavit & ditiones pacifice possedit. Tandem lenio confecta, pleno consensu (quod jam dudum per multos annos meditata erat, videlicet ut ad veteres istius territorii Dominos *Comites Oldenburgicos* gubernationem & possessionem totius suæ regionis transferre posset) anno 1573. constituit & evulgavit publice & palam, tanquam verum suum heredem, Comitem prædictum, *Illustrem & In-clytum* meum Dn. Comitem *Oldenburgicum & Delmenhorstianum* Dn. JOANNEM, cui Domina *Maria* adhuc viva & volens, ipsum Dominum meum *Clementem* vivum, personaliter ac plenarie in possessionem suarum Regionum tanquam constitutum ab illa verum & certum heredem immisit, & omnes subditos ipsi juramentum præstare voluit, quod etiam factum est. *Maria* primò in suis ditionibus curare *Evangelium de Christo* plantari: tandem ita immissus meus Heros post mortem *Maria*, quæ in celebri à se artificiosè condito monumento sepelitur, anno Dn. 1575. plane in totum occupat illam ditionem ut verus & legitimus Dominus.

L.

LENEP proprium Dominium in Ducatu *Bergensi*, diversum ab oppido *Lenep*. Hoc Dominium est situm non procul ab urbe *Natingen*.

fuit aliquando Abbatissa in illustri collegio *Affindiensi Cunegundis* (anno Domini 1396.) nata *Domina de Lenep* tandem *Comites de Newenar* per pacta dotalia ad illud Dominium pervenere, ideo modo *Adolphus Humperti* Comitis filius, *Comes in Newenar* per pacta dotalia ad illud Dominium pervenere. Ideo modo **ADOLPHUS** *Humperti* Comitis filius, *Comes in Newenar ac Limpurch* & *Dominus in Alpe* se quoque scribit Dominum *in Lenep* illudque possidet.

LIMPURCH Comitatus in medio Comitatus amplissimi *de Marcke*, situs in vicinia urbis *Iserlonii*, ad *Surlandiam*, circa partem *Diececesis Colonienfis*. Nonnulli historici vocant hoc Dominium cum adjuncto oppido *Nienlimpurch* / & de hoc Comitatu à nobis longè diversa scribit & refert *Levoldus à Northoff* / in *Chronico Comitum Marckensium*, & *Petrus Mersaus Cratopolius* in catalogo *Episcoporum Colonienfis* dicit, eum *Fredericum* Comitem, qui *Coloniensem Præsulem Engelbertum de Monte*, occidit, dictum fuisse *de Zfenborch* vel alias *de Limpurch*. Interim quæ ego in *Colonienfi Chronico antiquo* & alibi observavi, de Comitatu referam in honorem *Inclytorum & Illustrium Comitum*, **Dn. ADOLPHI**, Comitis *in Newenar Limpurch & Morse* / Domini *iu Wedbar Alpe & Eingen* / atque ipsius affinis **Dn. ARNOLDI**, Comitis *Benthemensis, Tecklenburgici & Steinvordienfis*, & Domini *in Bevelinckshove Eingen atque Rheden* / Dominorum meorum *Clementissimorum*. Dixi *Nobilissimum* Comitem **ADOLPHUM NEUWENARIUM**, hoc castrum & oppidum possidere; Retinent etiam de hoc Comitatu titulum, ut & pater *Hermannus, Georgius*, Comes jam *in Brunckhorst* / Dominus *in Stirmb* / sic & ipsius hæredes & filii. Anno Domini 1436. fuere *Canonisse* in illustri *vestalium Nobilium collegio Affindiensi*, duæ *Arme-garda* amita & neptis, & rursus *Margareta* Comitissa *in Limpurch* / cujus frater fuit *Eberhardus* Comes *ibidem*, *Consiliarius Ducis Bergensis & Juliacensis* *Wilhelmi*, genuit ex *Anna* *Domina de Broick* *Wilhelmum*, & tres filias quæ vixere cum fratre, anno 1450. *Wilhelmus* ex *Domina de Wetbar* genuit duos filios *Eberhardum & Wilhelmum* & se scribebat *Dominum & Comitem in Limpurch* / *Dominum in Wetbar & Broick* (Nam ut pater ejus factus erat hæres per dotem Domini *in Broick* / sic ille per matrimonium consequutus erat in dotem *Dominium Wetbar*. Isti duo fratres *Eberhardus & Wilhelmus* militabant tunc temporis *Duci Clivensi*, qui etiam erat *Comes Marckensis*, contra *Geldros* pugnanti, & in

pugna occumbebant, circa annum 1468. Ideo senex *Wilhelmus* incerto re afficitur propter amissus filios, & tandem se recolligens tribus filiis suis dividit sua Dominia: Sic Dominis & Comitibus, ut opinor, *Newenar* duas elocat filias sorores, & prima Comitatum in *Limporch* tradit in dotem, alteri tradit in dotem *Bethbar* & istius maritus erat *Wilhelmus* Comes in *Newenar* / pater *Wilhelmi* prudentissimi Comitis & Consilarii *Caroli V.* Cæsaris atque doctissimi historici *Hermani* Comitis, præpositi *Coloniensis*; secundam tradidit *Frederico*, ut opinor, patri *Humperti* Comitis, Herois docti & studiosi rerum præcipuum, cujus filius est *ADOLPHUS*, qui hodie arcem, oppidum & Comitatum *Limporch* obtinet: tertiam filiam Comes *Wilhelmus* elocavit Comiti in *Balckenstein* & *Oberstein* / & ei in dotem attribuit Dominium in *Broick* à quo Dominio est postea per fratres separatim divisum Dominium in *Stirmb.* Postquam vero *Humpertus* Comes, *Adolphus* patres duceret *Comitum Falckenstenii* & *Oberstenii* sororem N. in conjugem omiserunt isti Comites titulum in *Limporch* & eum *Newenariis* Comitibus Domino *Humperto* & ejus filio *Adolpho* permiserunt: *Adolphus* ducta *Hermani* eruditissimi Comitis *Newenarii* & in *Morsia*, ac Domini in *Bethbar* sorore, *Wilhelmi* filia, nullam adhuc habet prolem vel heredem. Christus ei largiatur salutaria: *Adolphi* Comitis soror *Magdalenæ* est *Inclyto* Comiti *ARNOLDO* Comiti in *Benthem* elocata.

LINGEN Comitatus insertus *Benthemensi*, *Tecklenburgico* Comitibus & adjacet diocæsibus *Trajectensi* & *Osnaburgensi* atque etiam *Monasteriensi*: Hic Comitatus subfuit ab antiquo *Tecklenburgico* Comitibus, & semper talis erat compositio inter fratres, si propter divisionem coincideret controversia: Sic tandem cum inter fratres *OTTHONEM* & *NICOLAUM*, Comites *Tecklenburgicos* ac *Lingenses* fieret divisio, nec quidem illam ferret libenter Comes *Otho*, & propterea fidiaretur fratri *Nicolao*, ita accidit, ut à fratre coactus *Nicolaus* Comes possessor Comitatus *Lingensis*, in invidiam fratris ultro subjicit & suum Dominium, ut feudum, hoc est Comitatum *Lingensem*, *Carolo Duci Geldriae*. Duxerat autem *Nicolaus* Comes sibi uxorem *Morcesiam* Comitissam *Elizabetham*, sed caruit hæredibus. Ideo tandem ad *CORADUM* proximum hæredem, ut istius *Nicolai* ex fratre *Othone* nepotem, rediit Comitatus *Lingensis*: iste se subjiciens *Landgravio Hassia Philippo*, ut suo affini ratione *Lingensis* Comitatus seque adjungens *Schmalcaldico*

dico foederi, erat quasi alienus à *Carolo V.* Cæsare: tunc temporis ejecto ex Geldria post mortem *Caroli Geldri*, *Wilhelmo Clivenli* & *Juliacensi Duce*, quando Cæsar consecutus esset Ducatus *Geldria* possessionem, & deinde quoque esset Cæsar *Carolus V.* victor, captis Principibus, Electore Saxonie *Joanne Frederico* & *Philippo Landgravio Hassie*, ecce nomine Cæsaris invadit Comitatum *Lingensem*, *Maximilianus Comes Burensis* & in *Breda*, qui mox eo violenter cogit sub nomine Cæsaris, Comitem *Conradum*, ut non solum *Burensi* permittat *Lingensem* Comitatum, sed etiam ut isti Comitatu cogatur ex suo *Tecklenburgico* Comitatu, sic satis antea extenuato, adjicere potissimas parochias: Mox *Hispaniarum* Rex eam possidet: sed spero Nobilissimo Comiti, Domino *ARNOLDO*, Comiti *Benthemensis*, *Tecklenburgico* & *Steinvoordensis*, Domino in *Bevelinckhove* *Lingen* & *Whebe* ut vero hæredi aut suis filiis aliquando restituendam arcem & Comitatum, quod Christus largiatur.

LIPPE, est celebris & amplus *Westphalia* Comitatus, & in initio finiebatur terminis eorum locorum, qui sunt confines circa urbem *Lippiam*, & tunc huic Dominio suberant pagi, villa & sylva adjacentes urbi *Lippiensi*, quæ modo parent *Coloniensibus*, & castrum *Hovestad* / tunc quoque *Lippiensi* Dominio paruit. Ea omnia tempore *Henrici Leonis*, magni Electoris istius, ad se transtulit *Colonensis* præsul, & deinde vetus *Dominorum Lippiensium* asylum, nempe castrum & oppidum *Lipperodium* invasit quoque præsul *Paderbornensis*. Quando vero *Meinwercus* Episcopus *Paderbornensis*, ex beneficio *Henrici II.* Cæsaris sibi consequeretur Comitatum *Haholti* (quem ex multis indiciis collegi *Vandalum* fuisse) ecce postquam *BERNHARDUS*, Nobilis Dominus de *Lippia*, factus erat affinis *Lothario* primo Comiti, deinde Duci *Saxonia* & *Westphalia*, atque tandem Cæsari, is certe per intercessionem *Lotharii* consequitur ab Episcopo *Paderbornense* totum *Haholti* Comitatum in feudum. Hic Comitatus modo est amplus & egregius, habet aliquot splendidas urbes, ut urbem *Lippiam*, quæ duobus diversis Dominis subdita est, quamvis sit à Domino *Lippiensi* condita, ut postea dicetur, urbem *Lemgoviam* politia, cultura morum & multis viris doctis ac præstantibus florentem, ubi ego in Ecclesia ad annos 14. pastorem egi, *Hornam* deinde, *Blumbergum*, *Liffelenium* & *Deitmoldiam*, oppida multis donis flagrantia. *Deitmoldia* habent suas sedes plerumque *Lippienses* Comites, & is locus est

etiam admodum antiquus, quoniam Annales referunt, quod ad locum Deitmolde iu fugam converterit Regem Saxonum *Wedekindum Caroli magnus*. Est quoque hic Comitatus subditus locus ille, in quo occubuit cum exercitu Romano, *Quintilius Varus*, cæsus ab *Harminio Duce*, sub *Cæsare Augusto*, quod etiam his testimoniis probo: *Cornelius Tacitus* scribit pugnam illam factam ad *saltem Teutenburgensem*, inter *Amasim & Lupiam flumina*, deinde ad locum dictum *die Sende* est contigua planicies nominata *das Wintfelt* à victoria quasi media inter *Amasim & Lupiam*, hoc est inter initium *Luppia*, da *die Sipp springe* videlicet vel circa oppidum *Sipspringe* & inter initium *Amasi*, nec habet progressum ex monte dicto *der Stapelagerberg*: ibi inquam sunt *Romani ab Harminio Cheruscorum & Saxonum Duce*, ut inde nomen *Wintfelt* locus habeat, deinde ibi in vicinia moratur *villicus*, dictus *Teutenmeyer* sic ab antiquo appellatus, cum quo convenit vox *apud Tacitum de saltu Teutenburgensi*, ubi etiam ante triginta annos acervus lapidum repertus fuit, tanquam indicium, quod ibi aliqua munitio fuerit, & reliquæ lapidum adhuc ibi sine dubio reperiuntur: de hinc que consideretur quod *fonticulus* planiciem à victoria dictam præterfluat, qui à copia effusi Romanorum sanguinis, nomen habet, dictus *die Rodenbecke* communi istius loci idiomate: denique accidit ante nostra tempora quando rustici inciperent aratro scindere terram, & adaptare ad agrum, non solum ibi humana ossa inventa sunt, sed etiam frustra gladiorum, hastarum, pugionum, armorum & ferri ad defensionem vario genere, imo ibi invenerunt varia numismata Romana, partim aurea, partim argentea, in quibus *Fulii, Augusti, Agrippæ* & aliorum Romanorum Heroum & imagines & inscriptiones utcumque cognoscantur, quæ numismata & Inscriptiones ipse ante annos viginti sex vidi *Lemgovia*. Sed hæc hæc tunc.

Ego in gratiam & honorem illustrium & generosissimorum Heroum, ac Comitum Dn. SIMONIS, *Comitis Lippiensis & Risbergensis Domini in Esens & Witmunde* & ipsius patruelis Domini PHILIPPUS, *Comitis Lippiensis, Spiegelbergici & Pirmontani*, Comitum ac Dominorum meorum Clementissimorum (quorum Inclitis patribus, celeberrimæ memoriæ, ut Domino BERNHARDO, Domino HERMANNO SIMONI fratribus ac Comitibus, in negotiis Ecclesiasticis inservivi) accuratam & à me summa diligentia collectam, Genealogiam veterum de Lippia Comitum, additis quibusdam historicis, subjiciam. *Andreas Hop.*

Hoppenodius in libro suo dicto *Stammbuch* multum aberrat in recitanda Genealogia horum Comitum. *Ernestus Brotuffius*, civis Merspurgenſis libro I. Principum Anholdinorum cap. 13. ait, hos Comitatus ut *Esſenborch*/*Arnsborch*/*Ravensborch*/*Warburg*/*Stromberch*/*Ritberch*/*Seipholte*/*Hoya*/*Lippia*/*Spiegelborch*/*Woldenborch*/*Hallermundt*/*Winsenborch*/*Poppenborch*/*Wunstorff*/*Welp*/*Peyn*/*Plees* & alios plures jam dum ut Dominia extitisse, in inferiori Saxonia, & Westphalia, & non tunc appellatos Comitatus, sed Dominia, Nomen vero Comitum cum Carolo primum translatum ex Italia & Gallis in Saxoniā, quod de Lippiensibus Dominis mihi non fit verisimile: *Lippiflorium* in honorem eorum Comitum, scriptum ante annos trecentos, & *Chronicon Bernhadi Witten* Lippiensis, quondam Monachi in *Lesberen* ajunt descendisse Comites hos ex Italia, & primum eorum autorem in exercitu *Caroli Magni* fuisse, & eum ex *Ursinis Nobilibus Romanis* traxisse originem, qui gerunt præter *Loonem, rubeam rosam*, pro insignibus, sicut etiam Lippienses Domini quoque in insignibus suis gerunt *Rosam rubeam*: alii censent eos à *Rosinis Nobilibus Romanis*, descendisse. Interim *Cranius* & *Pencerus* asserunt circa ea tempora *Caroli*, nondum extitisse *Ursinorum* familiam; verum *Ernestus Brotuffius*, lib. I. de stirpe Principum Anholdinorum, cap. 9. diversum sentit, ostendens circa annum Domini 708. *Aribonem Germanum*, Romam profectum, suscepisse post mortem patris sui, possessionem Principatus *Ursinorum*, & ex eo propagatam Romæ & in Italia nobilem *Ursinorum* familiam. Ego ea pono ut reperio.

Prædictus historicus *Ernestus Brotuffius* in *Chronico Marsburgensi* anno 1556. *Budissini* edito, descripsit historiam & integrum bellum vel pugnam, quam commisit *Henricus I.* aueps Cæsar, contra *Ulagaros*, prope urbem *Marsburgam*, anno Domini 393. & ibi facit mentionem *Eberhardi* Domini de *Lippia* militantis in castris Cæsaris *Henrici primi*. Istius filius vel nepos fuit *Bernhardus* Dominus de *Lippia*, qui vixit tempore *Othonis II.* Imperatoris, & vixit seculo *Conradi II.* Imperatoris *Eberhardus* Dominus de *Lippia*, sine dubio istius *Bernhardi* filius, & istius *Eberhardi* conjux erat *Ida de Helffenhausen*, hujus filii & nepotes erant sub *Henricis* Imperatoribus *Bornhardus*, *Hermannus* atque *Conradus*: tandem tempore *Lotharii Ducis*, deinde Cæsaris, vixit *Bernhardus* Dominus de *Lippia* eques auratus, qui fuit in castris *Lotharii*, & ipsius agnatam *Petronellam* Domini de *Are* filiam, duxit in uxorem, & copiarum

rum Lotharii dux erat, item quando ædificaret in ditione *Monasterienſi Sassenburgum* Lotharius & in vaderet *Dulmonem* oppidum & castrum, tandem *Sassenburgum* tradit huic Bernhardo & transigit cum *Episcopo Paderbornensi*, ut quoque iste Bernhardus consequatur in feudum *Comitatum Haholti*: Istius filii erant *Bernhardus*, *Gerhardus* *Episcopus* primo *Osnaburgensis*, deinde *Bremensis*, *Beatrix* *abbatissa* in *Hassebroide*; **BERNHARDUS** ex gratia *Conradi III.* Imperatoris, ædificavit urbem *Lippiam*, atque privilegia ipsi urbi *Lippiensi* & urbi *Lemgoviensi* communi-
cavit: Hic quoque *Henrici Leonis* *Electoris* & magni Ducis *Saxonie* & *Westphaliæ* castra senex sequitur, quo nomine cum exueretur *Henricus Leo* Ducibus *Westphaliæ* & *Angrivariæ*, hic & sui etiam castrum *Spessat/Erfferte* & aliis pagis per *Coloniensem* exuuntur hi *Comites*, item possessione castrum *Sassenborch* privantur, per *Monasteriensem*, & *Lippingam* eis adimitur per *Paderbornensem*, tandem cum in recompensationem damni, reciperent *Dominium Enger* ab *Henrico Leone* (ad quod quoque pertinuit castrum *Bustede* / quod à *Lippiensibus* est postea militibus de *Nagel* oppignoratum, quod etiam isti tenuerunt longo tempore usque an annum 1560.) interim eodem tempore *Dominio de Enger* detrahit *Episcopus Osnaburgensis* pagos *Nimeschlage* & *Hoyel*. Hujus conjux erat *Sophia* bellicosi *Comitis Arnsburgici Frederici*, qui etiam se *Comitem Westphaliæ* scribebat, filia & ipsius, atque filii ejus *Henrici* *Comitis Arnsburgici*, tum quoque fratris *Episcopi Bremensis* opera reconciliatur *Coloniensi* *præfuli*, ut is pro se retineret *Enger* *Dominium* atque *Coloniensis* quæ antea ad se transtulisset, quoque sibi servaret: postea resignat gubernationem, & factus est primò *monachus*, mox *Abbas* & tandem *Episcopus Lealkensis* in *Livonia*, quem filius *Otho II.* *Episcopus Trajectinus* ordinavit. Hoshabuit filios, *Othonem II.* *Ultragelidum* *Episcopum*, ordine 34. (qui in obsidione arcis *Coverde* perit anno 1227. sepultus in primario templo, is quando iret in terram sanctam) *Gerhardum* *Episcopum Bremensem*, cui pater & filius *Otho* manus imponebant, & *Hermannum*, cui tradidit sui perpetui in militia socii *Wederkindi* *Domini* in *Reden* unicum filiam, cum qua is consequitur *Dominium* in *Rheden*: interim iste *Hermannus*, dum pro patruo *Gerhardo* *Bremensi Archiepiscopo*, & ejus *Coadjutore* fratre, contra *Stedingensium* arma sumeret, ibidem occumbit. Illo mortuo invadunt castrum *Rheden* *Tecklenburgici* *Comites*, ex quorum sorore erat *Hermanni* *Lippiensis* *Co-*

Comitis conjunx nata. HERMANNUM illum vocat *Crantius* Nobilem sapientem atque bonum Dominum, Hermannus habuit filium *Othonem*, Episcopum Monasteriensem, qui certa pecuniæ summa, teste *Crantio*, Comitatum *Vechenssem* Diocesi Monasteriensi adjecit, *Conradum* Canonicum Hildesimensem, *Sophiam* elocatam Stenvordienfi Domino, BERNHARDUM gubernatorem patriæ, & *Simonem* primo præpositum Paderbornensem, deinde Coadjutorem Bremensem, & tandem Episcopum Paderbornensem, qui ædificavit urbem *Soltkotten* & curavit, ut inter Præfules Paderbornenses & Comites *Lippienses* fierent perpetua confederationes, quæ etiamnum hodie durant: BERNHARDUS duxit uxorem *Wedekindi* Comitis de *Altena* filiam, & repetiit Dominium ac castrum *Rhede* à *Tecklenburgicis*, quod cum verbis non impetraret, milite & copiis cinxit castrum, & in obsidione ejus castri contulit privilegia urbibus *Lippia* & *Lemgovia*, vel potius confirmavit anno 1245. & sic habetur in originali, prout avus & pater noster fecerunt: tandem res inter *Tecklenburgicos* & *Lippienses* componitur. Hujus *Bernhardi* liberi erant *Cunegunda*, *Alberti Schwallenburgici* Comitis conjunx, *Bernhardus* *Mindæ* Scholasticus: *Hermannus* Dominus in *Rheden* (quo mortuo rediit ad fratrem *Simonem* castrum *Rheden*) *Beatrix* *Frederici* *Ritbergici* Comitis uxor, & *SIMON*, qui *Lemgoviensibus* privilegia confirmavit anno 1265. Hujus uxor erut, soror *Alberti Schwallenburgici* & *Lodovici* filia, *Elizabeth*. Cum vero hic *SIMON* cuperet ad suum Dominium in *Engeren* restituere parochias *Himeschlage* & *Hoyels* & propterea *Osnaburgensi* ditioni molestus sæpe esset, tandem ex infidiis capitur & ad quinquennium *Osnaburgi* captivus in turri (*denBuck*) detinetur, donec tandem obsides Episcopo & proceribus *Osnaburgensibus* constitueret *Albertum Schwallenburgicum*, *Joannem Benthe-micum*, *Othonem Tecklenburgicum* Comites, Item *Balduinum Stenvordicum* & *Othonem Ahusianum*, Dominos & Barones, item hos militares *Burchardum Strombergium*, *Bernhardum de Beveren* / *Gotschalcum Duckerrum*, *Dithmarum Ritbergium*, *Wolffhardum à Malgeren*, *Fredericum ab Horde* & *Leiphardum à Liprode* (cujus etiam meminit *Albertus Crantius* in *Metropoli* libro 8. cap. 52.) & ea lege liberaretur, ut arcem & Dominium *Enger* fratri Episcopi *Lodovici Brunoni Ravensburgico* Comiti oppignoraret, & arcem *Rheden* demoliretur. Hujus filius & filia erant, *Bernhardus* Episcopus *Paderbornensis*, qui à Comitibus in *Eberstein* emit dimidiam partem arcis *Hinnenborch* ad usum ditionis *Paderbornensis*,

& ædificavit arcem Dringenborch & Beringen / & tumultuantes cives Paderbornenses milite cinxit & ad obedientiam coegit, deinde *Ana* Cominis *Simonis de Sterneborch* uxor, *Armegarda* Comitissæ *Eberstenii Hermannii* conjux, *Henricus* Canonicus Bremensis, & *SIMON* gubernator patriæ, *Theodoricus* Scholasticus Paderbornensis, & *Hermannus* Canon. Colonienfis. *SIMON* duxit *Frederici* filiam, & *Hermannii* Comitissæ *Eberstenii* sororem in uxorem, atque urbi Lemgovienfi confirmavit privilegia anno Domini 1300. & anno Domini 1306. suscepit in Neapolim Lemgoviensem *Moniales*, quorum Monasterium adhuc ibi floret. Hic fuit tunc juniorum Comitum de *Sterneborch*, ut suorum Nepotum, item Episcopo Monasterienfi *Othoni de Ritberge*, pugnanti contra Colonienfes, cum *Gerharo Domino de Berga*, prope oppidum *Mindam*, pugnanti contra *Mindenses* circa *Rostorpe* anno Domini 1301. auxilium tulit.

Hujus *SIMONIS* filii erant *Otho* & *Bernhardus*, atque *Armegarda* Domini ultimi *Simonis* in *Berga* uxor: Duo fratres dividebant Comitatum: *OTTHO* privilegia urbi Lemgovia confirmavit anno Domini 1344. *BERNHARDUS* ædificavit castrum *Hornen* anno Domini 1346. & Comitissæ in *Stoppelberch*, alteram filiam duxit uxorem, cum qua consequitur arcem *Ustenborch* (alteram duxit *Schwallenbergicus* Comes) & reliquit *Bernhardus* filiam *Alheidam*, qua *Mauritio* Comitissæ *Spiegelbergico* nupsit: *OTTHO* vero Comes ex *Armegarda* Comitissæ de *Marco* conjugæ suæ genuit *Othonem* Præpositum Coloniensem, *Henricum* Præpositum Mindensem, & *SIMONEM* gubernatorem patriæ, cujus conjux erat *Jutta* Comitissæ de *Hoya*, qui privilegia confirmavit Lemgovienfi Senatui & civibus anno Domini 1361. & suum affinem Episcopum Monasteriensem *Othonem de Hoya* captum à *Balduino Stenordienfi* Domino, adjunctus Comitum Hoyensium & civium Monasteriensium copiis anno Domini 1494. jam senex liberavit, & antea cum *Tecklenburgicis* pugnavit, propter Dominium *Rhede*, in qua pugna capiebatur anno Domini 1378. & liberabatur ea conditione: ut junior Comes *Tecklenburgicus* *Otho* duceret hujus *Simonis* filiam *Elikam*, & ita fieret hæres Domini in *Rhede*, si relinqueret posteros. Hic *Simon* diu vixit, & moritur 1410. ipso decumbente & paralytico, moritur Comes ultimus & hæres in *Sterneberch* *Henricus*: propter quem Comitatum inter ipsam & *Schoffenburgicos*, Comites, oritur controversia, sed propter morbum nihil magni tentare potuit: ideo hoc perficere voluit filius *BERNHARDUS*: *Simonis* istius filii & filia erant *Elika* *Tecklenburgica*

gica Comitissa, *Futta* Abbatissa in *Cappelen* *Anna* ultimi Comitis Pirmontani conjunx, & BERNHARDUS cujus conjunx erat *Elizabetha* Comitissa de *Morsa*, & hic cepit cum Schowenbergicis Comitibus propter Comitatum Sternebergicum contendere & belligerare, interea ei quoque oritur *controversiacum Ducibus Brunsvicensibus*, ideo bello Brunsvicensi occupatus non potuit Schowenburgicum continuare, interim res ei ita successit, ut caperet *Henricum Ducem Brunsvicensem & Luneburgensem*, quem tenuit duriter vinculis captivum in *Balsensbörch* arce, & is pro redemptione sua promittebat *centum millia Florenorum*, sed liberatus ex vinculis curat se ab ea obligatione *absolvi per Papam*, quanquam *fidejussores* ejus *quindecim millia Florenorum* solverent: interim iste Dux non leve damnum intulit Comiti huic post liberationem: postea intercessit bellum inter ipsum & *Wilhelmum Ducem Montensem, Episcopum Paderbornensem*: moritur anno Domini 1426. cujus filius SIMON continuavit cum Schowenbergicis Comitibus bellum, ita ut plane & urbes *Bosinckveldia, Barrentorpium & Alverdisium* & reliqui pagi in Comitatu Sternebergico dissiparentur: deinde ei contigit bellum cum Comite *Tecklenburgico* propter mortuam sine hærede *fororem, Otthonis* conjugem, & vixit tantum ad sexennium post parentem: conjunx hujus Simonis erat *Ducissa Brunsvicensis Margaretha* (videlicet de *Grubenhagen*) & ex ea genuit BERNHARDUM *bellicosum*, & SIMONEM *Episc. Paderbornensem*: Isti duo fratres erant pueri, dum moreretur parens eorum: Et accidit in minorenni ætate horum Comitum, sicut *Ertwinus Ertzman* Consul *Osnaburgensis* in *Chronico Osnaburg. Episc.* asserit, quod adolescentibus Comitibus extorsum esset à quibusdam, ut *dimidiam partem urbis Lippia, Duci Clivensi & Comiti potenti de Marcka, oppignoratam, certa pecunia, plane divenderent*, & Principis nomine hoc transegerunt, *Goswinus Ketlerus & Clamor Buschius*, & nomine Comitum Juniorum & fratrum, *Joannes à Mollenbecke, Joannes à Borch/Conradus ab Exter* militares, & *Consul Lemgovienensis Arnoldus Bern* dicit anno Domini 1445. cum vero proceres & status utriusque Comitatus Schowenbergici & Lippiensis viderent, non solum Sternebergicum Comitatum dissipari, sed etiam multum damni utriusque Comitatus hinc inde inferri, & passim subditos premi, se tandem conjunxerunt & de consilio aliquot Heroum eo deduxerunt negotium, ut certa conditione retineret *Bernhardus junior Comes de Lippia Comitatum Sternebergicum, & duceret Schowenbergicam Comitissam Annam*, & sic utro-

bique pax ditionibus redderetur. In venditione urbis Lippiae ad dimidiam partem, ita erat transactum, ut *confederationes perpetua pangerentur inter Duces Clivia & Comites de Marcka*, qui tunc erant *Joannes & ejus filius Adolphus*, ab una, & *Comites de Lippia Bernhardum & Simonem*, ab altera parte. Ideo cum urbs *Susatum* novis gravaminibus premere-
 tur à suo Episcopo *Theodoro à Morfa* Comite, & *Coloniensi Electore*, de-
 fecit Senatus & urbs à *Coloniensibus*, & se *Clivensibus Ducibus*, ratio-
 ne magni Comitatus *Marchensis* subdidit: Sic propter defectionem
 urbis SUSATI, longum & diuturnum infert bellum *Clivensibus Prin-*
cipibus Elector Coloniensis Theodorus, natus Comes de *Morfa*, & quam-
 quam *avia Bernhar di Comitis Lippiensis nomine Elizabeth*, fuisse legiti-
 tima *soror Episcopi Coloniensis Theodori* de *Morfa* Comitis, tamen requi-
 situs junior Comes, ratione fœderis & mutuae obligationis, cogebatur
 ayunculum magnum deferere, & adherere *Clivensibus Dominis*: in
 produxit *Bohemos, Misnenses & Thuringios* atque *Saxones* ingenti nume-
 ro *Coloniensis Præsul* in *Westphalam*, videlicet ad 60. millia militum
 sub ductore *Wilhelmo* Duce *Saxonie*, sicut oculatus testis *Erwinus Erbi-*
man, *Consul Osnaburgensis*, scribit in *Chronico Osnaburgensi*, qui descen-
 dentes per *Harciniam sylvam* turmatim venerunt *Eimbeccam*, & deinde
Huxarium, & utrique urbi multum damni dederunt, postea delapsi in
Comitatum Lippiensem anno Domini 1447. cum *BERNHARDUS* Co-
 mes esset 18. annorum (qui ita territus includitur dolio & per *naves in*
Visurgi usque ad *arcem Schoxenburgicam* ad sponsam suam transtertur)
 Hostes oppidum & *arcem Blombergam*, pridie *Viti* incendunt & exurunt,
Hornensem urbem vastant, & partem exurunt: *Lemgovensem urbem in-*
vadunt & spoliant, sed non incendunt, propter unum *Consulem Cru-*
sum, quondam *Episcopo* condiscipulum: item castrum *Walsenbort*
 oppidum *Ditmoldiam*, pagos, *Ehotmar* & villas, *Uffelen* (qui locus est
 modo urbs ab isto *Bernhardo* privilegiata) incenderunt & vastant
 barbari populi, postea etiam urbibus *Osnaburgae* & *Hervordia* imperata
 facere jussit *Dux Saxonie Wilhelmus*, & recta sic per *Comitatum Sa-*
vensburgicum, Ritbergicum, & per ditiones *Monasteriensem & Osnaburgicam*
 tendunt primo ad expugnandam urbem *Lippiam*, deinde *Susatum*.
 LIPPIA urbs multum *Coloniensibus* damni dederat, & eam per dies
 quindecim propterea oppugnabat hostis, sed re tandem infecta, tendit
 ad oppugnationem urbis SUSATI: interim & in ea expugnanda fru-
 straneam posuit operam *Præsul*: Hinc sunt versus, quos olim in *Biblio-*
 theca *Corbeana* reperi:

*Lippienses nati pariformiter atque Susati
Capita vocati, merito milites Coronati,
Evasit vota per vos Westphalia tota,
Vos expulistis canes de finibus istis,*

Item reperi in *Chronico Oldenburgensi Joannis Schiphoweri* de eo negotio, hos sequentes versus:

*Lippenses cives simul cum paupere dives
Sunt digni laude, tota Westphalia gaude,
Quod sic steterunt Lippenses, nec perierunt.*

Hic Comes quoque gessit bellum cum Comite *Tecklenburgico Nicolao*, ratione Domini in *Rhede* / quod castrum obsedit Lippiensis, sed turbatur ex obsidionis castris, ante arcem & oppidum *Rhede* fixis, & ab hoste in fugam convertitur, ut vix ipse evadens dilaberetur in oppidum *Wiedbrug gum*, interim capiuntur à Comite *Tecklenburgico* hi milites, *Arnoldus de Borch* / *Ludolphus ab Jeggenshusen* / *Joannes Quadit* / & restandem est per Episcopum *Monasteriensem Conradum*, natum Comitem in *Ritberch* / administratorem *Osnaburgensem* composita, ita quidem, ut prædictus historicus *Osnaburgensis* scribit: quando Domini de *Lippia* persolverint Comiti *Tecklenburgico* 4000. Florenos minus trecentis, eundem Comitem *Tecklenburgicum* super *Dominium in Rhede* impetere possunt. *SIMON* frater *Bernhardi* fuit Episcopus *Paderbornensis*, laudatus propter magnalia gesta & Heroicas virtutes ab *Alberro Crantzio*, sicut & hic *Bernhardus* etiam egregie celebratur à *Crantzio*, qui *BERNHARDUS*, Comes ex *Anna Schowenbergica* Comitissa genuit *Annam*, *Orthonis* Comitis *Hoyensis* conjugem, *SIMONEM* gubernatorem patriæ, *Elizabetham* *Rodolphi* Comitis *Deipholtiani* uxorem, *Margaretham*, *Joannis* Comitis *Ritbergici* conthoralem, *Bernhardum* Canonicum *Coloniensem* & *Armegardam* *Jodoci* Comitis *de Hoya* uxorem.

Hic *BERNHARDUS* dictus *bellicosus* moritur anno Domini 1511. & sunt adhuc in vivis, qui cum noverunt, & extruxit *Monasterium ordinis Pramonstratensis* in oppido *Blomberg* & hoc multis bonis ornavit, & in eo primus est sepultus: vivo parente anno Domini 1501. *SIMON* filius *Bernhardi* duxit conjugem *Walpurgim de Brunchherst*, quæ marito unicum filium peperit nomine *Bernhardum*, sed dum is moreretur anno Domini 1513. & *Ditmoldia* sepeliretur, mansit *Walpurgis* sterilis, sed illa, quod etiam sæpe optaverat, moriente anno Domini 1522. duxit Comes *SIMON* secundam conjugem anno sequenti, nempe *Magdalenam* Comitissam

tissam de Mansfelt/ Gebhardi filiam. Hic Simon cunctis cum Duce Clivensi urbem Lippiam propter susceptam Evangelii doctrinam, copiis militari- bus, interim dum Principes ingrederentur urbem, hic Comes cum e- ctis ministris Evangelii & civibus admodum clementer egit: *moritur* anno Domini 1537. & defunctus jungitur patri in novo Monasterio. Re- liquit autem ex secunda conjugē hos liberos *Margaretham Abbatissam in Hervorde / Borchorst & Freckenhorst / BERNHARDUM* (de quo postea) *Annam* Comitissam *Waldechiani Joannis* conjugem, *HERMAN- NUM SIMONEM* Comitem quoque assumptum in *Spiegelberg* de quo postea dicitur, *Magdalenam Decanissam* in illustri collegio *Herr- diensi & Agnezam Theodori* ultimi Domini *de Plessia* viduam, quam na- per sibi assumplit in conthoralem *Habundus, Comes de Schliken & Paf- sou.*

BERNHARDUS duxit conjugem *Philippi* Comitissam *Waldechiani* filiam & sororem *Philippi, Joannis & Francisci* Comitum *Catharinam*, & ex ea genuit *Annam*, Comitissam *de Everstein / Domini in Neuwegarten Wolf- gangi* conjugem, *Magdalenam*, *Georgii Hassia Lantgravii* conthoralem, *SIMONEM* hæredem & *Bernhardam* Posthumam *Comiti Westbergico Ludovico* elocatam. *BERNHARDUS* gessit bellum contra vicinam & cognatum *Comitem Ritbergicum Joannem*, tunc ipsi & suis molestias inferentem, & ita tandem totum invasit *Comitatum Ritbergicum*, donec ad proceres *Circuli Westphalici* negotium devolveretur, & demum *Ritbergicus Comes* caperetur) *Moritur Bernhardus* anno Domini 1563. & avo & patri adjungitur, cujus pia vidua, ut sancta matrona pie educavit filium *SIMONEM*, qui jam factus robustior & ad virilem accedens ætatem elegit sibi conjugem *celebris Comitissam de Hoya Erixi* viduam, *Armegardam*, natam *Comitissam de Ritberg*, *Domina- nam de Esens / Stedesdorff & Witmundes* & cum ea loco dotis in possessionem consequitur *Comitatum Ritbergicum*, *Christus* pio & erudito *Comite* det hæredes & posteros, atque largiatur suam gratiam, est amator pa- cis, piorum doctorum, & Heros est placidus, eruditus & pius. Hujus *SIMONIS* patruus *HERMANNUS SIMON* frater *Bernhardi*, mor- tuo ultimo hærede masculino, stirpis *Spiegelbergicorum* *Comitum*, *Philippo*, duxit uxorem, istius *Philippi* sororem *Ursulam* in qua loco dotis consequitur in possessionem *Comitatum Spiegelbergicum & Pirmontanum*. Cum aliquando controversia esset inter fratres de divisione res est composita per arbitros, ut *Dominum Albertum* *Comitem in Hoya*

ac Droichausen & Joannem Comitem Waldechianum. Erat Hermannus Simoni controversia cum Remberto Præsule Paderbornense, propter Comitatum Pirmontanum, quæ ab istius Remberti successore Joanne Comite Hoyensi, componitur. Hic vero castrum Comitatus Pirmontani dictum Neunhaus aggeribus, murisque cinxit & munitione confirmavit, & splendide extruxit, & exornavit. Peperit Hermannus Simoni Comiti pia conjunx Ursula duos filios, unum maturius ante baptismum discedentem, alterum nomine PHILIPPUM, quem dum viveret pater curavit diligenter educari, & mortuo patre Hermannus Simone anno Domini 1576: & avo, patri & fratri adjuncto, in eandem incubuit pia matrona & generosa mater vidua curam, ut hætenus sit bene informatus filius Philippus, cui jam pubertatis annos egresso, & ad virilem ætatem accedenti, à Christo conjugem natalibus non minus quam virtute, & pietate præstantem opto Heroidem.

Hanc genealogiam per multos annos meditando, Sepulchralia monumenta & alia inquirendo, historiis atque diversis antiquitatibus indagandis, magno meo labore congesti, in honorem prædictorum illustrissimæ Prolapix Comitum & Nobilissimorum Heroum, Domini SIMONIS Comitæ de Lippia & Ritbergh / Domini in Esens / Stedesdorff & Witmunde / atque ejus patruelis Domini PHILIPPI, Comitæ de Lippia & in Spiegelborch atque Pirmont / & similiter in honorem utriusque Comitissæ matrum, matronarum Sanctarum & viduarum Generosissimarum, ut Domine Catharina, natæ Comitissæ de Waldech / Comitissæ de Lippia, viduæ Domini Bernhardi Comitæ Lippiensis, & Domine Ursula, natæ Comitissæ in Spiegelberch & Pirmont / viduæ Domini Hermanni Simonis Comitæ Lippiensis, atque deinde in honorem Nobilissimarum Matronarum Domine Anna, natæ Comitissæ in Lippia, Comitissæ de Waldech / viduæ Domini Joannis Comitæ Waldechiani, item Domine Magdalena natæ Comitissæ de Lippia, Decanissæ in illustri collegio Hervordiensis, & Domine Agnesa natæ Comitissæ Lippiensis, viduæ Dn. Theodori Domini de Plessæ & nunc conthoralis Domini Comitæ de Schlika D. Abundi Comitæ Passoun, & etiam postremo in honorem illustrissimæ Principissæ & Lantgraviæ Hassiæ Domine Magdalena, natæ Comitissæ de Lippia, conthoralis Inclyti Herouis GEORGII Lantgraviæ Hassiæ.

M.

MAGDEBURGUM fuit proprius, ut adhuc est, *Burchgraviatus*, qui diversos jam ante aliquot secula Dominos habuit: anno Domini 930. possedit eum GERO, & deinde ejus filius GERO & nepos GERO *tertius*, cujus fratres *Syffridus & Wibrechtus*, qui cum mortui essent, SYFRIDUS *junior*, filius senioris, instituit *Gerunde cœnobium* illustre, fundavitque *arcem Gruningen*/ quæ est modo arx primaria in ditione Halberstadensi. *Geronis II. filia* erat *Hidda*, quæ nupsit *Christiano Domino in Lusach*/ unde natus est *Gero Archiepiscopus Colonienfis & Tithmarus*, qui fundavit *cœnobium in Monicheneuvenberg* anno Domini 975. unde versus:

Tithmarus cum filio Marchio Misnensis pro tunc Dominus Lusachensis, claustrum fundavit, dotavit, nos quoque pavit.

Illo mortuo contulit Burchgraviatum *Oirho*, vel magnus ille imperator *Hermannus, Bilingi* filio, & illa demum linea decedente, pervenit iste Burchgraviatus ad *Comites in Balbke*/ & deinde ad *Dominos in Mloste*/ postea ad *Dominos in Quersurth* (vide hic *Albertum Cranziam* in Metropoli libro 6. cap. 22. ab eis pervenit ad *Comites in Schrapelam* & sic postremò ad *Electores Saxonia*, sicut adhuc hodie laudatissimus potentissimus & Inclytus Princeps, Nutricius Ecclesiarum & Scholarum, Elector Saxonie *Augustus*, modo est Burchgravius Magdeburgensis. Hæc plerunque ex *Andrea Hoppenrodii Stambuchi* descripti.

MÖRSE Comitatus, cujus arx & oppidum ejus nominis, ultra Rhenum circa *Ducatum Clivensem & Dominium Rempen* (quod modo paret Colonienfi præfuli, & olim habuit proprium Dominum) sita sunt, interim cum tamen ab hac parte Rheni, circa *Dusberg* in *Westphalia* habeat quoque is Comes bona hæreditaria, als das *Röthe felt*/ ideo hanc eorum Genealogiam, prout reperi, subjiciam, in honorem Generosissimi Comitis ac Domini Dni. ADOLPHI, Comitis in *Wenar/ Sumpurg* atque *Mörse*/ Domini in *Alpen & Lingen* / atque ejus Cels. affinis, Inclyti Comitis Domini *ARNOLDI*, Comitis in *Bentheim Tecklenborch & Stenfurdt*/ Domini in *Bevelinckhove* atque *Rhebe*/ Dominorum Clementissimorum. *FREDERICUS* genuit ex *Hoichstratina Domina Theodoricum, Episcopum Coloniensem, administratorem Halberstadensem & Paderbornensem*, qui ad oppugnationem urbis *Susati* hemis

hemos, Misnenses, Thuringos & Saxones produxit, Elizabetham Comitissam Lippiensem, Bernardi Comitis conthoralem, Henricum Monasteriensem Episcopum & administratorem Osnaburgensem, Annam Nicolai Tecklenburgici Comitis conjugem, Walradum postulatam quidem ad Trajectensem & quoque ad Monasteriensem Ecclesiam, sed neutram in possessionem accepit, Fredericum in pueritia mortuum & Vincentium, qui ex Geldrica Domina, vel filia Domini de Erfel (quod fuit Dominium in Geldria) genuit Joannem & Elizabetham, Nicolai Comitis Tecklenburgici uxorem; JOANNES ex Comitissa Rifferchediana genuit Bernhardum maturius morientem, & filiam unicam N. quam elocavit Wilhelmo Comiti de Wedda, Hermanni Archiepiscopi Colonienfis pii & propter confessionem veritatis in senio depositi, fratri, & ei in dotem attribuit Comitatum Mörsem, qui etiam mutato patrio titulo se scripsit tantum Comitem in Mörse, & ei quoque nascitur unica filia Anna, quam tradidit in uxorem sapientissimo & præstantissimo Comiti WILHELMO, Comiti in Neuwenar Domino in Bethbar Consiliario Caroli V. Cæsaris, fratri Hermanni præpositi Colonienfis doctissimi Herois, qui à doctis salutabatur Comes de Nova aquila, & istius Wilhelmi & hujus Hermanni pater erat Senior Wilhelmus, Comes in Neuwenar ac Dominus in Bethbar. Ex WILHELMO juniore, jam per pacta dotalia, jam facta quoque Comite Mörsem, & Anna conjugem, nascuntur HERMANNUS (habens ac referens nomen & ingenium patris) eruditissimus Heros, cui ex Comitissa Nassovica Wilhelmi Principis Urania Sorore N. nulla contigit proles, & filia N. elocata Adolpho Comiti Neuwenario Humberti filio, modo possessori Comitatus Mörsem,

OISTFRESLANDT, vel Orientalis Phrisiæ Comitatus: sed antequam ad hunc Comitatum perveniam, necesse est ut altius situm Phrisiæ utriusque describam. Dividitur Phrisiæ in Orientalem & Occidentalem: nonnulli sub Occidentali comprehendunt Hollandiam, tertiam Groningensem & aliquam partem Diæcesis Trajectensis: verum modo est Occidentalis Phrisiæ ad quindecim fere miliaria extensa, & hæc modo sub se oppida continet Leerden / Schneek / Froncke / & Bolsvert / item vicos Harlingtum, Staven / Dockum, Henloppen & Borckum / & totus ille tractus hæcenus paruit Regi Hispaniarum.

Jam tendimus ad Orientalem Phrisiam, ut nobis magis notam: Fuere

Ecc

olim

olim in Orientali Phrisia diversi populi, *Broickmarii, Afri, vel Aurichii, Lengenarii, Nordi Harlingii, Leardii, Emefeni, Rhedii, Sælererii, Schnaffii, Wagrii, Ostringii, Rustringii, Butjadi, Statlandi, Stedingi, Hadelarii & Worstein.*

Jam videndum quibus singuli isti populi modo parent, *Broickmarii, Afri vel Aurichii, Lengenarii, Nordii, Leardii, Emefeni, Rhedii & similes, sunt subjeçti Comiti Orientalis Phrisiæ, quanquam huic Comitatus subsint Dominia Nobilium Capitaneorum, qui gubernationem per suos habent pagos, ut sunt Domini in Oldersen / Rnipensen / Gudensen / Burch / Dorm / Loppersen / Uphausen / Inhausen / Woltshausen / Petten & in similibus, quibus addita erant Dominia Yevesen / & Loquart / qua legitima emptione fecit propria Comes *Ezardus II.* interim Dominia Rnipensen & Inhusen sunt sita in *Ostringia*, atque *Gudensen in Rustringia.**

Wagrii ad mare siti, quibus sunt vicini *Ostringi*, & hi populi parent Ditioni *Theverensi*, interim ex ditione *Rustringia* septem olim periere *parochia*, quarum tres anno Domini 1218. exundatione perierunt 17. Novembris, & deinde reliquæ perierunt anno Domini 1511. in die *Antonii* interim ex *Rustringis* adhuc tres parochiæ sunt reliquæ, quæ parent ditioni *Theverensi*: *Butjadi & Statlandi* subsunt modo Comitibus *Oldenburgensibus*, *Stedingii* parent Comitatus *Delmenhorstano*, *Worstenii* Episcopo *Bremensi*, & *Hadelarii Ducibus Inferioris Saxonie* ad *Albim*, *Harlingii* parent Dominio in *Esens & Witmunde*: *Soiletarii* in tribus pagis extensi, victum quærent ex paludibus & cespitibus, quos aliquando subegit Comes *Tecklenburgicus Nicolaus*, & suæ arcis ac præfecturæ *Cloppenburgicæ* adjecit, quam ei postquam ademit *Monasteriensis Præfili Ottho*, natus Comes *de Hoya*, ab eo tempore paruerunt Dominio superiorum *Ecclesiasticorum* (sic enim volunt dici) *Monasteriensium*. In similitur præfecturæ *Cloppenburgicæ* subsunt quoque *Schnaffii* *Phrisii*, qui belli à prædicto Comite *Tecklenburgensi* subacti, & sub his comprehenditur oppidum *Friesothe*, quasi *Phrisiorum* *Domus*, & pagus *Schnaffii*. Dicuntur autem *Schnaffii* à munitione dicta *Schnaffe* / quam olim *Orientalis Phrisiæ* incolæ destruxerunt. Nunc tendimus ad *Orientalis Phrisiam* & illius Comites, subsunt huic Comitatus *CIVITATES & arces, Emdena* civitas & emporium celebre, *Norda, Aurichum, Gemmicha, Leer / Oldersheim / Gretha*: item *ARCES Emdena, Gretha, Oerich, Stichausen / Fredeburch / Beren*, atque alia castra. Hæc est eorum genealogia.

nealogia, quam in gratiam illustris Domini, D. ENNONIS, Comitiss Orientalis Phrisiæ ac in Ritberch / Domini in Esens / Stedesdorff & Witmunde / Domini clementis, conscribo & huc subijcio.

OCKO capitaneus in Broick & Norden / cujus filius erat EZARDI Capitaneus in Greetziel / hodie Greethe / quæ præfectura ei per dotem matris accessit : ex hoc genitus est ULRICUS Capitaneus in Norden & Greetziel / qui nomine Hamburgensium, administravit arcem & urbem Emedam, & tandem eam sibi perpetuam facit, vel in possessionem consequitur anno Dn. 1453. Hic Nobilis Dominus Ulricus sibi elegit conjugem Dedam, & cum ea consequitur in dotem Aurich præfecturam & urbem atque Broickmerlanth / cujus pater fuisse dicitur Jockoufen anno Dn. 1445. Hic Ulricus, de consensu reliquorum Capitaneorum, totius Orientalis Phrisiæ creatur Comes à Frederico tertio Casare Maximiliani I. Patre : fuerunt hujus liberi, Jockoufen maturius moriens, Enno suffocatus in undis, Ulricus maturius ex vivis discedens, & EZARDUS successor Orientalis Phrisiæ Comes, aliquando occupator Terræ Groningensis & Burjada. Et hic Ezardus Stieckhausen & Greddeborch suæ adjecit ditioni, imo sustinuit gravissima Brunswicensium & Luneburgensium Ducum atque Ducis Saxonie Georgij, Marchionis Misniæ, bella atque varias incursiones : atque tandem & Burjada & Groningensi ditione per istos ejicitur. Ipsius uxor est Elizabetha Comitissa de Ritberch / Joannis, Ritbergici Comitiss & Margaretha Lippiensis Comitissæ filia, & Otthonis soror, quæ Ezardo peperit Ulricum maturius morientem, Ennonem II. Margaretham Comitiss Waldechiani Philippi conjugem, Heilwigam, Joannem, Annam & Dedam. ENNO fit gubernator patriæ, & Joannes permittit se excipi & eximi à Comitatu certa pecunia, & fit Cæsarius & deinde Regius vicarius in Bassenborch : ENNO vero secundus Comes Orientalis Phrisiæ, duxit sibi conjugem Annam ex veteri Oldenburgensium Comitum celebri familia oriundam, Comitiss Joannis filiam & sororem Joannis, Georgii, Christoferi & Antonii fratrum, ex qua Domino Ennoni II. nati sunt hi liberi, Elizabetha elocata Joanni Comiti Schoonenbergico in Duckeborch / Ezardus II. Comes ejus nominis, Christoferus, Helwiga Otthonis, Ducis Luneburgici in Harborch / Principis docti, conjunx, & Joannes : Ex his Christoferus occubuit in exercitu Cæsaris Maximiliani II. Cæsaris, quem contra Turcam in Ungaria duxit, Joannes obtinet arces Orth / Greethe & Stieckhausen, hactenus cælebs : EZARDUS vero secundus duxit Gustavi Regis

Svecorum filiam Catharinam, sororem Erici & Joannis Regum, & ea perit marito Ezardo Margaretham, Annam, ENNONEM tertium, maritum Wolpurgis natae Comitissae in Ritberg/ Dominæ in Esens & Wilmunde/ Gustavum, Joannem, Christoferum, Ezardum mortuum, Elizabetham mortuam & Carolum Otthonem.

P.

PYRMONT proprius Comitatus, ut testatur *Crantzius* libro, *Metropolis* cap. 25. Apparet ex nomine hos Comites fuisse oriundos aut ex *Italia*, vel ex *Gallia*, & censet *Crantzius* atque alii, hos Comites vel eorum majores primum venisse cum *Carolo Magno in Westphaliam*. Sonat enim nobis Germanis *Pymonth* quasi *Feurberch/* & situs est in vicinia oppidi *Leude/* inter veterem Comitatum *Schwallerbergicum, Sternebergicum,* atque adjacet *Diecepsi Paderbornensi, & Ducatu Brunsvicensi* circa *Visurgim*. Vetus castrum *Pymonth* erat situm in *altomonte* prope parochiam *Ostorff/* quæ ei subest & extant ejus castri reliquiæ adhuc ibi, ad flumen *Emmer:* verum novum castrum *Pymontanum* extruxit *FREDERICUS* Comes *Spiegelbergicus & Pymonthanus,* in planitie ad fontem sacrum, quod quidem amplificavit filius istius *Philippus,* & deinde gener *HERMANNUS SIMON,* Comes *Lippiacus,* munivit & exornavit atque aggeribus cinxit. In gratiam *Multis & Inclyti* Comitis ac Domini *PHILIPPI,* Comitis de *Lippia, & Spiegelbergiac* *Pymontani,* Domini mei clementis, subjiciam ea, quæ reperi de *Pymontanis* Comitibus. *BODO* Comes in *Pymonti* fuit Abbas in *Corbey:* *HENRICUS* Comes *Pymonticus* concessit aliqua bona cænobio in *Wibershausen.* Hi Comites habent ex singulis agris circumjacentibus oppido *Leude/* decimas & in oppido *Curiam* atque *Jurisdictionem.* Habuerunt sibi diu oppignoratam arcem ab *Everstenis* Comitibus in *Ottenstein:* Quando duo fratres (qui erant ultimi ejus familiae hæredes) Comites *Pymontani,* ut *Mauritius* *Canonicus Coloniensis,* & ibidem *Diaconus Ecclesiæ, & Joannes* (quem alii vocant *Henricum*) gubernator Comitatus, qui ex *Lippiaca* Comitissa *Ana* nullam habuit prolem, & sic absque hærede moritur: ita adhuc superstes existit ejus frater *Mauritius,* ut *Ecclesiastica* persona, qui ex concubina genuit filium, cui indidit nomen tale *Feurberch/* qui ante annos quinquaginta & plures multis admodum senex notus fuit in oppido *Leuda:* Et ex eo orta est familia illa dicta *Feurberch/* quæ in eò oppido ante

ante annos 20. adhuc extitit. *Speigelbergicus Comes, istorum ultimorum Comitum ex sorore Nepos*, fit hujus Comitatus Dominus & hæres.

In litera Q. nihil.

R.

REINSTEIN vel *Regenstein* Comitatus ad *Harciniam sylvam*, & est contiguus *Dioecesi Halberstaden*: Eorum facit mentionem *Albertus Crantzius* in *Saxonia* libro 6. cap. 42. & libro 9. cap. 28. & libro 10. cap. 6. deinde *Andreas Hoppewodius* refert ex veteribus *Annalibus*, quod anno Domini 1242. vixerit Comes ULRICUS in *Regenstein* & quod anno Domini 1277. vixerit alius ULRICUS (sine dubio prioris filius) deinde quod extiterit anno Domini 1381. BUSSO Comes in *Regenstein*. Et *Ernestus Broitthauß* libro 2. cap. 49. *Chronici Mersburgici* meminit BERNHARDI Comitum in *Regenstein*. Idem *Hoppewodius* recitat hanc horum Comitum Genealogiam à nobis latine factam.

HENRICUS Comes ibidem vixit anno Domini 1190. & ejus nominis vixit Comes anno Domini 1200. Hic reliquit filium ULRICUM, sepultum in *Michelstein* / qui vixit anno Domini 1242. & CONRADUM. Ulrici istius filius erat quoque ULRICUS, qui vixit anno Domini 1277. & ex *Honsteiniana* Comitissa N. genuit ULRICUM TERTIUM & *Henricum* mortuum sine hæredibus anno Domini 1295. *Ulricus* duxit *Elizabetham de Reichlingen* / Comitissam (qui Comitatus mortuo ultimo hærede *Philippo*, in *Thuringia* existens, nomine desit esse) & ex ea genuit ULRICUM IV. *Aibertum* & *Bernhardum*. Ex ULRICO IV. & *Magdalena* Domina de *Mawen* nascuntur ULRICUS V. BERNHARDUS & *Busso*, & ex his BERNHARDUS duxit uxorem *Agnezam*, Comitissam *Schwarzburgicam*, & ex his oriuntur ULRICUS VI. & *Gerhardus*. Ex ULRICO VI. & *Anna* Comitissa de *Honstein* / nascuntur *Fustus*, *Bernhardus*, *Eva*, *Frederici Deipholdici* conjunx, & ULRICUS VII. qui duas habuit uxores, primam *Barbaram* Comitissam de *Mansfelt*, & alteram *Magdalenam* Comitissam de *Stolberge* / ex hoc nati sunt *Ernestus*, *Barbara*, *Boho*, *Casparus Ulricus*.

ERNESTI conjunx erat *Dorothea Stolbergica*, vel ut alii, Comitissa de *Honstein Barbara*; BOTHONIS erant duæ uxores, *Catharina Schwarzburgica*, & altera *Anna de Schonenburg*. Et adhuc ex *Ernesto* Comite geniti duo masculi hæredes supersunt. *Caspari Ulrici VIII.* conjunx est N. de *Budewitz*.

E e e 3

RIT.

RITBERCH Comitatus Westphaliae situs inter Dioccesin *Monasteriensem, Osnaburgensem, & Paderbornensem* atque Comitatus *Lippien- Ravensbergicum*: Est ibi castrum & oppidum ejusdem nominis: Dicitur ejus non est ampla, attamen in vicinis Dominis habet hic Comitatus multas villas & bona sita. Genealogiam horum Comitum, prout illam magna diligentia acquisivi ex Chronicis, & eorum monumentis atque sepulchrorum inscriptionibus, ubi hic Comites haecenus sepulti sunt, atque rerum usu, subjiciam, in honorem Illustrum & Inclitarum Dominorum ac Heroum, Domini SIMONIS, *Comitis Lippien- Ritberch / Domini in Esens / Stedesdorff & Witmunde / atque Domini ENNONIS, Comitis Orientalis Phrisia & in Ritberg / Domini in Esens / Stedesdorff ac Witmunde / & utriusque Domini Nobilissimarum conjugum atque Matronarum Inclitarum, Dom. Armgarda & Dominae Wolpurgis, natarum Comitissarum de Ritberch & Dominarum Esens / Stedesdorff atque Witmunde / Comitissarum in Lipp / & in Orientali Phrisia.*

FREDERICUS Comes in Ritberch fuit in campo equestri Magdeburgi anno Domini 939. ejus nepos ex filio Ottone vixit anno Domini 1025. nomine CONRADUS, qui rursus genuit CONRADUM, cujus filius erat OTTHO vivens anno Domini 1112. & post illum CONRADUS, & deinde ei successit FREDERICUS, qui vixit anno Domini 1200. & hujus erat filius CONRADUS, qui conjugem habuit *Adam Comitissam Arnsburgicam*, quae ei peperit *Conradum Episcopum Osnaburgensem, Otthonem Episcopum Paderbornensem, & FREDERICUM*, cujus conjunx erat *Beatrix Comitissa Lippienfis*: & hic genuit DITHMARUM, dantem fidem pro redimendo Simone Comite Lippienfi, ab Osnaburgensibus captivo anno Domini 1285. Huic ex *Ravensburgica Comitissa* nati sunt SIMON, majoris Ecclesiae *Osnaburgensis Canonici & Cantoris*, qui vixit anno Domini 1325. *Conradus Episcopus Mindensis, & Otto Episcopus Monasteriensis*, atque FREDERICUS, cujus conjunx erat *Alheidam Comitissa de Reifferscheit / cujus unicus fuit filius CONRADUS*, cui conthoralis erat *Beatrix de Brunckhorst / quae ei peperit unicum filium Alheidam*, quae nupsit *Otthoni Comiti Hoyensi*, ex quo natus est CONRADUS, qui sibi tantum sumpsit titulum & insignia Comitatus *Ritbergici*, & ex *Deipholdica Comitissa* genuit *Foannem Canonicum Coloniensem, in Phrisia occumbentem, Bernhardum Scholasticum Paderbornensem, & CONRADUM*, qui ex *Jacoba Comitissa de Nervenar* genuit

Margaretham, Frederici Ducis Brunsvicensis conjugem, JOANNEM, gubernatorem patria, Conradum Episcopum Monasteriensem & Osnaburgensem: JOANNI erat conjunx Comitissa de Lippia Margareta, Bernhardi bellicosi filia & Simonis (qui est modernorum de Lippia Comitum avus) soror. Hic JOANNES capitur ab Erico & Henrico fratribus & Ducibus Brunsvicensibus quorum patruus Fredericus erat ei affinis) cum pro civitatibus contra Duces bella gereret, anno Dni. 1485. Hic genuit ex sua conjugem Elizabetham Comitissam Ezardi in Orientali Phrisia uxorem, Armegardam Comitissam Otthonis de Ecklenborch conjugem, & OTTHONEM filium, cui duæ erant uxores, prior ipsi fuit conjunx Anna nata Comitissa de Ehen/ quæ ipsi peperit Ursulam Domini Philippi, Baronis liberi atque Domini in Winenberch (quod Dominium est conterminum Treverensi ditioni) conthoralem, Joannam Decanissam in illustri collegio Hervordienfi, Armegardam Abbatisam in Freden & Metelen, cum etiam Otthonem, qui in castris Caroli V. Cæsaris ad urbem Metensem positus anno Domini 1551. periit, & fuit militaris Heros, cui erat cum fratre Joanne de hæreditate controversia: secunda erat istius Otthonis conjunx Anna, nata Domina in Esens/ Stedesdorff atque Witmunde/ & ea peperit Comiti Otthoni Armegardam & Simonem maturius morientes, & JOANNEM eruditum Comitem & possessorem atque hæredem Comitatus Ritbergici, ac Dominiorum Esens/ Stedesdorff atque Witmunde/ qui dum arma caperet contra Comitem Lippiensem Bernhardum, cingitur à proceribus ordinis Westphalici in sua arce Ritberch/ & tandem ipsis captivum tradit; Ita captus, in custodia multos Germanicos libros vertit in linguam latinam, sicut illos in arce Esensi vidi. Huic fuit conjunx Agneza Comitissa nata de Benthem & Stensfurth/ quæ ei peperit Armegardam Annam maturius morientem & Wolpurgim: pater Comes JOANNES moritur Colonia: deinde elocatur filia ARMEGARDA Dno. Erico Comiti Hoyensi & Broichausiano, Jodoci filio: qui ita, per pacta dotalia, consequitur in possessionem Comitatum Ritbergicum & Dominia Esens & Witmunde: sed cum absque hæredibus moreretur, anno Domini 1575. secunda ipsius relicta vidua Dna. Armegarda nupsit Dno. SIMONI Comiti Lippiensi & Ritbergico, atque ejus Soror Domina Wolpurgis elocatur Dno. Ennoni Comiti Orientalis Phrisie, & Domino in Esens. Utrique sorori Nobilissima det Dominus hæredes atque posteros. Hanc genealogiam vidit & approbavit vir excellens Dn. Jodocus Wetterus, Cancellarius Ritbergicus & Esensis.

RHEDE, proprium in Westphalia Dominium, ad Amasim flumen, in vicinia urbis Widebrugga, & est contiguum diocesisbus *Monasteriensi*, circa veterem Burchgraviatum Imperii arcis *Stromberch* & *Osnaburgensi*, ad terminos Comitatus *Ritberch*. *Gobelinus* persona, Decanus *Bileveldianus* & postea Monachus in *Bodeken* / in suo *Comitatu*, meminit *Wedekindi* Dni. in *Rhede* / qui cum Nobili Domino *Bernharo Lippiensi* militavit potentissimo Duci & Electori *Henrico Leonis*, & hi duo Domini multum damni intulerunt *Coloniensi* Praefuli: *Mitius WEDEKINDI* unicam filiam duxit *HERMANNUS*, Domini *Bernhardi de Lippia* filius, sed eam arcem & Dominium postea invaserunt *Comites Tecklenburgici*, adimentes *Lippiensibus* *Comitibus* hoc, propeca est inter vicinos illos *Comites Tecklenburgicos* & *Lippienses* coortum aliquando bellum de possessione & jure *Dominii* & arcis *Rheden*. Hodie eam arcem & Dominium possident *Comites Tecklenburgici*, & habentes se *Dominos* in *Rheden*.

RATZEBURG dicit *Crantzius* Comitatum fuisse proprium. Est hodie castrum & urbs, ubi *Henricus Leo*, magnus ille *Saxonia, Westphalia & Angrivaria Dux* constituit *Episcopatum*, cujus possessor est modo *Christoferus Dux Megapolensis*: interim ad multos annos hoc castrum & urbem tanquam hereditariam ditionem obtinuerunt *Duces Inferioris Saxoniae ad Albim in Lovenborch* / ut *Magnus* avus, *Franciscus* filius, & *Franciscus* nepos, *Duces Saxoniae, Angariae & Westphaliae*.

ROSTOCHII urbis & *Dominii* jus atque titulum obtinent *Duces Megapolenses*, & de eo *Dominio* scribet clarissimus historicus multa utilia, videlicet *Doctor David Chytraus*, qui jam ibi in *Academia* ejus urbis vixit ad annos triginta duos.

S.

SCHOWENBORCH celebris *Comitatus*, situs ad *Visurgim*, inter *Ducatus Brunsvicensem & Luneburgensem* atque *diocesis Mindelemensis & Comitatum Hoyensem*, vicinusque est *Comitatu Lippiae*. *ADOLPHUS de Salinge*, auratum equitem, *Conradus II. Cæsar Minde* in *Comitatu* constituit & fecit *Comitem* in *Schowenborch* anno *Domini 1030*. Cujus filius *Adolphus* impetrat quoque à *Cæsare Lothario Saxoniae* anno *Domini 1115*. *Comitatum Holfatiæ*.

Albertus Crantzius in sua *Saxonia* & in *Metropoli*, quam sæpissimè horum Comitum honorificam facit mentionem, & eorum antiquam recitat genealogiam libro 8. *Saxoniæ* cap. 26. & 27. & ego quando Principum daturus sum Genealogias, de hac prolixius referam. Tantum nunc à GERHARDO (dicto *cæco*) sumam initum, atque subsequentem Genealogiam, in horum illustrium & Generosissimorum Comitum ac Dominorum, Domini *Hermanni* nuper *Mindensis* Præfulis, *Antonii* Reverendi Decani *Metropolitani* *Coloniensis*, & Præpositi *Hildesimensis*, Item Dni. *Adolphi* & Dni. *Ernesti* Comitum in *Holstein/Schowenburg* & *Sterneberch* Dominorum in *Gemme*/ honorem subjiciam.

Ex GERHARDO *cæco* nascuntur ADOLPHUS & OTTHO, Comites in *Schowenberch*/ & ex ADOLPHO nascitur ADOLPHUS, cujus hi erant filii ex *Lippiaca* conjugè, *Simon* occumbens in aliqua pugna, *Adolphus* moriens in itinere, dum iret ad terram *Sacram*, versus *Hierusalem*, *Gerhardus* Episcopus *Mindensis*, *Bernhardus* Præpositus *Hamburgensis*, & OTTHO *Gubernator Schowenburgici* Comitatus: OTTHO genuit ex *Brunsvicensi* Comitissa *Wilhelmum* in pueritia morientem, & ADOLPHUM, ex ADOLPHO nascitur OTTHO, qui mortuis Ducibus *Schleswicensibus* & Comitibus *Holsatiæ* *Gerhardo* & *Adolpho*, absque masculino hærede, quibus successit ex sorore nepos *Christianus I.* Rex *Daniæ* resignavit eidem Regi jus istius partis *Holsatiæ*, quam prædicti Duces obtinuerant, pro certa pecuniæ summa, interim & ipse & sui posteri, priora sua castra in *Holsatia* & circa *Hamburgam* urbem obtinuerunt. Ex isto OTTHONE nascuntur ADOLPHUS, *Ericus*, *Ernestus* Episcopus *Hildesimensis*, *Mechilda* *Bernhardi* Ducis *Luneburgensis* conjunx, *Otho Henricus* Episcopus *Mindensis*, *Anna* *Bernhardi* Comitidis *Lippia* uxor, *Bernhardus*, *Joannes* & *Antonius*, ex his omnibus unus JOANNES factus est conjugatus. Nam ille duxit *Cardam* alteram filiam *Domini* in *Gemme*/ & cum ea consequitur in dotem totum *Dominium* in *Gemme*/ quæ diu mansit sterilis, sed tandem demortuis fratribus reliquis peperit suo Domino filium JODOCUM anno ætatis suæ 50. Hic JODOCUS ducta *Wilhelmi*, Comitidis *Nassoviensis* sorore *Maria*, genuit *Henricum* in pueritia mortuum, *Adolphum* Archiepiscopum *Coloniensem*, JOANNEM, qui ex conjugè *Elizabetha* Comitissa *Orientalis Phrisiæ* nullam habuit prolem, OTTHONEM de quo postea, *Antonium* succedentem fratri in Archiepiscopatu *Coloniensi*, ERNESTUM ducentem conjugem ex *Dominis* de *Schomburch*/

burch/ JODOCUM (qui *Henrici Domini de Brederoth* sorore ducis, n-
genuit *Henricum, Joannem, Otthonem & Wilhelmum* praepositum *Hilde-*
simensem, & in Meschede/ atque Ericum. Nunc de OTTHONE guber-
natore patriae dicemus : Hic OTTHO fuit primò electus *Hildesim-*
sis Episcopus, sed eo Praesulatu resignato, suscepit gubernationem Di-
tionum paternarum, & habuit duas ordine conjuges : prima ei fuit
uxor *Maria*, filia *Barnini Ducis Pomeraniae*, quae ei peperit *Hermanum*
Episcopum Mindensem, Adolphum Antonium Decanum *Metropolitanae*
Coloniensem, Ottonem in juvenili aetate mortuum : Secunda *Ottobona*
erat uxor, *Ursula Ducis Luneburgici Ernesti* filia, & soror *Henrici & Wil-*
helmi Principum, ex qua ei nascuntur *Maria, Elizabetha & Ernestus* ;
Hic Ottho fuit bellicosus Heros, militans aliquoties cum laude in ca-
stris Regis Hispaniarum, cujus *Inclyta* vidua est adhuc *superstes*, et
hic Comitatus amplus & habet splendidas urbes ac arces sive praesidia
Eturas.

SVERINUM olim proprius Comitatus, cuius arx & urbs hodie existit.
Stes parent Ducibus *Megapolensibus, Crantzii* in *Saxonia & in Metro-*
poli, deinde *Joannes Petersenus* meminerunt aliquot Comitum *Sver-*
niensium, ut *Gunzelini*, qui aedificavit *Wismariam* anno 1239. *Henrici &*
Helmoldi. *Henricus Leo* magnus ille Princeps constituit quoque hunc
Episcopatum : quem cum Comitatu hodie obtinent *Duces Megapole-*
ses : Sed de istis Comitibus insignis historicus & antiquitatis indagator
ac scriptor celebris *Dn. David Chytarus* certissima dare poterit. Hodie
Duces Megapolenses scribunt se *Comites Sverini*.

STARGARDIA ditio versus Pomeraniam sita, quoque iisdem Prin-
cipibus paret, de cujus Dominis luculentam poterit dare historiam
Dn. David Chytarus.

SPIEGELBERG. Horum Comitum meminit *Albertus Crantzii* libro
cap. 24. in *Saxonia & alibi* etiam in *Metropoli*, & explicat, quomodo
contra *Spiegelbergicos* belligerati sint *Otto & Fredericus Luneburgici*
Duces, Item contra eosdem pugnam instituerunt, *Henricus & Wil-*
helmus Duces Brunsvicensis, anno Domini 1435. & licet quidam *Comes Spi-*
egelbergicus circa oppidum *Dintelen* pugnaverit contra *Duces* feliciter
tamen perit in ea pugna. *Spiegelbergici* Comitibus feliciter pugnantibus
600

contra Wilhelmum Ducem Brunsvicensem meminit idem Crantzius in Metropoli libro II. cap. 27. Nam propter Comitatum Hallermunthannum Spiegelbergici Comites alacriter pugnarunt, contra Wilhelmum Ducem Brunsvicensem, qui ipsis castrum munitum Nachmollen & deinde castra & praefecturas istius Comitatus Hallermontani Sprunge / Hallermont & Hallerborch violenter eripuit & ademit, de qua re copiosius alibi. Item cum istius Wilhelmi senioris filius Wilhelmus junior, Dux Brunsvicensis cum fratre Frederico pugnaret pro fratribus Comitibus de Hoya, Erico & Joanne contra Osnaburgenses, stabant à partibus Osnaburgensium Comites Spiegelbergici, & feliciter pugnarunt, ideo ex istis constat indiciis tales Comites fuisse celebres & bellicosos Heroes. Quae vel reperi, vel ab aliis accepi, de hoc Comitatu, subjiciam in honorem Inclyti PHILIPPI, Comitis de Lippia & in Spiegelberch ac Pyrsmonth.

Fuit arx ejus nominis, sita in ceteriori Saxoniam ad duo milliaria ab urbe Hamelonia, in vicinia arcis excelsae & oppidi adjacentis Lowenstein/ ubi adhuc in plano vidi locum & sacellum, Spiegelberch dictum ante annos 15. ibi inquam habuit Comes Spiegelbergicus arcem & sedes: interim in monte Lowenstein habuit Dominus in Homborch ex concessione Comitis Spiegelbergici, in ea vicinia ein Jagthaus / castellum venationi adaptatum: Jam vulgo sic refertur, quod Dominus in Homborch vocaverit aliquando in hujusmodi castellum venatorium ad convivium Comitem Spiegelbergicum, cum jam laeti essent, in medio convivio curat Homborgicus occidi Comitem, & interea quoque incendi arcem ejus vicinam Spiegelberch: & hac occasione invalit bona, villas ac agros pertinentes ad Spiegelbergicum Comitatum. Sed Episcopus Hildesimensis susceperat juniores Comites in tutelam, & ejus patrocinio reaedificaverunt castrum Copenbruggum, ac Episcopus ipsis auxilio fuit, ut ablata bona ut plurimum reciperent: ideo hoc castrum Copenbruge cum oppidulo, atque aliquot pagos & decimas, in vicinia arcis Lowenstein/ obtinent, imò adhuc habent jus conferendi parochiam in oppido Lowenstein. Hi Comites habuerunt castrum & praefecturam Osen ad Visurgim, à Comitibus Ebersteniis oppignoratam per aliquot secula, ubi ante arcis illius portam vidi muro infixam insignia Comitum Spiegelbergicorum ante multos annos. Hanc arcem & praefecturam ipsis ademit Ericus senior Dux Brunsvicensis, hujus Erici pater. Quae autem reperi, de his Comitibus subjiciam.

Magdeburgi in campo equestri fuit anno Domini 939. ERNESTUS,

Comes Spiegelbergicus, item Tiguri anno Domini 1165, fuit in campo eques-
tri JODOCUS, Comes in Spiegelberch/ & inter antiquissimos Saxonie
Comites refert etiam Ernestus Brotauffius, in Chronico, vel Genealogia
Anboldinorum Principum, & hos Spiegelbergicos Comites, unde constat eos
esse nobilissimæ & antiquissimæ familiæ Heroes. Ego integram ge-
nealogiam eorum dare nequeo, etsi de ea inquirenda diligenter labo-
raverim, quia temporis injuria & hominum negligentia hoc factum
est: ideo de postremis hujus Inclytæ Genealogiæ Comitibus tantum
dicam & scribam, quantum mihi constat & ego reperi.

MAURITIUS Comes in Spiegelborch (cujus patruus ejusdem
nominis Mauritius fuit Abbas in Corbeja) Præpositus Embriensis, & Ca-
nonicus Colonienfis fuit, Heros doctissimus, poëta, orator, historicus, &
talis qui vehementer laboravit ut puritas latinæ linguæ restitueretur.
Hunc magni fecit Rodolphus Agricola Phrisius, & vivum vivus amavit
& mortuum magno encomio celebravit, & in ejus epicedio cæcit
ipsum, omnes suo tempore Heroes eruditione & multijuga lectione
superasse. Hujus frater erat Joannes Canonicus Colonienfis & Fredericus
fuit tertius frater, quorum pater fuit Philippus & mater erat soror ult-
morum Comitum de Hallermundt ut Wilbrandi, Episcopi Mindensis & Or-
thonis soror, & ex hoc FREDERICO nascitur MAURITIUS, qui ex
Alheida Comitissa de Lippia conjugæ sua, nullam habuit prolem. JOAN-
NES frater Mauritiæ habuit conjugem N. Comitissam natam de Colmit
& utriusque soror Walpurgis Abbatissa in Gandershem: Joannis filius
erat JOANNES & filia Anna Theodoro de Plessa Domino elocata: JO-
ANNIS hujus conjunx prima erat Pymontana, & cum ea consequitur eum
Comitatum Pymontanum in dotem, deinde altera ei fuit conjunx N. Deih-
holtiana Comitissa, mater FREDERICI, qui ex Honsteniana Comitissa
genuit Mariam, Abbatissam in illustri collegio Assendienfi, & alteram
filiam N. Comiti de Gleichen elocata, PHILIPPUM ultimum male-
lum heredem istius celebris & antiqui Comitatus Spiegelbergici, qui
occubuit in castris atque acie Philippi Hispaniarum Regis, ante urbem
Quintinum in Burgundia anno Domini 1578. in die Laurentii, atque Ca-
meraci in summo templo sepultus est: Hujus Philippi & reliquarum
duarum Matronarum soror erat quoque Ursula adhuc innupta, quæ per
dotalia cum Domina Ursula consequitur utrumque Comitatum Spiegel-
bergicum & Pymontanum, fratre ut diximus Philippo rebus humanis ex-
empta

empto, & absque hæredibus discedente. Hæc URSULA peperit Domino HERMANNO SIMONI duos filios, unum à nativitate sua statim morientem, alterum nomine PHILIPPUM magnanimum & in ipso flore ætatis integrum existentem Heroa, de quo jam, ut virilem ætatem attingente, & mox manum ad gubernacula Regiminis admovente, magna spes est.

STENFURT proprius Comitatus in Westphalia, circa viciniam Comitatus Horstmar/ & est conterminus ditioni Monasteriensis & Comitatus Benthemensis: Stenfurda civitas & castrum splendent hodie. Ego in gratiam & honorem Inclyti & generosissimi Herois Domini ARNOLDI, Comitis in Benthem/ Tecklenborch & Stenfurth/ Domini in Wevelinck/ hove & Nhebe/ quæ de his reperi, subjiciam. REINERUS Dominus vel Comes in Stenfurth fuit Brunsviga anno Domini 996. in campo equestri & BALDUINUS Dominus in Stenfurdt vixit anno Domini 1030. cujus conjunx erat Domini de Uhusen filia: REINARDUS filius vixit anno Domini 1064, ejus conjunx erat filia Horstmarientis Comitis & hujus erat filius LUDOLPHUS (cujus conjunx fuit Tecklenburgica) atque ex eo natus est BALDUINUS cujus uxor fuit Lippiaca Simonis soror, hujus facit mentionem Crantzius in Metropoli libro 8. cap. 52. hujus filius erat Balduinus Episcopus Paderbornensis, qui inter celebres Heroes Germaniæ refertur & hujus meminit Albertus Crantzius libro 9. cap. 26. & hujus frater erat LUDOLPHUS, qui ex Benthemensis Comitissa genuit BALDUINUM, qui ex Sternebergica Comitissa genuit bellicosum BALDUINUM, qui captivum duxit Episcopum Monasteriensem Otthonem de Hoya, bellicosum alioquin Heroa: hujus conjunx erat filia Domini in Gemme/ ex quibus parentibus nascitur unica filia, quæ traditur in matrimonium Comiti Benthemensi ARNOLDO, Bernhar di I. filio & accipit in dotem Comitatum Stenvordensem: ita hic Balduinus fuit ultimas in mascula linea istius familiæ Comitum de Stenfurdt.

STERNEBERCH proprius olim in Westphalia Comitatus, inter Ducatum Erici Ducis Brunsvicensis, & Comitatus Schowenburgensem & Lippiensem situs, cujus insingia erant Rubra Stella: Arcem & ditionem Sternebergicam occupant Lippienses Comites; Arcem Sternebergicam restauravit HERMANNUS SIMON, Comes de Lippia & Spiegelberch/ pater Philippi. Pertinent ab antiquo ad hunc Comitatum: præter arcem & præfecturam Sternebergicam, Barrentorff arx & civitas, itom Alverdissen castrum

strum & oppidum. Dissiderunt olim Lippienses & Schowenbergenses Comites propter hunc Comitatum, quæ res est composita tandem, ut alibi diximus. *Albertus Crantzius* in Metropoli libro 8, cap. 33, meminit **CONRADI**, *Comitis Sternebergici*, qui fuit *Episcopus Magdeburgensis*, & vixit circa annum Domini 1367. *Crantzius* etiam meminit ibidem 10, cap. 22. **SIMONIS** de *Sterneberch Comitis*, *Episcopi Paderbornensis*, & hi duo *Episcopi* fuere fratres ultimi, in ea mascula linea istorum *Sternebergensium* Comitum, *Henrici*, qui ex *Heilwiga Deipholtiana* Comitissa nullam prolem reliquit. Istorum autem trium fratrum Comitum *Sternebergensium*, ut suorum nepotum, nempe ex forore ejus natus fuit tutor **SIMON** *Nobilis Dominus de Lippia*, cujus vidi Sigillatas litteras, quibus nomine istorum Comitum *Sternebergensium*, confirmavit *Eccliam* *Warrentrup* bona aliquot collocata à militaribus de *Willerbeck* / tanquam tutor anno Domini 1317. **HENRICUS** Comes *Sternebergicus* obiit vixit. Nam circa annum Domini 1399. moritur. *Emortuo, distraxit* *Comitatus* *Sternebergicus*. Nam in illum sibi jus & *Schowenbergi* & *Lippiaci* vendicabant, ideo & **SIMON** avus & **BERNHARDUS** pater atque **SIMON** filius, *Comites Lippienses* multa bella contra *Schowenbergicos* *Comites* gesserunt, in illo bello & dissipatione omnia incendiis & rapinis utrobique vastata sunt. Fuit in eo *Comitatu* *primaria* *urbs* *Bosnckveldia*, cujus ante annos 25. moenia & portas, jam ut audio dirutas, vidi: sed in illo intestino bello sic est ea civitas qualitas, ut fugientibus hominibus spelunca fieret luporum, draconum, serpentum & aliarum ferarum. Sed postquam *Anna Schowenbergica* in matrimonium traderetur **BERNHARDO**, *Simonis Paderbornensis* *Episcopi* fratri, res est composita ante annos plures quam centum.

STIRMB proprium *Dominium*, quod olim subsuit *Dominio* *Bructhorst* situm inter *urbes* *Affindiam* & *Düsberg* / & fuit hujus *Dominii* *Stirumb* hactenus dum vixit **HERMANNUS GEORGIUS**, *Comes in Limpurg & Bructhorst* / *Dominus in Stirumb ac Wisch* / possessor, qui reliquit *heredes* ex *Maria*, nata *Comitissa de Hoya*, hæc de ea reperio ditione: una *filia* *Wilhelmi* *Comitis de Limpurg* / elocatur *Comiti in Falckenstein* *Georgio*, cujus filii *Georgius & Wiricus* erant, & *Wiricus* retinet *Bructhorst & Georgius* *Stirumb* obtinet, & hic *Georgius* *Comes in Limpurg & Stirumb* / *Dominus in Wisch* per *Armegardam* *Henrici* *Comitis* vel *Dominii in Wisch* unicam *filiam*, demortuo *fratre* *Joachimo* absque *heredibus* /

sibi conthoralem, ex quo natus est *Hermannus Georgius*, cujus sunt liberi, *Jodocus, Joannes, & N.* item *Metta & Agneza*.

T.

TECKLENBORG. *Albertus Crantzius* meminit Comitum *Tecklenburgensium* admodum sæpe, & quidem honorifice, in *Metropoli* libro 9. cap. 44. libro 7. cap. 15. 21. & 43. libro 8. cap. 52. libro 10. cap. 4. & 48. atque 85. libro 11. cap. 42. & in *Saxonia*, libro 7. cap. 18. & libro 10. cap. 7. fuit olim amplissimus & etiam vetustissimus Comitatus: modo situs inter *Dioeceses Monasteriensem & Osnaburgensem*, & quia *Ducatus Angaria insignia*, tria rubra folia marina gerunt, certum est illos quoque aliquam partem in *Angaria vel Angriavaria* obtinuisse. Nam eorum gubernatio se ad *Visurgim usque versus Mindam* extendebat, & eis paruit oppidum *Lubecca* in *diocesi Mindensi*, & in ejus oppidi vicinia extruxerunt Comites *Tecklenburgici* castrum *Neinberg*/ quod eis ademit *Episcopus Mindensis Conradus*, natus Comes de *Deipholte*. Alii dicunt eis quoque paruisse castrum *Rode*: paruerunt etiam eis arces *Bevergerne & Cloppenburg*/ item oppida, *Neine/ Haselunda, Loninga, Bevergerne/ Oita & Cloppenburg*/ & omnes has arces & oppida ademit *NICOLAO*, Comiti in *Tecklenborg*/ *Episcopus Monasteriensis OTTO*, Comes *Hoyensis*: item habuerunt prope *Quackenbruggen* arcem, dictam *Arckenow*/ cui subdita erat urbs *Essena*, sed cum inter fratres *Tecklenburgicos*, alterum *Episcopum Osnaburgensem*, & alterum gubernatorem patriæ, coereretur bellum, est & arx *Arckenow & urbs Essena* destructa, ex cujus rudibus extructa est civitas *Quackenbruggum*: item Comites *Tecklenburgici* habuerunt castrum cum multis pertinentiis ad milliare situm ab urbe *Osnaburga*, dictum *Bordeborg* vel alias *Borbinckhausen*/ quod cum omnibus bonis & villis, sylvis, agris & pratis contulerunt cænobio in *Dejede*: habuerunt aliquando in possessione *Sborg* arcem, ditionis *Osnaburgensis*. Deinde in Comitatu *Ravensburgico*, sub castro *Ravensborg* prope pagum *Bersmel*/ habuerunt arcem *Hastelbecke*/ cum suis pertinentiis: Et habuerunt olim hi Comites multum juris in urbibus *Monasterio & Osnaburga*: *Monasterii* erat eis una aliqua porta civitatis propria, & nihil audebant cives vendere in foro, quin ex singulis portionem Comiti assignarent, darum seyn zu Münster die Hogen auf dem Marckte gebauet. Hæc ut in gratiam & honorem Illustris & Inclyti Comitis ac Domini Da. **ARNOLDI Benthemensis** & Stein-

Steinwardensis, Domini in *Wewelschowe / Lingen ac Rheden* scripsi, sic
plura in favorem istius Herois de his Comitibus dicturus sum, & deinde
pulchram celebrium Comitum Tecklenburgensium genealogiam
subjiciam. *Hi Comites habuerunt olim imperium usque ad mare*, propterea
anchoram in insignibus gerunt, & existimant nonnulli, quod tunc mare
jam procul exundaverit, usque ad ditionem *Paderbornensem & Co-*
mitatum Lippiae, ibi in terminis utriusque ditionis est locus vastus,
dictus die *Senne*/quasi *der See Ende*. Hinc esse ajunt quidam, quod
ad mare Tecklenburgici Comites habitaverint: alii existimant
insigne eis provenire, quod fuerint veri hæredes *Comitatus Suerin-*

Est horum Comitum cum Aldenburgicorum prosapia, familiaris-
quissima, quæ tempore *Wedekindi Regis Saxoniae, Westphaliae & Angria-*
ria extitit, & numeratur etiam ab *Ernesto Broruffio Comes Tecklen-*
burgicus, qui tempore *Caroli Magni* extiterit. Hæc est genealogia
istorum Comitum, quam reverenter inscribo & assigno Magnanimo
Heroi & prædicto Comiti Dn. ARNOLDO, Comiti Tecklenburgico, &
magno labore ac opera observavi, multoque tempore congesti, com-
probatum aliquando à Domino D. *Hermanno Husekeno, Cancellario Osna-*
burgense. *COBBO* Comes Tecklenburgensis, vixit tempore *Lodovici*
Pii (*Caroli magni filii*) & habuit cum *Episcopo Osnaburgensi* contro-
versiam: hujus filius erat *ALBO*, testibus aliquot manuscryptis *Chro-*
nicis, huic succedit filius *HERMANNUS*, qui genuit *WILHELMUM*,
se in campo equestri *Magdeburgi* exercentem, anno Domini 999, &
hujus erat filius *HERMANNUS*, ex quo natus est *REINERUS*, qui fuit in
campo equestri *Gottinga* anno Domini 1119. celebrato, hujus uxor erat
Albeida. Hujus liberi erant tres, *ALBERTUS*, qui fuit in campo equestri
Tiguri, anno Domini 1165. *HENRICUS* qui fuit *Colonia* in campo equestri
anno 1179. *THEODORICUS*, qui vixit anno Domini 1150. & ex *Cunegunda*
uxore *SIMONEM* genuit, qui stetit à partibus *Episcopi Coloniaensis*, con-
tra *Henricum Leonem* *Potentiss. Principem ac Electorem*; à quo est
captus & ab eo tempore ejus castra sequitur: hic ex conjugē *Eliska*
genuit *Lodolphum* *Episcopum Monasteriensem*, qui diu vixit, & *SIMONEM*
opem ferenti *Otoni IV. Casari*, *Henrici Leonis filio*, anno Domini 1207.
atque tandem *Ravensburgicis Comitibus* bellum inferentem, in qua
pugna perit anno Dn. 1207. Hujus ex *Arnsbergica* Domina filii erant
Engelbertus *Episcopus Osnaburgensis*, & *OTTO*, & coorta magna inter
fratres controversia, ut dum *Episcopo* fratri inferret bellum *OTTO*
Co.

Comes, & ei adhæreret *Wigboldus*, Dominus in *Dyssen* / perierit *Wigboldus* & impetrata victoria *Engelbertus* multum damni intulerit fratri *Ottonti*, multaque ei demolitus sit. Hos dissidentes fratres patrius eorum Episcopus *Monasteriensis Ludolphus* reconciliando composuit. *OTTO*, qui vixit anno Dn. 1236. habuit conjugem, filiam *Burggraviæ de Stromborg* / & hujus erat filius *SIMON*, cujus uxor erat Comitissa *Lippiensis*, & factus est pro affine Comite *Lippiensi Simone* cum aliis Comitibus obses *Osnaburgensibus* anno Dn. 1305. Hujus erat filius *NICOLAUS*, qui anno Dn. 1330. intulit bellum *Osnaburgensibus*, & habuit duas conjuges, unam *Deipholicam* & deinde *Benthemicam*. Hujus filius *OTTO* habuit conjugem *Spiegelbergicam*, & vixit anno Dn. 1360. hujus filia erat *ultimi Burggraviæ de Stromborg Burchardi*, quem alii *Joannem* appellant, conjux, & filius *NICOLAUS*, qui se suo parenti opponit, & propterea à Domino punitur, quia huic Episcopus *Monasteriensis Otto*, natus Comes *de Hoya*, ademitt castra *Bevergerne* & *Cloppenburg* / cum paulo ante magno labore subegisset *Phrisios Soilerios* & *Schnassios* eosque *Præfecturæ Cloppenburg* subjecisset: hic duas habuit conjuges unam *Morsensem*, quæ ei peperit *Annam, Wilhelmi Ducis Montensis & Comitæ Ravensburgici* conjugem, & *Richardam Comitæ in Delmenhorst Ottonis* conthoralem: deinde altera *Nicolao* fuit conjunx *Hoyensis*, quæ peperit *Ottonem* Comitem & *Alheidam Gerhardi Comitæ Oldenburgici* conjugem atque *Nicolaum*, qui fratres diviserunt inter se Comitatus, ut alter in *Tecklenborg* & alter in *Singen* moraretur: *Ottonis conjunx* erat *Brunckhorstiana* absque hæredibus, & *Nicolai conjunx* erat *Alheida Plessia*, quæ moritur anno Dn. 1442. hic ante castrum *Rheden* Comitem *Lippiensem Bernhardum* in fugam profligavit, ejus castra incendit & ipse aliquot nobiles vel militares cepit: *Nicolai* erant filii *Otto, Nicolaus*, qui invito fratre duxit *Elizabetham* Comitissam de *Mörse* / sed caruit hæredibus, *Otto* duxit *Armegardam* Comitissam de *Ritberg* / *Joannis* filiam, *Conradi* Episcopi *Monasteriensis* & *Osnaburgensis* ex fratre nepotem, *Ottonis* sororem, quæ marito peperit *Catharinam* Abbatissam in illustri collegio *Affindensi*, N. filiam, *Præpositum in Borchorst* / *Ottonem* *Præpositum* in Collegio *Osnaburgensi ad S. Joannem*, *Nicolaum* in castris *Christophari Oldenburgici* Comitæ, in *Dania* militantem & occumbentem in prælio commisso *auf dem Ohsenbrincke* / anno Domini 1534. & *CONRADUM* gubernatorem patriæ, qui sibi duxit uxorem *Christinam*, natam *Hassia Landgraviam*, quæ *Conrado* unicam peperit filiam nomine *Annam*,

quæ est elocata *Evervino Comiti in Benthem* & ei adfert in dotem Comitatum *Tecklenburgicum*, & Dominium in *Rheden*: & ex ea *Evervino* genuit *ARNOLDUM*, hodiernum Comitem & gubernatorem quinque ditionum ut *Benthemensis*, *Tecklenburgici* & *Stenvordiani* Comitatum, atque Dominiorum *Wevelinckhove* & *Rhede*. *WEVELINCKHOVE* est Dominium prope urbem *Novesium* ultra *Rhenum*, & fuit aliquando Episcopus *Monasteriensis Florentius de Wevelinckhove* / qui ad *Trajectensem* Episcopatum translatus est: & legimus in historiis & antiquis monumentis, quod *Monasterium præmonstratensis ordinis Landwardor* prope *Grevenborg* in nemore *Nobiles milites & Domini de Wevelinckhove Christianus & Albeco* filius fundaverunt anno Domini 1145. hoc quoque in honorem istius Herois obiter indicare volui & alibi videbatur litera *G. de Gemme* / diximus quoque de *Dominio Wevelinckhove*. Est quoque moderno Comiti *ARNOLDO* soror ex *Anna Tecklenburgica* uxor *Wolpurgis*, *Hermani Comiti de Wedda* elocata. *ARNOLDUS* Comes *Benthemensis*, *Tecklenburgensis* & *Stenvordiensis*, Dominus in *Wevelinckhove* ac *Rheden* / duxit conjugem *Magdalenam*, Comitis *Adolphi de Neuvenar/Mörse & Limpurg* / Domini in *Alpen & Lingen* sororem, ac ex ea genuit *Evervinum*, *Weirichum* & *Adolphum* filios, *Annam* filiam & plures. Christus det *Nobilissimo parenti & filii generosis gratiam.*

W.

WALDECH, Comitatus vetus & antiquus isque amplius, fundatus *Landgravii Hassie*, vicinus *Hassie* & veteri *Ducatus Angarie* & *Westphalie* ditioni, quæ modo paret *Coloniensi* Elektoris & ea aliquando *Lothario Casari*, *Henrico Superbo* & deinde *Henrico Leoni* paruit, & alibi etiam hic Comitatus attingit *Paderbornensem* diocelsum. Est quidem aliud Dominium ejusdem nominis *Waldech* sub amplissimo Comitatu *Beldens* ad locum *Hundesrück* / prope *Trarbach* / è regione oppidi *Bacherach* / & alibi quoque appellantur Domini de *Waldech*. Nam in *Comitiis Augustanis* anno *Dn. 1566.* fuere *Wolfgangus & Theodericus de Meyelreit* / Domini de *Waldech*. Fuere quoque equites aurati, in aliquot campis equestribus ejusdem nominis, ut *Merspurgi* anno *Dn. 968.* *Sigismundus* eques de *Waldech*; item *Augusta* anno *Dn. 1082.* Sed hic nos loquimur de antiquis his Comitibus *Westphalie*, & quæ de ipsis reperi, in honorem *Illustrium Comitum & Nobilissimorum Dominorum*, *Dn. Guntheri*, *Dn. Francisci*, *Dn. Josie*, *Dn. Bernharti* &

& Dn. VOLRADI, Comitum de Waldech / subjiciam & postea annectam ipsam genealogiam. *Schrovinfurti* fuit in campis equestribus *Wolfgangus Comes in Waldech* anno Dn. 1296. item anno 1311. *Ravensburgii*: & anno Domini 1380. vixit *FREDERICUS Comes de Waldech* & fuit in campo equestri *Schaffenhussi* anno 1392. Et *PHILIPPUS Comes Waldechianus* fuit in campo equestri *Darmstadii* anno Dn. 1403. Fit horum Comitum mentio apud *Crantzium* in Metropoli libro 7. c. 9. ubi dicitur de *Wedekindo* Comite Waldechiano, sicut etiam fit libro eodem cap. 28. ejus mentio tanquam advocati Ecclesie *Paderbornensis*, & fit ibidem etiam *Hermani* Comitis de *Waldegge* (sic enim eos scribit *Crantzius*) mentio: istius prioris *Wedekindi* filius fuit sine dubio ejusdem nominis dictus *Wedekindus*, Episcopus *Osnaburgensis*, ejus honorificam facit *Crantzius* mentionem libro 8. in Metropoli cap. 7. avum vel patrem *Wedekindum* Comitem Waldechianum, tenuit cum *Simone* Comite *Tecklenburgico* captivum *Henricus Leo*, teste *Gobeline* *Persona* in *Cosmodromio* suo: Et in *Chronico Osnaburgensi* legitur, quod *Gerhardus de Lippia*, Episcopus *Osnaburgensis* contulerit in feudum aliquot bona, Comitibus de *Waldech* anno Domini 1193. Et legitur in historiis, quod quidam Waldechianus Comes stetit a partibus Episcopi *Monasteriensis*, *Conradi de Berga*, contra *Lodovicum Osnaburg.* Præsulem anno Dn. 1308. Facit etiam *Crantzius* in *Metropoli* mentionem libro 9. cap. 5. *Henrici Comitis Waldechiani*, cujus filius quoque *Henricus* est dictus, circa annum Domini 1385. & in eodem libro cap. 19. dicitur de *Godefrido Episcopo Mindensi*, qui arcem & præfecturam *Petershagen* extruxit, cui modo adjacet oppidum. *Leovoldus à Nordhoff* in *Chronico Comitum de Marcka* dicit, anno Dn. 1300. electum fuisse Episcopum *Leodiensem Adolphum Comitem de Woldegge* / qui fuit in ordine 44. ibidem Episcopus. Ideo est admodum antiqua horum Comitum familia. Ego integram genealogiam horum Comitum aliquoties reverenter petii ab illustri, generoso, doctrina, virtute ac pietate excellenti Heroe Domino *Eubulo* vel *Volrado* seniore, Comite *Waldechiano*, patre patriæ, & nutritore Ecclesie DEI, patrono verorum Evangelii ministrorum, cum me semel dignitatus esset in clientulorum suorum numerum recipere, & ejus quidem animus erat voluntate promptissimus, ut mihi absolutam aliquam Genealogiam & historiam sui veteris & Nobilissimi Stemmatum communicasset, nisi morbus diutinus isque gravis, quo diu bonus Heros conflabatur, intervenisset; interim *Justinianus Nellius* ejusdem *Vol-*

radi senioris Comitis *Secretarius* industrius (cujus pater mihi probe notus erat, ejusdem Comitis *Cancellarius* nomine *Hermannus Nelling Sperans*) per suum affinem *M. Georgium Nymphium* reverendum Ecclesiasten Corbacensem, fragmentum aliquot Genealogiæ illustriæ de *Waldecke* Comitum misit: quam missam Genealogiam contuli cum ea, quam ego hinc inde collegeram & observaveram. Eam in gratiam prædictorum Generosissimorum Heroum subijciam.

VOLCKQUINUS Comes in *Waldeck* genuit ADOLPHUM & GOTFRIDUM, ex ADOLPHO nascitur OTTO, cujus conjunx erat *Sophia, Landgravia Hassie*, hic genuit ADOLPHUM II. & *Lodovicum* Episcopum Bremensem & HENRICUM, cujus uxor erat *Alceida* Comitissa *Clivia*, quæ marito Henrico Comiti peperit THEODORUM, *Henricum II.* Canonicum Colonensem & OTTHONEM II. cujus conjunx erat *Mechtildis, Landgravia Hassie*, ex qua genuit OTTHONEM III. cui erat conjunx *Mechtildis Ducissa Lunenburgica*, quæ peperit Nobili marito HENRICUM III. qui habuit conthoralem *Elizabetham* Comitissam *de Monte vel de Berga*, ex quibus conjugibus nascuntur HENRICUS IV. & ADOLPHUS III. qui amplissimum de *Waldeck* Comitatum dividebant: *Adolphi* uxor erat *Agneza* Comitissa *de Stengenhem* his erat filius OTTO IV. Comes, qui ex *Anna* Comitissa *Altenburgica*, Comititis Mauriti filia, genuit OTTHONEM V. cui erant duæ conjuges, una *de nova Aquila* vel *Nenvenaria*, altera *Tecklenburgica* Comitissa & neutra ex eo peperit. HENRICUS autem quartus *Adolphi III.* frater duxit conjugem *Margaretham*, Comitissam *de Nassau* & genuit VOLRADUM I. cujus conjunx erat *N. Comitissa de Wertheim* & is habuit duos filios uno nomine PHILIPPI appellatos, Philippum majorem, & Philippum juniorem, qui rursus dividerunt amplissimum Comitatum. Ideo Philippi senioris Genealogiam primò persequar, & deinde junioris Philippi subijciam.

SENIOR PHILIPPUS fuit Ducis *Wilhelmi Juliacensis & Montensis* ac *Comitis Ravensburgici* (hujus *Wilhelmi Juliacensis & Clivensis Ducis* avi materni) *Vicarius*, vel *locumtenens* in Comitatu *Ravensburgico*, possessor *Domini in Blote* & scribunt nonnulli, quod prima ejus uxor fuerit *Catharina Domina de Quersfurth*, sed erat nata Comitissa *de Solms*, quæ ei peperit PHILIPPUM III. secunda ejus conjunx erat *N. Comitissa de Këlveringe* ex qua genuit *Franciscum Monasteriensem Episcopum, Administratorem Osnaburgensem & Mindensem*, turbatorem *Anabaptisticae* factio-

factionis & furentium Corybantum profligatorem, quam animosè extirpavit in Westphalia, expugnata urbe Monasteriensi anno Dn. 1535. huic ego ante annos 32. Latinis orationibus Synodalibus habendis, intersivi. PHILIPPUS III. *Francisci Episcopi frater*, habuit duas conjuges, priorem *Alheidam Comitis Hoyensis Otthonis filiam*, quæ ei peperit OTTHONEM *Balivum vel Commendatorem in Lage* (ubi etiam est mortuus, & ei elegans Epitaphium frater *Eubulus* scripsit) *Anastasiam Catharinam* cuidam Domini de Melan elocata, *Ericam* cuidam Comiti de *Manderschitt* desponsatam, & VOLRADUM II. Comitem doctissimum humanissimum & pientissimum, qui fuit unus inter præfides colloquii *Imperialis Ratisponæ* celebrati, anno Domini 1546. & antequam perveniam ad secundum *Philippum III.* qui erat frater Episcopi *Francisci*, *matrimonium*, volumus hujus Volradi filios recensere: VOLRADUS II. sive *Eubulus*, duxit conjugem *Anastasiam* Comitissam *Schwarzburgicam*, *Henrici* Comitis filiam, & ex ea genuit *Catharinam* (quam ambibat *Fredericus Comes de Hoya*, & si ei longior vita contigisset, in uxorem duxisset) *Franciscum III.* maturius morientem, *Elizabetham* mortuam, *Henricum Wilhelimum* mortuam, *Honoriam* vel *Annã Ericam*, *Alheidam Walpurgim* mortuam, *Futam*, *Amiliam* mortuam, *Magdalenã Luciam*, JOSIAM Inclytum Comitem & succedentem patri optimo in gubernatione, & VOLRADUM III. studiis & literis addictum atque parentem re & nomine referentem: JOSLE desponsata est *Comitissa de Barbi N.*

PHILIPPUS III. *Francisci Episcopi frater*, mortua priori conjugè, applicuit animum ad secundum conjugium, & reduxit in uxorem *Annam Ducissam Clivensem*, *Joannis* sororem & hujus Ducis *Wilhelmi amitam*, quæ ei peperit PHILIPPUM V. *Canonicum Moguntinum & Argentinum*, superiori anno adhuc superstitem, *Joannem & Franciscum II.* qui ex filia Nobilis viri *Joannis Gogrevii, Ducis Fuliacensis & Montensis Cancellarii* unica, quæ ei erat conjunx, nullam sustulit prolem, *Catharinam* elocata Dn. *Bernhardo Comiti Lippiensi*, atque *Elizabetham* maturius mortuam.

JOANNES I. *Philippi III.* ex *Anna Clivensi* secundus filius, duxit conjugem *Annam* natam *Comitissam de Lippia*, sororem *Bernhardi & Hermanni Simonis* Comitum, filiam *Comitis Simonis*, quæ ei peperit *Philippum VI.* *Canonicum Argentinensem* mortuum, FRANCISCUM IV. gubernatorem patriæ, *Simonem & Joannem* mortuos, *Agnezam Guntheri* *Comitis Waldechiani* conjugem, *Anastasiam* uxorem *Frederici* *Comitis*

Deip-

Deipholtiuni, Margaretham, & Bernhardum Canonicum Colonienſem & Argentinum.

Hactenus differui de Genealogia PHILIPPI I. vel ſenioris: jam quoque ſubjiciemus poſteritatem PHILIPPI II. vel junioris, ſicut præmiſſum eſt. Nam uterque Philippus fuit Volradi I. filius: PHILIPPI II. conjunx erat N. Comitiffa de Naſſau & Diſſenberg/ & obtinuit dimidium Comitatum, & genuit HENRICUM V. qui ex *Anaſtaſia Iſenbergica* Comitiffa genuit *Wilhelmum* Canonicum Colonienſem, & PHILIPPUM IV. eod. ordine tres erant conjuges: prima *Margaretha Orientalis* Porſa Comitiffa, Ezardi I. filia, & Ennonis II. ſoror, ſecunda erat ex Nobili Equitum de Daſſelſte orta, tertia *Futta* vel *Guda* nata Comitiffa de *Spreberg*/ & genuit hos liberos, *Elizabetham Reinardi* Comitiffa *Iſenbergica* conjugem, SAMUELEM (qui ex conjuge *Anna Maria* nata Comitiffa *Schwartzburgica*, genuit GÜNTHERUM, cui elocata eſt in conjugem *Agneza Waldechiana*, Joannis I. Comitiffa filia & ſoror Franciſci IV. & Bernhaldi Comitum, & *Margaretham Guntheri* ſororem, & ea mortuam duxit *Margaretham* Comitiffam de *Gleichen*) DANIELEM, cui erat conthoralis *Barbara*, nata *Landgravia Haſſia* & *reliſta vidua Georgii Principis in Wirtemberg & Mumpelgarten*/ *Margaretam* mortuam, *Henricum VII.* (cui conjunx erat *Anna* unica filia Nobilis viri *Hermannni de Vermunde*/ Vicarii & Satrapæ Ditionalis in Diœceſi Paderbornenſi) *Anaſtaſiam*, *Fredericum* defunctum, *Magdalenam* mortuam, & filiam N. Comitiffa *Frederico de Hane* elocatam.

Hic Comitatus eſt certe ampliffimus, qui ſub ſe complectitur multas Præfecturas, arces, urbes & oppida, ut *Corbachium*, *Iſenberg*/ *Landau*/ *Waldeck*/ *Kaden*/ *Arholtzen*/ *Wettersborg*/ *Widungen*/ *Hoinſcheit*/ *Wolſt-rinckhauſen*/ *Neuborg*/ *Nitze*/ *Verich*/ *Sarenhauſen*/ *Sarenberg*/ *Friſgenhagen*/ *Mengerinckhauſen*/ *Byllinckhauſen*/ *Eilhauſen* & *Rülte*.

WAERBERG Baronatus, vel Dominium in Ducatu Brunſwicenſi, anno Domini 968. fuit in campo equeſtri *Merſepurgi*, ARNOLDUS Dominus in *Waerberg*, *Cranzius* in Metropoli libro II. cap. 8. meminit *Episcopi Halberſtadenſis Henrici*, qui fuit Comes in *Waerberg*/ & cap. 12. meminit *Orthonis Baronis in Waerberg*/ & cap. 35. recordatur *Burchardi Episcopi Halberſtadenſis*, nati Domini de *Waerberg* qui vixit anno Domini 1275. Lego in annalibus *Raſtedenſis Monafterii* & in *Chronico Alden-burgienſium Comitum*, quod Nobilis Dominus *Conradus de Waerdenborg* fuit.

fuert. Jam quidem in hoc Comitatu est pagus dictus *Wardenborg* / nec mihi persuadeo istuc extitisse proprium Dominium. Ex Nobili *Baronum familia Waerpurgensium* Dominorum nostro tempore superfuere *Christoferus* mortuus & *Antonius* ejus frater, & uterque est natus ex Comitissa in *Wunstorff Magdalena*, *Ludolphi* filia & *Georgii* ultimi *Comitis Wunstorpiani* sorore. *Baro ANTONIUS* duxit conjugem ex Nobili de *Beltent* familia, quæ ei peperit *Henricum* & *Joannem* atque tres filias *N. N. N.*

WISCH proprium Dominium in terminis Ducatus *Geldria* ab hac parte *Rheni* in *Westphalia* prope Dominium in *Borchlo* / quorum *Genealogiam* hanc reperio :

HENRICUS Dominus in *Wisch* habuit conjugem *Walpurgim*, *Comitissam* natam de *Berga* prope *Embricam*, & ex his nati sunt *JOACHIMUS*, qui ducta conjugem *Neuvenaria* *Comitissa*, tamen hæredes non reliquit, & *Armegardis*, quæ primo nupsit *Scheffero Meyroth* / deinde *Georgio Comiti* in *Limpurg* & *Dominio* in *Stirmb* / qui per hujusmodi conjugium fit Dominus quoque in *Wisch* / ex *Armegarda* nascitur *Georgio Hermannus Georgius*, factus *Comes* in *Brunchhorst* / qui ex conjugem sua *Maria* *Comitissa Hoyensi*, filia *Jodoci* & sorore *Alberti*, *Erici* & *Othonis* *Comitum*, genuit *JODOCUM*, *JOANNEM* & *N. N. N.* filios & filias.

WITMUNDE, proprium in *Phrisia Orientali* Dominium, cujus ultimus hæres *CAPITANEUS* in *Witmunde* / dum graviter decumberet & careret hæredibus, vocavit ad se *Thannonem*, *Edonis Wimmeken* patrem, *Capitanem* in *Zeyer* / ut illum faceret sibi hæredem, sed illo moras neſtente, venit clam & astute ad eum, *Thanno Capitaneus* in *Stedesdorf* / qui erat *Heronis* frater, qui occupavit hoc Dominium & castrum, atque possedit : ita *SIBBO* Dominus terra *Harlingia*, quoque obtinens illud castrum & Dominium, egit apud *Papam Romanum* & *Imperatorem*, ut per utriusque concessionem pro se & suis posteris obtineret hoc Dominium, sic ad suos hæredes & ita ad *Comites Ritbergicos* per venit hæc arx & Dominium, cujus possessionem hodie sibi vendicat *ENNO III.* *Comes Orientalis Phrisia* & in *Ritberg* / Dominus in *Esens* & *Witmunde* / cum sua Nobilissima conjugem *Dn. Walpurgi* nata *Comitissa* de *Ritberga*, *Domina* in *Esens* / *Stedesdorff* & *Witmunde*.

Z.

ZUTPHANIA est civitas & proprius Comitatus, ab hac parte Rheni in
 vicinia Ducatus Geldriae, de quo dicemus, quando Geldricorum
 Ducum Genealogiam daturi sumus: quia *ultimi Comitis Zutpha-*
nienſis WICHMANNI filiam unicam duxit OTTO, Comes in Gyldeken / natuſ
Comes in Naſſau / qui etiam cum unica Dn. VICHARDI III. Comitis in Gyl-
deren / Albeida filia priore ſua conjuge venerat in poſſeſſionem ditionis Gel-
drice, ſicut hæc recitat Clariffimus historicus Gerhardus Noviomagus
deinde Petrus Merſſeus Cratopolis in catalogo Colonienſium Præſbiteri
dicit de Irmegarde Comitis Zutphanie filia, quæ peregrinationibus
ad loca ſancta ſe totam dedit circa annum Domini

1270.

Autor & Collector Lectori salutem.

SCias lector nos post hunc librum proximè duros SECUNDUM de
 Genealogiis Ducum & Principum in Inferiori Saxoniam & West-
 phalia, deinde TERTIUM, continentem Genealogias Clivienſium, Gel-
 driensium, Juliacensium vel imprimis Montensium Ducum, ac Comi-
 tum de Marcka & Ravensborg / postea QUARTUM dabimus de iis Princi-
 patibus vel Comitibus Saxonie, et Westphalie & Dominiis, quorum
 jus ad alios Principes & ditiones eorum cum titulis derivatum est, & ex
 quibus nulli amplius tituli extant: In QUINTO libro dicemus de parvis
 passim Dominiis vel Subdominiis Saxonie & Westphalie, annexa de-
 scriptione veteris Westphalie & Angrivarie, (quia utraque duplex
 olim fuit) postremo in SEXTO libro acturi sumus de iis Dominiis, Comi-
 tatibus, & castris, quæ ad Episcoporum diæceses, exclusis veteri
 hæredibus, translata sunt in Saxoniam & in Westphalia
 & Angrivaria.